

དེན་ཆེན་ཕྱེད་བའི་སྒྲིབ་པོའི་
དོན་གསལ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་དེན་ཆེན།
མེད་ཕྱེས་རིག་མཛད་ཆེན་མོའི་ཚུམ་ལྷིག་ཁང་།

༡༡།དབྱ་མ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་སྒྲིང་ཕོ་མོ་
དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
མེར་བྱེས་རིག་མཛད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མཆོག་ལང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིའི་ཨང་།

SJRB-0420

བཀྲ་ཤིན་ཏུ་ཤིང་བར་ལ་གཞི་བཙུག་པའི་ན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་སྤྲིག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤྲིག་བྱས།

༡༠༩༣ ལོའི་རྒྱ་བདུན་པར་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྤྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་པ།

པར་སྤྲོན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

རོ་སྟོད་མདོར་བཅུ་ས།	iii
ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	vii
དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་སྟོང་པོའི་དོན་གསལ་པར་བྱེད་པ།	༡
མེ་ཕུ་དང་པོ་མཛོན་མཛོད་དེས་མེགས་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བསྟན་པ།	༩
མེ་ཕུ་གཉིས་པ་མཛོན་མཛོད་དེས་མེགས་རྒྱ་འབྲས་སྡེལ་མར་བཤད་པ།	༡༡
མེ་ཕུ་གསུམ་པ་ཐེན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་པ་བསྐྲུབ་པ།	༡༤
མེ་ཕུ་བཞི་པ་རྒྱལ་པོའི་སྟོད་རྩལ་ཁ་ན་མཛོད་མེད་པ་ལ་བསྐྲུབ་པར་གདམས་པ།	༡༠༣
མེ་ཕུ་ལྔ་པ་ཐར་པ་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་པར་གདམས་པ།	༡༣༥
པར་བྱང་སྟོན་ཆེག་	༡༤༤

དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་(གྱི་ལོ་༡༣༩༩)ལོར་གཙང་ཉང་སྟོང་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་སྟོན་པོ་རྩ་ཡི་རིགས་རྒྱུད་ཉ་དཔོན་པ་དང་། ཡུམ་ཚོ་མོ་ཤེས་རབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས།

དགའ་ལོ་བརྒྱ་པར་གནས་སྟིང་དུ་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དར་མ་རིན་ཆེན་གསོལ། གངས་ཅན་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་བྱང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སོགས་བསྐྱབས། བཀའ་བཞེས་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེ་དང་། རྩེ་བརྒྱན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སྟོ་བྲོས་དང་། ཉ་དཔོན་པ་སོགས་ལས་བྱམས་ཆོས་དང་རིགས་ཆོགས། མདོན་པ་གོང་ལོག །ཆད་མ་སྡེ་བདུན། འདུལ་བ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་གསང་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ཡང་མཁས་པར་སྦྱངས། དགའ་ལོ་ཉིར་ལྷ་པར་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། རེད་འདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སྟོ་བྲོས་ཀྱིས་ལས་སྟོབ། གངས་ཅན་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་མཁན་སྟོབ་དགེ་འདུན་གངས་ཆད་གི་དབུས་སུ་བསྟེན་པར་རྩོགས། ས་སྐྱ་དང་། གསང་ལྷ། ཅིང་ཐང་སོགས་སུ་དཀའ་བརྒྱའི་བྲ་སྟོར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས་ཤིང་དཀའ་བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་ཐོགས། ལོ་རྒྱས་ཐོག་དཀའ་བརྒྱའི་བྲ་སྟོར་མཛད་པའི་སྟོལ་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་བར་གྲགས།

འཇས་མགོན་སྐྱ་མ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྟན་པའི་གྲགས་པ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་གསན་ཅིང་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བྲ་སྟོར་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཅོད་པ་དང་དོགས་པ་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཉལ་སྟོང་ར་གོང་དུ་སྟོབ་པའི་ཆོགས་བརྒྱ་སྟག་དུ་མ་ལ་བཀའ་ཆོས་གསུང་

བཞིན་པ་དང་དངོས་སུ་མངལ་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལས་བརྒྱུ་མ་ཕྱུལ་
བ་ལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དཀའ་གནས་དོགས་སེལ་གྱི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་གནང་བ་དང་། རྗེ་
ཆེན་མོའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དཔགས་པར་དཀའ་བས་ཡིད་དབང་མེད་དུ་
འཕྲོག་སྟེ་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཕྱག་བྱས། རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་སྟོབ་མའི་
གཙུག་པོར་གྱུར།

དེ་ནས་བརྒྱུ་མ་ཕྱུལ་ཏེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་བ་གསན་ཅིང་
མདོ་སྔགས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། རྗེའི་སྟོབ་
མ་མང་པོ་འདི་བའི་སྟོབ་མར་ཡང་གྱུར་ཅིང་བྱ་སྟོབ་རྣམས་ལ་དབུ་ཆད་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཀྱང་
མང་དུ་གནང་།

རྗེ་ཆེན་མོས་འཕྲོག་རི་པོ་ཆེ་དཀའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་དུས་
ལས་ཁྱེད་མཐའ་དག་གི་ཕྱགས་འགན་བཞེས་ཤིང་ལེགས་པར་བྱུང་བར་མཛད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གསལ་གསུང་ཁང་བྱ་སྟོབ་གཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་གདན་འདྲོམས་པའི་
དབུས་སུ་རྗེ་འདི་ལ་དབུ་ལྷ་དང་སྐྱེ་བེར་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བཞུགས་དགོས་པར་དོན་གྱིས་གོ་
བར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དཀའ་ལྡན་དུ་གསལ་གསུང་རྗེས་སུ་སྟོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མགྱོན་
གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲུང་ལོ་ང་དུག་པར་བ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མག་(བྱི་
ལོ་༡༧༩༩)ལོར་དཀའ་ལྡན་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་གདན་ས་བསྐྱུངས།

ཁྲི་ལ་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་བཞུགས་པའི་རིང་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་འཆད་ཚད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ། མདོ་སྔགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་དང་།
སྔགས་ཀྱོགས་སྟེ་དང་བྱུང་བར་དུ་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་དཔྱེས་རྒྱུས་ལོར་དུས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་
རྩ་བ་ཤར། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་རྗེ་ཆེན་མོའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་ཀྱི་
མ་མེད་པའི་སྟོན་པ་འཆད་པར་མཛད་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱུང་བར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་རྗེའི་
སྟོབ་མ་ཡོངས་ཀྱིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུ་བར་སྐྱེ་བའི་གཙུག་ཏུ་བཀྱུར་བར་མཛད།

མེ་ར་དང་འབྲས་སྤངས། གསང་བྱ། འོལ་ཁ། གནས་སྤྱིང་སོགས་སྤྱུང་ཐེབས་ཏེ་གཉུག་
མར་གནས་པ་དང་སྟོགས་ནས་ཐེབས་པའི་དགེ་འདུན་སྡེ་སྟོང་འཛིན་པ་སྟོང་ཕྱག་བཀལ་བ་ལ་
ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། དབུ་མ་རྩ་འཇུག །དང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་སོགས་མདོ་སྟོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་
རྣམས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་དོགས་གཅོད་མཛད། ཡི་དམ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་
གསུམ་ཀྱི་བཤད་ཁྱིད་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་རྗེས་གནང་སྟོལ་བར་མཛད་པ་སོགས་འཇམ་
མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་བཤད་སྟུབ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་སྟེན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོས་ལུང་བསྟན་པ་བཞེན་མཁས་གྲུབ་
ཆོས་རྗེ་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྱིམ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་ཞིང་རང་ཉིད་ཟུར་བཞུགས་ཀྱིས་ཟབ་ལམ་རིམ་
བ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་སྟུབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཚུ་གྱི་(གྱི་ལོ་༡༧༣༩)ལོའི་རྒྱ་ལྔ་པར་ཅེ་
པོ་ཉ་ལར་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན།

སྟོབ་མ་ཡང་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་པལ་ཆེ་བ་འདི་
བའི་སྟོབ་མར་ཡང་གྲུང་ཅིང་། མཁས་པ་རིན་ཆེན་བགྱིས། བཞ་ཆེན་བྱམས་པ་གྲིང་བ། རིན་ཆེན་
དཔལ། འདུལ་དཀར་བ་གྲགས་པ་དཔལ་ལྡན་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་མང་དུ་བྱུང་།

གསུང་རྩོམ་ལ་ཆད་མ་མདོའི་རྣམ་བཤད། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཆད་མ་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་
རྟེན་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛད། ཆད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འབྲེལ་བ། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། དབུ་མ་རིན་
ཆེན་སྲེང་བའི་རྣམ་བཤད། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བའི་རྣམ་བཤད། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད།
སྟོང་འཇུག་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད། རྒྱུད་ལྷ་མའི་རྟེན་པ་སོགས་པ་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་འབྲེལ་བ་
དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྟུས་དོན། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བསྟུས་དོན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་
བའི་བསྟུས་དོན། རྗེའི་གསུང་ཐེན་བྱིས་སུ་མཛད་པ་སྟོལ་གས་པ་བཅས་ཁྱོན་བསྟོམས་གསུང་

ཚུལ་པོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བརྒྱགས་སོ། །

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྒྲིག་བས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

༡༠༡༣༡༠༡༡༣༡ ལ།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་ཁྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མེད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
སྒྲུགས་བམ་ཁྲི་སྟག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་
མེད་ཉེས་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་དུ་ཕྱིན་ཟིན་བ་དང་། ལྷག་
འཛོམས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་དུ་འགྲོ་ཉིང་ཡོད་པར་བཞེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་
ལས་འགན་བརྒྱུག་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་
སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྲང་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་གི་
ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་དུ་ཕྱིན་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་གསར་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་
པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བཅུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་གི་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་
ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྲུང་སྤྱིད་པས་བསྐྱེད་སྤྱོད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་
འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་
འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚོམ་སྒྲིག་གི་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་
བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་འདུག་ཅུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་འོར་མའོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙུང་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚཱ་བློག་ཁང་འདི་ནས་ཚཱ་བློག་བྱས་པའི་དེ་བ་ཁྲོག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་དོ་སློང་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དགྲུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བརྟག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དགྲུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དགྲུས་སུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སློང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟེན་གྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཐད་སྟོར་སྙད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་ཁྲོག་སྐབས་དེ་བ་དེ་དཔེ་བསྟར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་བར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ། ཞོལ། སྐྱེ་འབུམ། རྒྱ་བྱང་བར་མ་རྣམས། སྡེ། བཟ། ཞོལ། སྐྱ། རྒྱ། སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྟེག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྟེག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་སྟག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༤༤ན་༤༥། བསྐྱབ *བསྐྱབས སྐྱ། ༡༠ན་༡༦། རྒྱ། ༡༡༠བ་ན། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་འོག་གྲངས་ ༤༤མདུན་ངོས། ཡིག་གྲངས་ ༤༥ན། བསྐྱབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། *བསྐྱབས ནི་མ་ཕྱིའི་

ཡིག་འོར་བསྐབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྤྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཐེང་༤བ་ན། ཟླ་བྲང་
པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཐེང་༣བ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྱུལ་དེབ་ཏུ་འོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་ལྷན་
རྒྱལ་ས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་དུ་ཁགས་ལ་གྱི་ངོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲུས་
ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

བྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༧ཆེས་༡༥ལ།

གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞུགས་སོ།

༢༣། །རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་མ་ལུགས་ལ་སྤྱད་པ་ལོ། །སྤྱིར་རྩོམ་པ་རབ་བརྟན་སྟེ་
 རྩོམ་གྱི་བ་བསྐལ་ལྟག་བསམ་བཟང་པོའི་ར་བར་གནས། །མཐའ་ཡས་གྲགས་པའི་
 གཞི་ལྟན་དམ་ཆོས་ཡིས་ག་རྒྱས་པའི་མེ་ཉོག་དཔལ་ཡོན་ཅན། །འཕྲིན་ལས་བཟང་
 པོའི་འབྲས་བུ་མཆོག་དེས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་མཐའ་དག་རྩོགས་མཛད་པ། །དཔལ་
 ལྟན་ལྷ་མ་དཔག་བསམ་དང་མཚུངས་མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་ཉག་ཏུ་
 འདུད། །ཆོས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁོང་མེད་པར་གཞིགས་ཀྱང་གོ་འཕར་མཆོག་དེར་གདུལ་
 བྱའི་ལམ་ནི་ས་ལེར་མཐེན། །སྟོན་ཀྱི་ཞི་བའི་རང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་སྤྱགས་རྩེའི་
 སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་ལྟན་པ་སེལ་མཛད་ཅིང་། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིར་པོ་
 མཐའ་དག་གཞིགས་ཀྱང་སྤྱིར་པོའི་དོན་ནི་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ནར་མཐེན། །སྤྱུ་བ་ཅེས་ནི་
 ས་སྟེང་འདི་ན་སྤྱི་བ་མེད་རབ་གྲགས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དེ་ལ་འདུད། །དེ་ཡི་
 བཞེད་གཞུང་རབ་དཀར་ངེ་མེད་ཅིང་། །གཏམ་དུ་བྱ་བ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་གྱུར་
 པ། །དམ་པའི་བཀའ་ཡིས་རིང་ནས་བསྐྱལ་གྱུར་པས། །ཅུང་ཟད་འབྲེད་ལ་བདག་སྟོ་
 སྟོ་བ་སྤྱེས། །

དེ་ཡང་བདག་གི་དགོ་བའི་བསེས་གཉེན་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་

བསྟན་པ་ལ་གཅེས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མཛད་པ་བཤད་པ་དང་། བསྟུབ་^༡ བ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་གྱུར་པ་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལྷག་
 བར་ཡང་སྤྲུགས་རྗེའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་དག་ལས་འདི་ལྟར་རྗེས་སྤྱོད་ཐོས་ཏེ། འོསྟོལ་
 དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འདིག་རྟེན་པའི་གན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
 ལས་ཆེས་ཁྱད་ལྷགས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་མ་ཐན་ཆད་ཀྱི་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་
 བསྟུབས་ན། རྫོ་དུད་འགྲོ་ལས་ཆེར་མ་སྤྲུགས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་
 དལ་འགྲོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྟེང་པོ་ལེགས་པར་ལོན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་
 བཅས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་པའ་ཏུ་
 ཤར་ནས་དེའི་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྟུབ་^༢ བས་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་མཆོད་པ་གཞན་མེད་གསུང་བས། དེ་ལ་འདིར། མངོན་པར་
 མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་བགྲོད་པའི་ལམ་གསལ་བར་
 གྲེད་པ་དབྱ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 གཉིས་བཤད་པའི་ཚོན་འགྲོ་དང་། བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པའི་ཆེ་བ་དང་། དེས་མཛད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྤྲུལ་ཅེས་བྱ་བ། འཕགས་པ་ལང་ཀར་
 གཤེགས་པ་དང་། སྤྱི་ཆེན་པའི་མདོ་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་མདོ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་

---

^༡ མ་ཕྱེ། ༡ན་མཇུ། རོ་ལྟ་རྟ་༡༧༦ན། བསྟུབ་ སྤྱི་རྟ་༡༧ ༡ན་མཇུ། རྫོ་རྟ་༡༧ ༡ན་མཇུ།
^༢ མ་ཕྱེ། ༡བཤུ། རོ་ལྟ་རྟ་༡༧ ༡ན་མཇུ། རྫོ་རྟ་༡༧ ༡བཤུ། སྤྱི་རྟ་༡༧ ༡བཤུ།

ཅ་བའི་རྟོག་པ་སོགས་ནས། རྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འདྲིན་
བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་ལང་ག་ཤེགས་སོགས་ནས་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱབས་ཏེ། བདེ་བ་
ཅན་དུ་འགོ་བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་། རྟོན་གསལ་ལས། རྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་སྐྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
གསུངས་སོ། །སྤར་བ་ཤད་པའི་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་ནི། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་
དང་། ཐུན་མོང་བ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འགལ་བར་མི་བསམ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་
གནས་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་ཅིང་། ཉང་རིག་པ་ལ་ཡང་། སྤགས་
དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལམ། རྟོན་པའི་
མདོ་སྤེ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་
སོགས་ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་རྒྱས་པར་རྟོན་པ་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་མཛད་ལ།
ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལམ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ།
ཅོད་ཆོག་། རྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རྣམས་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སུ་གཏན་ལ་པབ་ལ། ཐ་སྙད་བྱུང་བ་ནི། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པར།
ཆོགས་བཅད་ཁ་ཡར་བྱངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་བོད་དུ་ཆང་མ་མ་འགྱུར་པོ། །བསྟོད་
པ་འགལ་ཞིག་ལས་ཀྱང་། རྟོང་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དེ་ཅམ་དུ་
མི་མང་ལ། རིགས་པའི་ཆོགས་རྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱུ་ན། ཉན་འབྱུང་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་མོར་རྟོན་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཀྱིས་འཁོར་བ་

ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་བོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཟག་དང་
ཡུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཆད་མ་སོགས་ཞིབ་མོ་ལྟར་སྤང་བ། རྟོག་གཤེད་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ནི། ཞིབ་
མོ་རྣམས་འཐག་གོ། རྟོན་སྟོན་དང་། རྟོན་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་གཉིས་ནི། ཅ་བ་ཤེས་རབ་
ལ་འཕྲོས་པའི་ཡན་ལག་ཅམ་ཡིན་གྱི། དབྱ་མའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཅོས་རང་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ལ།

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ལ། དགག་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་ཚད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཅ་བ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུ་དང་པོའི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཞེས་པའི་ཆོགས་
བཅད་ལ་འཕྲོས་པའི་ལྷག་མའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་མི་ལམ་ངེ་བཞིན་སྐྱུ་མ་བཞིན། ཞེས་སོགས་
ལ་འཕྲོས་པའི་ལྷག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་
བཀག་པ་ན། ལུང་ལས་དེ་དག་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་ཆོལ་བའི་ལན་དུ་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་
བོར་སྟོན་པ་ལ། དེགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་།
རྟོན་འབྲུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་
དམན་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་གཉིས་བྲ་མོ་གསལ་བར་གསུངས་པ་
དང་། ཡུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ན་མུང་འདས་མཛོན་དུ་

བྱས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལས་བརྒྱུ་ནས། ཡོད་མཐའ་དང་མེད་མཐའ་
དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་གཞན་གཉིས་ལྟར། དབྱ་མ་ཅ་
བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་ཅམ་མ་ཡིན་པའི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི། མཛོན་མཛོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་མོད་ཀྱི།
གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་གི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་།
གང་ཐག་དང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་དགོས་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་པའོ། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཅ་
བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་དབྱ་
མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འབྱུང་གྱི་
ལྷག་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་ཏི་། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་རྩ་རྩ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་རྒྱལ་པོ་པ་རི་ཀ་ཐུ་ནི་གཏམ་
བྱ་བ། རྩ་ནི་རིན་པོ་ཆེ། མ་ལ་ནི་ཐེང་བའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ལ་
གདམས་པ་དང་། བཤེས་སྤྱིང་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལ་གདམས་པར་འདོད་ལ།
ཁ་ཅིག་འདི་ཡང་། སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ས་ལ་ཞོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གདམས་པར་
འཆད་ལ། འབྲེལ་པ་ལས་འདི་ཡང་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ལ་གདམས་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་

༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ན། * བསྐྱུག་སྤྱུག་ བསྐྱུབས། བསྐྱུབས་ནམས་ལ་པར་མ་སོ་སོར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་
ཐེས་ན་མངས་པར་འབྱུང་བས་མ་ཕྱི་སོར་བཞག་བྱས་ནས་རེ་རེ་བཞིན་མཚན་ཐེས་མེད།

༢ མ་ཕྱི། རྟེན་ན། ཞོལ། རབ་ཟླ། ཏི་ ཟླ། རྟེན་ན། སྤྱི། རྟེན་ན། ནོ་

པའི་བྱ་བ། བཤད་པ་ཉིད་ཉི་པར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱུས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་དོན་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་
སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །རང་དོན་ནི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ། དང་བས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བསྟོད་པ་བྱས་པས། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་
སོགས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའོ། །གཞན་
དོན་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཉན་པ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཀླས་
པར་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། དུག་འཆའ་བའོ། །བསྟོད་པ་ལ་རང་དོན་སྤྱན་
ཆོགས་དང་། གཞན་དོན་སྤྱན་ཆོགས་སོ། །

དང་པོ་ལ་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་གཉིས། རིམ་བཤུགས་ཀྱང་པ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དོན་ནི་ཀྱང་པ་གསུམ་པས་བསྟན་ལ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་ཞེས་པས་རྟོགས་པ་སྤྱན་ཆོགས་གཉིས་བསྐྱུས་པའམ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་
ལྡན་པས་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་སྟོན་པ་སྤྱན་ཆོགས་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཀྱང་པ་བཞི་པའི་ཕྱི་ཕྱི་མས་སོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་སངས་ཀླས་
དགོན་མཆོག་དང་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
སྐྱབ་པའི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཀྱང་། སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དང་

༡ མ་ཕྱི། ཞུལ། རྟོ སྐྱུ་ཆེ། རྟོ *འོག་ཏུ་པལ་ཆེར་ལ་འདི་ལྟར་རིགས་བསྟེན་གོས།

བས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱན་གྱི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་སྒྲུབ་བདག་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན་རྩེ་ལྷ་བ་དང་རྩེ་སྟེང་པ་
མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྟུང་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལའོ། །དེ་ཡང་སྤངས་པའི་བྱང་
པར་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྤྲིབ་པ་དང་། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཤེས་སྤྲིབ་གྱི་ཉེས་པ་
ཀྱན་ལས་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ཉན་
ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཀྱན་གྱིས་མཛེས་ཤིང་སྤྱད་པས་བརྒྱན་པ་པོའོ། །

གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་ནི། ཐུགས་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཉེས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་ལེགས་པའི་རིགས་མཐའ་
དག་ལ་འགོད་པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་གཉེན་གཅིག་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །སྟོན་པ་གཞན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པར་བྱགས་པ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་
བྲག་པོ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲོང་ཁྱེར་སུམ་བཅེགས་བསྐྱེགས་པ་དང་། བྱུང་འཇུག་གིས་
དམག་སྡེ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་བཙོམ་པ་དང་། གཅེར་བྱ་བས་སྟོག་ཆགས་སྤྲ་མོ་རིག་
པ་ཅམ་གྱིས་འདྲིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་སྤྲ་ཞིང་། སྤྲོབ་མ་གནས་ནས་ཕྱིར་
འབྱུང་བའི་ཆོ། བསྐྱབ་པ་འབྱུལ་བྱ་འཇུག་པ་དང་། དང་སྤོང་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་པོ་དབྱང་
གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱད་པའི་མེས་བསྐྱེག་པ་སོགས་ལས་
བྱང་པར་བྱ་བྱེད་པོའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྟོད་ལ་ཆོས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། དགོས་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆེག་དོན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་
པར་བྱ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
བཅས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་དེ་དག་རྟོགས་པ་
ནི་དགོས་པ་དང་། འདི་ཡི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོབ་པའི་
དེས་ལེགས་ནི་ཉིད་དགོས་དང་། དེ་དག་སྡེ་མ་སྡེ་མ་མེད་ན་བྱི་མ་བྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་
ནི་འབྲེལ་བཤོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུག་འཆའ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། རང་གི་འཁོར་དང་། དུལ་
ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཆོག་ཏུ་སྦྲ་བས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས། ཁྱོད་ལ་ཡོངས་སུ་
དག་ཅིང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དག་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་རན་སོང་དུ་མི་སྦྱང་^༡
བར་འཛིན་པས་གཅིག་ཏུ་དག་བའི་ཆོས་བཤད་དེ་དགོས་པ་ནི། ཆོས་འབྲུབ་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ནི་དག་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྦྱོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་དང་། བྱང་ཆུབ་གསུམ་ཡིན་ལ།
འདིར་ནི་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འབྲུབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཆད་སྟུམ་ན། འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་བས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དེ་ལ་ནི་བཤད་ན། ཆོས་འབྲུབ་པར་
འབྱུང་ལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འཆད་ཅེས་བཤོ། །

^༡ མ་བྱི། ༡ནེན། སྒྱ། ༡བཤན། ལྷུང་ ཞོལ། ༡ནེན། ལྷ། ༡བཤན། ལྷུང་

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་བཞི། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
རྒྱ་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ལ་
བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་པོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་
པར་གདམས་པ་དང་། ཐར་པ་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།
དེ་གཉིས་སྟེལ་མར་བཤད་པའོ། །

༼ལེ་ཏུ་དང་པོ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བསྟན་པ༽

དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་པའི་སྐབས་དགོད་པ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ། དང་པོ་
ལ་བཞི། ཆོས་གཉིས་ཀྱི་གོ་ངེམས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
གཙོ་པལ་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། སྤྱོད་ལྡན་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས། དེ་
ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་བའི་ལམ་
ཀྱི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་མཐོ་བའི་
གོ་འཕང་སྟེ། བ་བརྒྱད་མར་ཐོབ་ནས་ངེས་ཀྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་དགོས་པའི་
ཕྱིར། མངོན་མཐོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་མ་གཏོགས། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་
ཐར་པ་ཐོབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་སྤྱི་བའི་གདམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་

བསྟན་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱ་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་བརྒྱུད་ནས། ལས་འབྲས་ལ་
 སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་སྤངས་ན་ངན་འཁོར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་སྟོང་བས་མ་རུང་བདག་ཉིད་
 "ཅན"། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ཕུ་ཚུགས་འགྲོ། ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཡང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་རུང་བདག་གི་
 གཞོད་པའི་གོ་བ་བསྐྱེད་ལ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མདོན་མཐོན་བདེ་བ་སྟེ། །ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དེས་པར་ལེགས་པ་ནི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱུག་ཀྱན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐར་པར་འདོད་
 གོ། །སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པས། དེས་པར་ལེགས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་དེའི་སྐྱབ་པ་མདོར་བསྐྱུ་ན་ལས་འབྲས་དང་། བདེན་པ་
 དང་དགོན་མཆོག་སོགས་ལ་དད་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 བོ། །མདོར་ན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྐྱུ་བ་སྤྲ་མ་ནི།
 འབྲས་བུའི་གྲངས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དད་པའི་ཅ་བ་
 རབ་བཏུན་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་པས། དད་པ་
 ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མདོན་མཐོན་རྒྱུའི་ཆོས་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་"སྐྱབ་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༤ན་མན། ཞོལ། ༥བེན། གླ། ༦བ་མན། ཅན། སྤྱ། ༦ན་ཤ། གྲང

ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་རུང་གི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་དེས་སྲིད་པ་ལས་
དངོས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་འདི་ཡི་སྒྲིན་འགྲོ་ལས་འབྲས་ལ་
ཡིད་ཆེས་པ་སོགས་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་
སོངས་འཛོམས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་རུང་བའི་དད་པ་ཅན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་ཤེས་
རབ་ཅན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཤ་ལ་ཆགས་པས་སྟོག་གཙོད་པ་སོགས་ལ་
འཇུག་ཅིང་ཆོས་མདོར་བ་ནི་ཆགས་པ་དང་། འདུན་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་།
ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སོགས་ཀྱིས་སྟོག་གཙོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཞེ་སྟངས་"གིས་^༡ ཆོས་
ལས་འདའ་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ལ་སོགས་"ཀྱིས་^༢ འཛིགས་ནས་ཆོས་འདོར་
བ་ནི་འཛིགས་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་། བ་མ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟོག་གཙོད་
པ་སོགས་ཉིས་མེད་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་འདོར་བ་འདི་སྒྲིང་ས་པས་ཆོས་ལས་འདའ་
བ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་ལས་སྟོག་ནས་གདུལ་བྱ་གང་
ཞིག་འདུན་པ་དང་ཞེ་སྟངས་དང་འཛིགས་པ་དང་སྒྲིང་ས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་
ལས་འབྲས་"སོགས་^༣ ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཐར་པར་
དཀྱིར་རུང་བས་ངེས་པར་ལེགས་པའི་སྒྲིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གང་

^༡ མ་ཕྱི། འབལ་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ།

^༢ མ་ཕྱི། འབལ་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ།

^༣ མ་ཕྱི། འབལ་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ། སྒྲིང་ཉིད་ལ།

ཞིག་ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་
ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་དེ། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྤངས་ནས་
དགེ་བ་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་པན་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཤེས་ནས་སྤང་དོར་
ཆུ་ལ་བཞིན་དུ་ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་”བྱའི་¹སྤང་དོར་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གནས་ལྡ་རིག་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་མཁས་པ་ཞེས་མི་
བྱའོ། །དོན་བསྟུས་ན་སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་
ཆུ་ལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་དད་པ་ཅན་དང་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། བཅོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་།
ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བཅོན་མཐོའི་ཆོས་བཤད་པ་དང་། རི་ལྟར་ཉམས་
སུ་སྤང་བའི་ཆུ་ལ་དང་། ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། བཅོན་མཐོའི་ཆོས་བརྟུ་བྱག་བཤད་པ་དང་། ཆོས་འདི་པ་ལས་
གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བྱ་དང་། དགེ་མི་དགའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལས་ལྡོག་པའི་ཆོས་བརྟུ་གསུམ་དང་། འཇུག་པའི་
ཆོས་གསུམ་དང་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་དགེ་བརྟུ་ལས་ལྡོག་པ་དང་།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཞན་ལས་ལྡོག་པའོ། །

¹ མ་བྱི། འཁྲུག། ཞོག་། བཟུ། རྒྱ། འཁྲུ། བྱའི།

དང་པོ་ནི། སྟོག་ཆགས་མི་བསོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་རྒྱས་ཀྱི་བ་
སྟོང་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྩེ་མ་སྟོང་པ་དང་། གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་
ལྷོག་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པ་མི་བདེན་པ་འདྲ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་སྒྲིང་པ་དང་། དབྱེན་གྱིས་
གཞན་འབྲེད་པའི་ཆོག་སྒྲིང་པ་སྒྲིང་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཞེ་གཙོད་པའི་ཆོག་བརྒྱུང་པོ་
སྒྲིང་པ་ཆོག་རྩེ་བ་ཉིད་དང་། མ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བྱུང་ལྟ་སྒྲིང་པའི་དག་ཀྱིས་བ་ཡང་དག་
པར་བསྒྲིང་པ་ནི་དག་གི་ལས་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་
རྟེན་པ་བདག་གིས་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རྩེད་སྒྲིང་པའི་ཆགས་པ་དང་གཞན་ལ་ཀྱན་ནས་
མནར་སེམས་པའི་གཞོད་སེམས་དང་། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་
ཡིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་པའི་ལས་ལས་
འདི་དག་ལས་ལས་དཀར་པོ་བཅུ་ལྟེ། ལྷོག་པ་དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་
གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲིང་པ་དང་མཐར་ཐུག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དགེ་
བའི་ལས་ལས་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོབ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་
ལས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ཆོས་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་རང་དབང་མེད་
པར་བྱེད་པའི་ཆང་མི་འབྱུང་པ་དང་། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲེ་དང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བ་ལ་གཡོ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལོག་འཆོ་ལྟ་སྤངས་པའི་འཆོ་

༡ མ་ཕྱི། འ་བཀྲ། སྒྲི། འ་བཅུ། སྒྲི། འ་བཅུ། སྒྲི། འ་བཅུ། སྒྲི།

༢ མ་ཕྱི། འ་བཀྲ། སྒྲི། འ་བཅུ། སྒྲི། འ་བཅུ། སྒྲི། འ་བཅུ། སྒྲི།

བ་བཟང་པོ་དང་། ལུས་དག་གི་མཐོ་^༡འཆོས་^༡པ་སོགས་ནི་རྣམ་པར་འཆོ་བ་ཡིན་ལ།
དབྱུག་པ་བརྟེན་པ་སོགས་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་། གསུམ་ཡང་གང་
ལས་ལྟོག་པའི་ཆོས་སོ། །

ལོག་པའི་འཆོ་བ་ལྔ་ལ། ཚུལ་འཆོས་ནི་རྟེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ནས་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ན་ཅི་མ་རུང་། བདག་གི་དེ་
དག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་ནས་སྟོད་ཚུལ་ལེགས་པར་འཆོས་པའོ། །ཁ་བསག་ནི།
བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཁོ་བོ། ཐག་རིང་པོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐད་དུ་
འོངས་སོ་ཁོ་བོ་འདིར་གནས་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ནི་ངའི་པ་དང་
འབྲ་བས་ང་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་ལ། དེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་ངོར་བསྟོད་པའི་
ཀུན་དུ་སྦྲ་བའོ། །གཞོགས་སྒོངས་ནི། གཞན་གྱི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་རྟེན་པ་དེ་
ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་པས། དེའི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་འདི་ནི་
མཛེས་སོ། །ཁོ་བོས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་རྟེན་ན་བཅང་བར་བྱ་ན། སྦྱིན་པ་པོ་འང་རྟེན་པར་
དཀའ་ཞེས་ཇུས་ལ་བརྟུང་བ་ལས་སྦྲ་བའོ། །ཐོབ་ཀྱིས་འཇུག་བ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སྟེད་
པའི་བསམ་པས་གཞན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཁྱོད་ཀྱི་པ་དང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
སྦྱིན་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཞིག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་དག་བཅོམ་
བཞུགས་ཤིང་། ལྟན་ཅིག་གཏམ་སྦྲ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཁྱོད་རྟེན་པ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་
སྦྲ་^༢། པ་རོལ་པོས་འདི་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་

^༡ མ་གྲི། འབྲུ། སྦྲ། འབྲུ། སྦྲ། འབྲུ། འཆོས་ ཞོལ། འབྲུ། འཆོས་

^༢ མ་གྲི། འབྲུ། ཞོལ། འབྲུ། སྦྲ། འབྲུ། འབྲུ། སྦྲ། འབྲུ། འབྲུ།

བས་སྤྱི་བའོ། རྟེན་བས་རྟེན་པ་འཆོལ་བ་ནི། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་
སྤྱི་བ་ཟེད་བྱིན་པ་མ་གྲངས་སོ་འདི་ནི་བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་གོ་ཞིག་གིས་བྱིན་པའོ་
ཞེས་སྤྱི་ཞིང་། འདི་ནི་སྤྱི་ན་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁུང་འཕགས་པའོ་སྤྱི་མ་དུ་སེམས་ན་ཅི་
མ་དུང་སྤྱི་མ་བས་སྤྱི་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ན་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་གི་ལག་གིས་འབུལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་གྲས་སྤྱི་ན་དང་། མཁན་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་ལྷག་པ་གཞན་ཡང་
མཆོད་པ་ནི། མཆོད་འོས་མཆོད་པ་དང་། བྱམས་པས་མཆོན་པའི་ཆོད་མེད་པ་བཞི་
སྟེ། འབྲུག་པའི་ཆོས་སོ། །གྲས་སྤྱི་ན་ལ་ཡང་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་དང་མི་འཛིགས་པའི་
སྤྱི་ན་པ་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་མདོན་མཐོའི་རྒྱའི་ཆོས་ནི་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པས་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་།
གོལ་བར་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་དང་། གོལ་བར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལུས་གདུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལམ་དུ་འདོད་པ་
མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟས་གཅོད་པ་དང་། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་གདུང་བར་
བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ལས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད། མདོན་མཐོ་སྟེར་བའི་ཆོས་ཀྱང་
མེད་དེ། འདི་སྟར་དེ་ཡིས་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྤོང་བ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཕན་
འདོགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་ཉིད་རན་འགྲོའི་རྒྱལ་ཞུགས་པའི་བྱིར་ཕོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་ཆེས་གསལ་བ་སྤྱི་ན་པ་
གསུམ་དང་། སྤོང་བ་བདུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་གསུམ་ལ་

སོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་གང་མ་གུས་ཤིང་ལུས་གདུང་བ་ནི་དུང་
འགྲོ་ངམ་གྲོག་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ངན་པ་ནས་འགྲོ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་དུང་འགྲོ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྟར། གནག་གི་ལམ་ལྟ་བུའི་ལམ་གོ་ལ་བ་དག་ནས་འགྲོ་བ་དེ་
རང་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བའོ། །འདིར་ཆོས་
གསུམ་བསྟན་པ་ནི། གོང་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་གུས་ཤིང་ལམ་ལོག་པར་འགྲོ་
བ་ནི། འགྲོ་ག་དགོན་པ་རྩ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ནགས་སྟུག་པོ་ཆེས་རྒྱ་བར་
དཀའ་བ་རྣམས་སུ་དུང་འགྲོ་ལམ་གོ་ལ་པར་འཇུག་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་འགྲོ་ག་དགོན་
པ་ནི་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་མི་བཟད་པ་མཐའ་ཡས་པས་གང་
ཞིང་། །འཛིག་པའི་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་ཐེགས་པོར་ལྷུང་བ་
ལམ་དམ་པ་ལ་སེམས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱེ་བོའི་ཤིང་ཅན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱུལ་གདུག་པས་འཁྲུད་པའི་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་
འཁོར་བར་ཤིན་ཏུ་ལུན་རིང་པོར་འགྱུར་བས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དམ་པའི་བཞེས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་རྣམས་མར་མིང་བཏགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ལམ་ལ་མ་ཞེན་པ་^༡ཆེས་ཆེར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མི་དགེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སོགས་སུ་
འགྱུར་བ་དང་རྣམ་སྟིན་གྱི་འབྲས་བུ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་འགྱུར་བའོ། །

^༡ མ་ཕྱི། འཇུག། ཞོག། འབྲས། རྒྱ། ༡༠ན་ན། ཆེས་ སྐྱུ། འབྲས། ཆེད་

དང་པོ་ནི། གསོད་བ་ཡིས་ནི་སྤྱེ་བ་གཞན་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་མཉམ་
བར་འགྱུར་ལ། མཆོན་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་འཆོ་བས་བྱི་མའི་ལུས་ལ་
གནོད་བ་མང་བ་དང་། རྒྱ་བ་ཡིས་ནི་མོངས་སྤྱོད་འཕོངས་ཤིང་མི་བརྟན་བ་དང་
གཞན་དང་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །བྱི་བོ་བྱེད་པས་རྒྱུང་མ་རང་གིས་
དབང་བྱུང་མེད་པའི་དགྲ་དང་བཅས་པ་དང་། རྩན་དུ་སྤྱོ་བས་སྦྱར་བ་འདེབས་བ་མང་
བ་སྟེ། སྤྱ་མ་ཡིས་ནི་རང་གི་མཇེའ་བཤེས་དང་འབྲེད་པ་དང་། ཆིག་རྩུབ་པོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྤྱ་མི་སྤྱན་བ་ཐོས་པ་དང་། རྒྱུང་རྒྱལ་དུ་སྤྱོ་བའི་མ་འབྲེལ་བ་ཡིས་རང་གི་ཆིག་
མི་བརྩུན་ཁིང་། ཆིག་ཆད་མར་བཟུང་བར་མི་འོས་ལ་མ་ངེས་པའི་སློབས་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས་ཤིང་
མི་ཐོབ་པ་དང་། གནོད་སེམས་ཀྱིས་འདིགས་བ་སྦྱིན་པར་མདོ་ལས་བཤད་
དོ། །ལོག་པར་ལྟ་བས་བྱི་མ་ལ་ལྟ་བ་ངན་བ་ཉིད་དང་གཡོ་སྤྱོ་མང་བ་སོགས་སུ་
འགྱུར་རོ། །ཁྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་། བྱེད་བ་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་སུ་
བྱས་ནས་ཆེ་མཉམ་བ་སོགས་སྤྱ་མ་དང་། གསོད་འདོད་མང་བ་སོགས་བྱི་མར་བྱས་
སོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱིན་བ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་བ་རོལ་དུ་
བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཆང་འཐུང་བ་ཡིས་ནི་སྤྱོ་འཐུང་བ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་འགྱུར་
བ་སྟེ། བྱས་པར་མི་སྦྱིན་ཁིང་། སྦྱིན་པ་མི་གཏོང་ལ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་དབུལ་བ་
ཉིད་དེ། སྦྱིན་པ་མ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱོན་བ་ཡིན་གྱི། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལོག་པར་འཆོ་བས་བསྐྱས་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།

ཁེངས་པ་ཡིས་ནི་རིགས་ངན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་
ཁོང་ནས་འབྱུག་པའི་ཐུག་དོག་གིས་ནི་གཟི་བཟིང་ཆུང་བ་ཉིད་དང་། ཁྱོ་བས་མདོག་
མི་སྤྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་ངན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཁྱོ་བས་སྒྲང་
དོར་གྱི་གནས་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ལ་མ་འདྲིས་པས་ནི་སྤྱན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཏེ། སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་དགེ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱ་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་འདི་ཀྱན་གྱིས་དང་པོར་མི་ཉིད་ལ་ནི། རྣམ་
སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ངན་
འགྲོ་ལོ། །མདོ་སྤེ་ས་བརྩུ་པ་ལས། ཆེན་པོས། དཔྱལ་བ་དང་། འབྲིང་གིས་དུད་འགྲོ་
དང་། ཆུང་དུས་ཡི་དྲགས་སུ་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་ནི། དུད་འགྲོ་ལས་ཡི་དྲགས་ཤེས་
པ་གསལ་བས་ཐར་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་པར་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྱོད་སྤར་བསྐྱགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་དེ་ནི་བསྐྱོག་སྟེ། འབྱུང་ལ། རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་
ལས་ལྟོག་སྟེ་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ལས་ངེས་པ་དང་། འཕེལ་ཆེ་བ་
དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་། བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་བཞིར་བསྐྱས་ནས་འདི་
དག་གི་དོན་བསམ་པར་བྱའོ། །

བཞེ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་
དག་གི་ལས་ནི་མི་དགེ་བའོ་དང་གི་སྤྲོ་ཕྱི་མས་དུག་གསུམ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་

བར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བར་སྤྱད་
པའོ། །མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒྲིང་མེད་པ་དང་གཉི་ལྷག་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འོ་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་པག་གི་ལས་དེ་ཡང་
དགེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་མི་དགེ་བ་ལས་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་
དོ། །དགེ་བའི་ལས་ལས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། འཛེས་བྱ་
སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གསལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱེ་བ་ཀྱན་དུ་
བདེ་བ་དག་འབྱུང་བས་ལས་འབྲས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་འགོག་
པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་བསམས་
ནས། ཡིད་དང་ལུས་དང་དགེ་བའི་ནི་མི་དགེ་བ་ཀྱན་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་ཞིང་། དགེ་བ་
ལ་རྟག་དུ་འབྱུག་པར་བྱའོ། །སྒྲིང་བཤད་པའི་འབྱུག་ལྡོག་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཤེས་
ནས་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ཙམ་ནས་“བསྐྱེད་”པ་འདི་ནི་སྐྱོ་
གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། སྒྲིང་བཤད་པའི་ཆོས་འདིས་
དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་དུད་འགྲོ་དག་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་ཞིང་འདོད་པའི་ལྟ་
དང་མིའི་ནང་དག་དུ་ཆོར་བ་སེམས་པའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ་ཕྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་དང་། མིའི་ནང་དུ་འཁོར་བསྐྱུར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་རིགས་རྒྱས་པ་

༡ མ་བྱེ། ༡༠བ་༣ན། ཞོག་ ༡༠ན་ན། གླ། ༡༡བ་༥ན། བསྐྱེད་ སྐྱ། ༡༡ན་༡ན། སྐྱོས་

འཛོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེར་མ་བད་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཚད་
མེད་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟོམས་བས་ནི་ཚངས་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་
སྤྱིར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་སོགས་ཚོས་བཙུ་བྱག་“སྟོམས་”པའི་
འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་བཤད་དོ། །

གཉིས་བ་དོན་བསྐྱུ་བཞི། དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་ཐོག་པར་བྱ་བའི་ཚོས་བཙུ་
གསུམ་ལས་ལོག་ཅིང་། འདུག་པར་བྱ་བའི་ཚོས་གསུམ་ལ་ཞུགས་པའི་མངོན་
མཐོའི་རྒྱ་ཚོས་བཙུ་བྱག་པོ་འདི་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པའོ། །

གཉིས་བ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བསྐྱབ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྐྱན་པ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཇི་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་། མཁས་
ཚོངས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྒྲག་བ་སྦྱེད་མི་སྦྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྒྲག་བ་དེ་ཡང་
བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བར་སྟོན་པས་གསུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཚོས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
དམིགས་བ་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བ་དག་ཀྱང་ཐ་མལ་སྦྱེ་བོ་གཞན་དང་
ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་སྤྲིང་། གཞན་གྱིས་གཏིང་དཔག་
པར་དཀའ་བས་ཟབ་པར་མཁས་པ་དག་ལ་སྤྲང་བ་དང་། བྱིས་བ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་
པ་ལ་སྒྲག་བ་བྱེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི།

གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བྲིས་པ་སྐྱག་པ་དང་། མཁས་པ་མི་སྐྱག་པ་འདི་ཚུ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ན། བྲིས་པ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་ན། བདག་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། བྲིས་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ལ། བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། བྲིས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས། བདག་དང་བདག་གི་བ་ཆད་དོགས་ནས་བྲིས་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱག་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྒྲོང་བ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་མཐོང་ངོ་སྟུང་དུ་སྐྱག་པ་ཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱག་པོ་ལྔ་དང་། འབྱུང་བ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཆོས་དགུ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲེ་རྒྱ་པོ་སོ་སྒྲེ་པོ་འདི་ནི་མ་ལུས་པ་ང་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲེ་རྒྱ་ལ་པན་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་ལ་བས་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱག་པ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བྲིས་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲིང་པ་ཉིད་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་རྩུན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་དགག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱན་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། དེ་སྤངས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་དང་།

དེ་ཉིད་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐར་པའི་རྒྱུར་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ང་དང་ང་ཡི་བ་ཡོད་ཀྱང་དམ་པའི་དོན་དུ་བདག་ཡོད་
བདག་གི་ཡོད་ཅེས་པའི་འཛིན་པ་འདི་ནི་ལོག་ཅིང་འབྲུལ་པ་དང་རྩུན་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་མཛོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་
དེའི་གཟིགས་པའི་རོང་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་
ནི། ངར་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྩུན་པ་ཡིན་ཏེ། ངར་འཛིན་
དེ་ནི་དོན་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྩུན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་གི་
ས་པོན་རྩུན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་
རྩུན་པ་ལ་འབྲས་བུ་བདེན་པ་སྟེད་པའི་ལུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་དེ་ལྟར་མི་བདེན་པར་མཐོང་ནས་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ང་དང་ངར་འཛིན་པ་དག་སྟོང་བར་འགྱུར་ལ་དེ་
སྤངས་ནས་ནི་ཕྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་སྤང་པོ་འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྤྲུག་ཀྱང་
སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གང་
ཟག་དང་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས། བདག་མེད་གཉིས་སྤ་
མོ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་རྟོགས་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་སྤྲུག་ཀྱང་
ལྟོག་པའི་རྗེས་འགྲའི་དཔེ་དོན་དང་། ལྟོག་པའི་དཔེ་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་དེའི་ནང་དུ་རང་གི་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་སྤང་མོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ན་སྤང་བ་ལྟར་
བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
འཛིན་པ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཡང་རང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱུ་པ་
བཞིན་དུ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་ལག་
ལང་མེད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
བཞིན་གྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་སྤང་ཡང་དེ་དང་དེར་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་གང་ཟག་དང་སྤང་པོའི་ཆ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྤང་ལ། གཞན་མི་སྤང་
ཞེས་བྱུང་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་
སྤང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར་མ་
བྱུང་བ་ནི། གན་པོ་བརྟེན་བྱུང་གི་ཐ་སྐྱད་པའི་མཛོན་སྤྲུམ་ཆད་མས་ཀྱང་རྟོགས་ཀྱས་
ལ། དེ་རྟོགས་པ་སྤྲུམ་ཁ་ཅིག་གིས་རིགས་ཤེས་རགས་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་
འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེའི་ནང་དུ་རང་གི་^༡ བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་མི་སྤང་བ་ལྟར་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་འཛིན་པ་ཡང་དེ་
དང་འབྲུ་བས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་བདག་
གིར་འཛིན་པ་ལྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེ་དོན་དེ་དག་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་

^༡ མ་ཕྱི་ ༡༩༩༦ན། དེ། སྤྱི་ ༡༩༩༧ན། ཞོལ། ༡༡བཅན། ཟླ་ ༡༩བཅན། ཇོ།

^༢ མ་ཕྱི་ ༡༩༩༩ན། སྤྱི་ ༡༩༩༩ན། ཞོལ། ༡༩ན། -བྱད་ ཟླ་ ༡༩ན། +བྱད་

དང་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་པོ་ཡིས་ནི་སྤར་བཤད་པ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་
སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་གྱི་
མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་
ལས་གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་བ། ཟེ་ཆོས་ལས་བརྒལ་བ། སོམ་ཉི་ལས་བརྒལ་བ། ཐོབ་
ནས་བདག་ཉིད་གྱིས་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྒྱས་ཏེ་སྤྲས་པས། དགེ་
སྟོང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའི་ཐབས་སྤྲོ་ན་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་
པའི་རིམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་དང་། ཐར་པའི་རང་བཞིན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཁོར་བའི་དཔེའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྲིད་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ཅིང་དེའི་
ཞེན་ལྷལ་རིགས་པས་སུན་མ་སྤྱང་བ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དེ་ལས་འཛིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བས་བསྐྱས་པའི་རང་འཛིན་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ལ། མངོན་གྱུར་
ཅོམ་ཡང་མ་ཉམས་པའི་རང་འཛིན་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ཡང་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གསོག་སྟེ། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དང་། ཕྱང་པོ་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། འཁོར་བ་ལས་
 གྲོལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས། ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་བདེན་
 འདྲིན་མ་ཟད་པ་དེ་སྤིད་དུ་འདིག་ལྟ་མི་འཛད་པར་གསུངས་ལ། འདིག་ལྟ་མ་ཟད་
 བའི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་རང་སྤེལ་ཁས་པ་གཞན་ཡང་མི་བཞེད་པས། མགོན་པོ་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་ཟད་པར་སྤངས་
 བ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །སྤོན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ལ་
 དུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ཕྱི་ཅི་མ་
 འོག་པར་འགྲུལ་བའི་སྤོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོག་པའི་ཐོལ་གྱིས་ལྷ་སྐྱབ་
 ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་འགོག་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཞེ་འགས་པ་ཡིན་པས།
 བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་རིང་དུ་
 དོར་བར་བྱའོ། །མ་དེགས་པ་འདིས་འཁོར་བ་འདིར་ངན་པ་ཅི་ཞིག་མ་བྱས། དེ་ལྟ་བུ་
 ཡང་གནས་རྟེན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཉོན་འབྲེལ་ལམ་གསུམ་པོ་ལས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་མ་འབད་ན། ཐོག་མ་མེད་པར་མ་
 ཟད་མཐའ་དང་དབུས་ངེས་པར་ཐེན་པ་མེད་པ། ཉོན་མོངས་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་
 ལྷག་བསྐལ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་དེའི་རིགས་འབྲུད་དང་། ཉོན་མོངས་སོགས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར། པར་སྐྱེ་ཚུར་སྐྱེ་བྱེད་པས་འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་

བྱ་པན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་རྒྱུ་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་
ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐའ་དག་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། འདི་དག་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་དབྱ་མ་
ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་
དུས་གསུམ་ཉིད་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་ལ། རྟོན་དེ་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པས། འཛིག་ལྟས་བསྐྱུས་པའི་
རང་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་། རྟེན་ལྟས་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ཟད་པ་ཉིད་མཐོང་
ནས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་རྣམས་ནི། འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་དག་པར་
སྐྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་སེམས་སོ། རྟེན་ཡང་རྟེན་
འབྲེལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕན་ཡོན་
ཅན་གྱི་ཆོས་རྟེན་འབྱུང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འདི་ཐོས་ནས་བླུན་པོ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རྟོག་དཔྱད་མེད་པ་མཁས་པ་མི་འཛིགས་པའི་གནས་ལ་སྤང་བ་དག་
གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱག་གོ། ཡང་ན་རྟོག་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་མཁས་པའི་བྱད་པར་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་བཞི། བྱང་པོ་ལྟག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ན་བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ལ་
འཛིགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཐར་པར་བསྐྱེན་པ་

དང་། ལོག་ལྟ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་བྱད་པར་དང་། ལྟག་བཅས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་
བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ཐར་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲག་པའི་གནས་མེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིང་ཉིད་དེ་བདག་དང་བདག་
གི་བའི་ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱས་འཛིག་པ་སྦྱེ་ཞིང་། ཐར་པ་ཐོབ་ནས་སྤང་
པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། དེ་ཉིད་འཛིག་པ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་
ཁྱོད་ཀྱང་སྤང་པོ་ལྟག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་དག་ཀྱང་
མེད་པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛིག་པ་དེ་ལ་མི་འཛིག་པ་ན་
སྐབས་འདིར་ལྟག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན། ཉན་ཐོངས་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པར་
བཤད་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་ཅི་སྟེ་འཛིག་པ་པར་བྱེད་དེས་ན་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་སྒྲག་པར་མི་
རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐར་པར་མི་འཐད།
ཐར་པ་དངོས་པོར་མི་འཐད། དངོས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲག་བསྐལ་ཟད་པའི་ཐར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁོ་བོ་ཅག་
མི་འཛིག་པ་སོ་ཞེ་ན། ཐར་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅིང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པས་གལ་ཏེ་ཐར་པ་བདག་མཐའ་དག་བཀག་པ་དེ་འདྲ་འདོད་
ལ། བདག་དང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ལ་འདིར་ནི་ཁྱོད་ཀོ་སྟེ་
ཁྱོད་ནི་ཅིས་མི་དགའ་དགའ་བར་རིགས་ཏེ། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤང་པོ་མེད་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་བཀག་པའི་ཐར་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤང་ན་

ལས་འདས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་མེད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས།
ག་ལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་
ཡོད་མིན་ལ། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
པ་ཟད་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཟུང་ན་འདས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་
བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་དང་
ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་སོགས་མེད་དོ་སྟུང་པ་ནི། མེད་པར་ལྟ་བ་ཉིད་ཡིན་
ལ། ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་ཅེས་པ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་
ནི་རྒྱུའི་དྲུས་སུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་འབྲས་བུ་རྒྱ་
སྐྱེད་པའི་བྱེད་པས་ན། རན་སོང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་
བཤད་དོ། །མདོར་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཡོད་པར་ལྟ་བ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་ཅེས་པར་ལྟ་བའི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་
ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་འབྲས་བུ་བདེ་འགྱོར་རྒྱ་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱིས་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ལས་
འབྲས་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྟོང་ཙམ་དུ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་
ན་ཏྲག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། སྤང་བོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་འཛིན་ལོག་པར་མ་

ཟད། ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་མེད་དེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པས་
མེད་ལྟ་དང་ཡོད་ལྟ་ཞི་བའི་བྱིར། དགེ་མི་དགའི་ལས་སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་
ལས་འདས་པ་དེ་ཡིས་ངན་སོང་དང་། བདེ་འཁྲོ་ལས་གང་ཟག་དེ་ནི་ཐར་པར་དམ་པ་
རྒྱལ་བས་བཤད་དོ། །ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་
ཟད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་སྤིང་བྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་དེ་ཉིད་
ཐར་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བྲགས་པ་
དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པས་ཁྲོལ་བ་དང་། ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་དཔེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ལོ་ཅག་དབྱུ་མ་པ་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་མེད་
པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐྱལ་སྐྱེ་བ་བདག་འཛིན་ཀྱི་རྒྱ་དང་
བཅས་པ་ཆད་མས་མཐོང་བས་སོ། །རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུང་ཁས་མི་
ལེན་ཏེ། ལྷག་བསྐྱལ་འགོག་པ་ལམ་བདེན་ཀྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཆད་མས་མཐོང་
བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་བས་
སྤར་སྦྱེས་པ་དང་སྟོན་ཅིག་སྦྱེས་པ་དང་ཕྱིས་སྦྱེས་པ་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་རྒྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའང་རྟགས་དང་ཡང་དག་
ཉིད་དུ་ན་སྟེ་ཐ་སྟོན་པའི་ཆོད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་མ་
བྲགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་ན་རྒྱུན་འདི་པ་ཅ་མ་
ཡང་བཀག་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་
འབྲས་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅ་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོས་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མ་རིག་པ་འདི་ཡོད་པས་ན་འདུ་བྱེད་འདི་
འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རིང་པོ་ཡོད་པས་སྤང་དུ་བཞིན། ཞེས་བརྟན་པའི་སྤྱད་དང་། མ་
རིག་པ་འདི་སྦྱེས་པས་ན་འདུ་བྱེད་འདི་སྦྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་མར་འབྱུང་བའི་འོད་
བཞིན་ནོ། ཞེས་ལྷ་པའི་སྤྱ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་
ནས་སྦྱེས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལས་
ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རིང་པོ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་ཉིད་འབྱུང་ལ། །སྤང་དུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་ཉིད་
འབྱུང་བས་པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མར་མེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་མེད་
ན་དེའི་འོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་བཞིན། རྒྱ་འབྲས་རྟག་པར་ཡང་མི་འབྱུང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་མེད་པའི་
ལྷ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བ་ཐ་སྟོན་པའི་ཆོད་མས་མཐོང་
ཞིང་ས་བོན་ལས་སྤྱ་བུ་སྦྱེ་བ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་རི་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་རྟག་

བའི་སྒྲོས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཁས་ཐུངས་པས་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་
ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་ཁོ་མོ་ཅག་ཁས་ལེན་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ཙན་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
འགོག་པ་ཡིན་གྱི་རྟོག་བའི་སྒྲོས་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཇི་བཞིན་
ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཁས་ལེན་ན་ཡོད་ལྟ་ཙན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་
བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་མཐའ་བྲལ་ཁོང་དུ་རྩད་པ་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་བའི་དབེ་
དང་། བྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་དུ་ལྟ་བུ་མ་སྤངས་ན་
འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་གལ་ཏེ་རྩ་ཡིན་ན་དེ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་མཐོང་
མཐོང་དགོས་ཏེ། ཐག་རིང་ནས་ནི་མཐོང་བའི་གཟུགས་དེ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་རིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་
མཐོང་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་གཟུགས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དང་ཉེ་བའི་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མཐོང་དགོས་པ་ལས་མི་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་ངོར་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་
སོགས་མཚན་མ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཐག་ཉེ་བར་ཕྱིན་པའི་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱ་རྩ་ལྟ་བུ་བ་རྩ་མིན་པ་དོན་དུ་སྟེ་བཏགས་ན་རྩ་མ་

ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་
ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་འབྲེལ་བར་སྤང་ཡང་བདག་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ནི་འདི་རྒྱལ་ཞེས་བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སོང་བ་ལས་
གལ་ཏེ་རྒྱ་སྤང་ཡོད་པ་དེ་མེད་པ་ཞེས་འཇིན་པ་དེ་ནི་སྒྲིན་པ་ཉིད་དོ། །དེར་རྒྱ་སྤ་
ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་འཇིག་
རྟེན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་འཇུག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་ཕྱིས་མེད་པ་ཞེས་འཇིན་པ་དེ་ནི་མོངས་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མོངས་པ་
ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
གཉིས་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། མཐའ་བལ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་
བ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་འཕང་བ་དང་། སྒྲོས་བལ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ལ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་པ་ནི། དེའི་དབང་གིས་
ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་^༡ ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་པ་ནི། དེའི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བས་ལྟ་བ་དེ་ཙམ་ལས་
མེད་ན། ངན་འགྲོར་མ་སྐྱར་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཙམ་དུ་ཐད་ལ། མཐར་ལྟ་
གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཐར་པར་འགྲུར་ཏེ། གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཛོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩བཅུ། བ་ སྐྱ། ༡༥ནུ། ཞེལ། ༡༩ནུ། ཟ། ༡༥བཅུ། ལ།

ཤེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་བར་འགྱུར་ན་
ཡོད་པ་བར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལས་འབྲས་མེད་པར་ཡང་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་བྱེད་གྱིས་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་སྒྲིབ་སྒྲུང་བས་དོན་གྱིས་འདི་ནི་མེད་པ་བར་བསྐྱན་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་བཞིན་
དུ་དབྱུ་མ་པ་ཡོད་པ་བར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱན་བསྐྱན་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་
མེད་པ་སྒྲིབ་སྒྲུང་བས་སོ། །དེ་དག་ནི་མགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དབྱུ་མ་པ་དེ་དག་རི་ལྗར་མེད་པ་བར་བཤད་དེ་མེད་པ་བར་མི་
རིགས་པར་ཐལ། དབྱུ་མ་པ་གང་དག་དོན་གྱིས་ལས་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་མི་
འཆའ་ཞིང་ཆོག་གིས་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྟོང་པས་ཉམས་སུ་ལེན་ཅེ་
ན། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྟོང་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་པ་བ་དང་
མཐུན་པར་མི་སྟོང་ལ། གལ་ཏེ་ཆེད་བཀྱར་ཉམས་དོགས་པས་མི་སྟོང་པར་ཟད་གྱི་
སེམས་ལ་ལས་འབྲས་མེད་སྐྱམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལས་འབྲས་མེད་སྐྱམ་པའི་སེམས་
ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ལམ་ལ་བརྟེན་
པས་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དབྱུ་མ་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྐྱན་པ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག །འདི་ནི་
ལས་འབྲས་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་བར་སྟེ་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་བལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་
བསྐྱན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱན་པ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་ལྟ་

ངན་ལས་འདས་པ་སྟེར་བའི་ལམ་གྱི་དཔྱིགས་པ་ཡོད་མེད་ལས་འདས་པ་སྟོས་པའི་
མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
ཁུད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

འདི་ལས་གཞན་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་འདི་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རང་
སྡེ་ཁ་ཅིག་དང་གཞན་སྡེ་པལ་ཆེར་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་སྦྲ་བ་དང་། རྣམ་ཡོད་
ཀྱི་ཕུང་པོར་སྦྲ་བ་ཡི་འཛིག་རྟེན་པ་དེ་དག་སྟོས་བྲལ་ཟབ་མོ་སྦྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱང་སྟོང་སེར་སྦྲ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྟ་འཆད་པར་སྦྲ་བས་དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བའི་གངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་སྦྲལ་བར་བཏགས་ནས་ལྷག་
པ་བའི་སྟོབ་མར་ཁས་ལེན་པས་ལྷག་སྦྲག་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ཆིག་དོན་བྱག་ཏུ་འདུས་པར་སྦྲ་བ་དང་། གོས་མེད་གཅེར་བུ་བ་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་
གཤམ་ཏེ་”¹ ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལས་འདས་པ་དང་། དངོས་མེད་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལས་འདས་པ་རྟེན་འབྱུང་སྟོས་པའི་མཐའ་དང་
བྲལ་བ་སྦྲ་ན་ངེས་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྦྲ་མི་རུས་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཏགས་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐུན་སྦྲལ་གྱི་ཆིག་དང་། ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ཁས་མི་
ལྡང་བར་བདེན་འཛིན་གྱི་དཔྱིགས་གཏད་བྱས་རྒྱལ་སྐྱོན་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁོང་དུ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༨བཀྲ། སྟུ། ༡༤ནུ། ཟ། ༡༤བཙ། -གང་ ཞོལ། ༡༨ནུ། +གང་

ཆུད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་ངེས་
པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པའི་གཉིས་ཆོགས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་ལ་བཞི། འགྲོ་འོང་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་
གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཞར་ལ་གཞན་སྤེའི་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྤང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲ་དོན་དུ་སྦྲེ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཅི་ཡོད་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་ན་དུས་གསུམ་དུ་གནས་དགོས་པ་ལ་
ཞིག་ནས་ག་ཤེད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་ཅིང་། སྐྱེ་བའི་ཆེ་ག་ཤེད་ནས་འོང་བ་མེད་ཅིང་
སྐྱེས་ནས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་
ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དམ་སྟོས་པ་ནི་ཐ་སྣང་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་
པའོ། །འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
མི་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན། གཉིས་
ཀའང་ཡང་དག་དུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་བྱིར། རྒྱས་པར་ནི་
ཅ་བ་ཤེས་རབ་གྱི་འགྲོ་འོང་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་གནས་པ་དང་འགག་པ་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
པ་ག་ལ་ཞིག་སྦྲེ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ན། སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པ་འང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་རིགས་པ་མིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་པས་རྒྱལ་ཐོན་ཉག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།

ཁྱབ་འཇུག་པ་སྐྱེས་བུ་ཉག་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་
པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་རྒྱལ་ཐོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཉག་
པར་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་
བ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཐོན་རྗེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཉག་
དངོས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་ཉག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི། སྐྱེ་འགྱུར་
བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་མེད་ན་ནི་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིས་
པ་ལས་གཞོན་ཏུ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་པ་སོགས་གཞན་ཉིད་དུ་གལ་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱང་ཉག་པ་ཐེར་བྱུག་པའི་བྱིར། ཉེས་པ་དེས་
འཇིགས་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐད་ཅིག་མར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་ཐོན་ཉག་
ལ་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་མི་ཉག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་འང་ནི་སྟེ་ཆ་
གཅིག་ཟད་པས་འགྱུར་བར་འདོད་དམ། ཆ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པས་
སྐད་ཅིག་མར་འགྱུར་”ཟུང་’ ན་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའང་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་མིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བྱེད་གྲོ་རལ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་སྤར་གྱི་
དེ་ཉིད་གནས་པའི་མི་འདྲ་བ་དམིགས་དགོས་ན་དེ་འདྲའི་མི་འདྲ་བ་ཉིད་མི་དམིགས་
པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་འཇུག་པ་ན་རེ། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ཁྱབ་འཇུག་ནི་ཐོག་མཐའ་མེད་
པའི་སྐྱེས་བུ་ཉག་པ་རྟིང་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ལ་བརྟགས་པའི་

༡ མ་བྱི། ༡༥བ༥ན། སྐྱུ། ༡༥བ༡ན། ཟང་ ཞོལ། ༡༥ན༣ན། གང་ ཟ། ༡༠བ༥ན། ཟང་

ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱམ་འབྲུག་དངོས་པོ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་དགོས་
ལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་རང་གྲུབ་པའི་དུས་གཉིས་པར་རིལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔ་དུས་
ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དུས་སུ་གནས་པའི་རྙིང་པ་འགའ་ཡང་ལྷ་ག་ལ་ཞིག་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་“བརྟན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་
མིན་ནའང་སྔ་དུས་ན་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་པའི་རྙིང་པ་འགའ་ཡང་
ལྷ་ག་ལ་ཞིག་དངོས་པོ་རྙིང་པ་ལ་འགྱུར་བས་བྱམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་བཞི། སྐད་ཅིག་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་བྱམ་པ་བསྟན་པ་དང་། ཆ་བཅས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱིས་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་དུ་མི་བཟུང་
པའི་རྒྱ་མཚན་རོ། །

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་སྒྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་
པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་རང་གི་ཆ་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཁས་ལེན་
དགོས་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་དང་དབྱུས་ཡོད་པར་བརྟག་ཅིང་ཁས་
ལེན་དགོས་ཏེ། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྡོད་བཅུད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མིན་པར་ཐལ།
རང་གི་ཆ་ལས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མཐའ་དབྱུས་གསུམ་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སོ་ཞེ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩ནལ། སྐྱུ་༡༩བེན། བརྟན་ ཞོལ། ༡༩ན༦ན། བརྟན་ ཟ། ༢༡ནལ། བརྟན་

ན། སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་ཐ་མ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གང་
ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་ཆ་ཡོད་
མེད་བརྟག་ཅིང་བསམ་པར་བྱས་ན་ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་ཐ་མ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་བྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཆ་མེད་བཀག་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཕུ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་
མིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཐ་དད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་བྱུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
གཟུགས་ཅན་ཕྱོགས་མེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་མར་བདེན་ནོ་ཞེ་
ན། དུ་མར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བྱུབ་གྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་གཅིག་
མེད་པར་ནི་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་གྱིས་མཆོན་ནས་ཆོས་ཀྱན་ལ་
གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་བདེན་བྱུབ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་
ཅན་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མེད་པར་གཟུགས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་མེད་
དེ། རྟེན་མེད་ན་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། དབྱུང་བྱ་རྣམ་པར་
དབྱུང་བྱས་ནས། །རྣམ་གཅོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །དངོས་པོ་རང་ནི་ཞིག་པའམ་ནི་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་གང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་འཛིག་པའམ་དེ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་

ཐོབ་པ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བ་དོན་དུ་སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གསར་དུ་
འབྲིབ་པར་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མ་སྤྱོད་བ་དེའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
བྱུང་བས་ལྟ་བ་ངན་པ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་ལ་
གཞན་གྱི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས་ལྟས་
བ་ན་རྒྱལ་བ་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་བྱིར་ན། བྱང་གཞི་མེད་
པའི་བྱང་ཆོས་ལུང་སྟོན་པ་མི་རུང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་^༡ དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བར་གཟིགས་ནས་ལུང་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཐབ་མོའི་ཆོས་སྟོན་མིན་གྱི་འགྲོ་བ་ལ་མི་གསུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་བྱ་དང་གསུང་བྱ་མིན་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྤུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས་གྱི་མི་མཁྱེན་པས་མ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ལོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ། ཐབ་མོ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་
སྐྱག་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཐབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པར་གདམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཐབ་མོ་
མཐའ་གང་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱར་མེད་ཅིང་། རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་
གནས་མེད་པ་གང་ཞིག་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབ་མོ་ནི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་

^༡ མ་བྱི། ༡༠ན་༣ན། སྐྱ། ༡༠བ་༥ན། རྒྱ། ༡༡ན་༩ན། -བ་ ཞོལ། ༡༥བ་༡ན། +བ་

ནུས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀླུ་ལ་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ནུས་ལས་གསུངས་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པའི་གནས་མེད་པའི་ཚོས་འདིས་
སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐུས་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུབ་པའི་གནས་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། སྒར་
ཡོད་མེད་པར་འཛིན་པ་ལས་མ་འདས་པའི་མི་མཁས་པ་ནུས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བཟུང་ནས་ཕྱར་བར་འགྱུར་ཉེ་འཛིགས་པར་རིགས་པ་མིན་པའི་གནས་ལ་འཛིགས་པ་
དེ་དག་ནི་ཁ་ཅིག་།རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ན། སྐྱར་
བ་འདེབས་ཤིང་སྟོང་བར་བྱེད་ལ། སྟོངས་ནས་ངན་འབྱོར་འབྱོར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་
མོས་ཀྱང་དོན་བྱེད་རུས་པའི་དངོས་པོ་འགག་པ་དེའི་དོན་དུ་གོ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་། ཚོས་གང་ཡང་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་བཟུང་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ་
ཞེས་དེ་སྐད་སྤྲ་ཞིང་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོག་པར་བྱེད་པས་འོག་ནས་འཆང་བ་ལྟར་རང་
ཡང་"ཕྱར་ལ་གཞན་ཡང་"ཕྱར་བར་བྱེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་དབུ་མ་རྒྱན་
གྱི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་གསོད་པ་དང་རི་དྲགས་གསོད་པ་སོགས་ནི་རང་
གཞན་ལ་པན་པ་རྩུང་དུའི་སྟོག་ཆགས་རྟག་ཅན་གངས་ཡོད་པ་ཞིག་གསོད་པར་ཟད་
ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་སྟན་པ་
སེལ་བའི་སྟོན་མེ་ཚོས་ཀྱི་སྐུའི་རྒྱ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བདག་ལེགས་སུ་
འདོད་པ་ནུས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

¹ མ་ཕྱི། ༡༠བཟླ། སྐྱུ། ༡༡བཟླ། ཟླ། ༡༡བཟླ། ཕྱང་། ཞོལ། ༡༠ནམ་ཟླ། འཕྱང་།

² མ་ཕྱི། ༡༠བཟླ། སྐྱུ། ༡༡བཟླ། ཟླ། ༡༡བཟླ། ཕྱང་། ཞོལ། ༡༠ནམ་ཟླ། འཕྱང་།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་པོས་ནས་རང་བཞིན་གཉི་ག་ལ་དེ་དག་གིས་ཅི་
ནས་ཀྱང་མི་བྱུང་བ་སྟོང་པ་ཆེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས། ཆེན་འབྲེལ་ལ་
སྐྱུར་བ་བཏབ་ན། །རན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཆེན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་ཁས་སྦྱང་དགོས་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞགས་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་
བདེན་པ་གཉིས་མིང་ཅམ་བདེ་ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས།
སྐབས་དགོད་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་པོས་ནས་ཁྱོད་ལ་འཛིག་ཆེན་འདས་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་
མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བཞེན་པའི་ཡང་དག་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་དབང་གིས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་
ན། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་མི་བྱུང་པར་བགྱི་བའི་སྦྲད་དུའོ། །འཁོར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་
སྡིག་དང་བསོད་ནམས་བྱ་བ་ལས་འདས་པའི་ཟབ་མོ་གསུང་རབ་ལས་བཀོལ་བའི་
དོན་དང་ལུན་པ་སྤྱི་སྡེ་གསལ་གཞན་དང་རང་གི་ཡང་སྡེ་པ་གནས་མེད་པ་ལ་འཛིགས་
པས་མ་ཐུངས་པའོ། །དོན་དེ་བྱེད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་བཤད་པའོ། །

༡ མ་བྱི། ༡༠བཅུ། སྒྲ། ༡༡བཅུ། ཟ། ༡༣ནམ། བྱང་ ཞོལ། ༡༠ནལ། འབྲང

དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆེན་དོན་སོ་སོར་བསྐྱེད་
པའོ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། འཛིག་ཉེན་
མ་རིག་རྒྱུན་ཅན་དུ། གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། ཉེ་ཡི་ཕྱིར་ན་
འཛིག་ཉེན་འདི། ། རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། ཅིས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ།
འཛིག་ཉེན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེས་དངོས་
སོ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་དེ་ལས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
འབྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་རི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་མ་བྱུབ་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་གང་
ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ཁས་མི་ལེན་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྐྱེད་ས་
བཀག་པའི་རྗེས་སུ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
ཀྱང་། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ལ། ཡང་
དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། ཁྲོ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། ཅིས་གསུངས་ཤིང་།
དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་
སྐྱུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱུབ་པར་ངེས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་དོན་ནི་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའོ། རྟོག་པ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་བའོ། འབྲེལ་པ་དེར་ཆགས་
སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ།
ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་རྟོག་པས་བཞག་པར་

འཆད་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་བོའི་མདོག་དང་འབྲིལ་ལུགས་སྐྱུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལུལ་མེ་
གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ན་ཐག་པ་ལ་འདི་སྐྱུལ་ལོ་སྒྲུལ་བ་འབྲུང་ངོ་། །དེའི་ཆེ་ཐག་པ་ལ་
ཐག་པའི་ཆོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་སྐྱུལ་གྱི་མཆན་གཞིར་འདོག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པས། དེའི་སྐྱུལ་ནི་རྟོག་པས་^༡རྟགས་^༡པ་ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
ངོ་སྒྲུལ་བ་འབྲུང་བ་ན། ཕྱང་པོའི་སྟེང་ནས་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུག་གི་ཆོགས་པ་དང་། དུས་
གཅིག་པའི་ཆོགས་པ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་ངའི་མཆན་གཞིར་འདོག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ཕྱང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་
འཛིན་རྒྱ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བྲུབ་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁམས་རྒྱག་གང་ཐག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱང་པ་ལའི་སྒྲོ་
ནས་གང་ཐག་རང་བཞིན་གྱིས་བྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བྱ་གང་ཐག་ནི་ཁམས་རྒྱག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཁམས་རྒྱག་རེ་རེ་བ་དང་འདུས་པ་དང་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་
ཡང་སྐྱེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ས་མིན་རྒྱ་མིན་པ་དང་། མེ་མིན་རྒྱ་མིན་ནམ་མཁའ་
མིན་ནམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁམས་རྒྱག་རེ་རེ་བ་གང་ཐག་མིན་པར་
བསྟན་ལ། ཀུན་མིན་ན་ཞེས་པས་ཁམས་རྒྱག་འདུས་པ་གང་ཐག་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བྱ་གང་ཞེས་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཐག་ཏུ་མི་རུང་
བར་བསྟན་ཏོ། །སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་བྲུབ་པ་མིན་ཏེ་ཁམས་རྒྱག་འདུས་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༡ན་ཏུ། ཞོལ། ༡༡ན་ཅན། རྟགས་ ཟླ། ༡༥ན་ཟླ། སྐྱེ། ༡༡ན་ཅན། བཏགས་

བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། །གང་ཟག་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ནི་རེ་
རེ་འང་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་མིན་ཏེ། ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་བཙལ་ན་བདག་སྤང་པོ་ལས་རྣམས་ལྟར་མེད་དེ། སྤང་
པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། དུ་
མར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་
དེར་སྤང་པོ་དེ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་ལྟར་བརྟེན་པ་མིན་ལ། སྤང་པོ་དེ་ལ་བདག་
དེ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། དམིགས་རྒྱུད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་པོ་དེ་མེད་
པར་བདག་ཡན་གར་བར་དམིགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། སྤང་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཅན་དུ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དང་སྤང་པོ་མེ་ཤིང་ལྟར་འབྲེས་ཏེ་དེ་
ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་
རྒྱུད་གིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ནི་རི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་མེད་པར་
ཐལ། དཔུང་ན་རྣམས་པ་ལྟར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་།
སྤང་པོ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། རྟེན་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བརྟེན་པ་
འབྱུང་འབྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཆོས་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་དང་།
ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༥ན་ཆེན། ཞོལ། ༡༡བཅན། ཟླ། ༡༥བཅན། ཡིན། ཟླ། ༡༥ན་ཆེན། ཡིན།

དང་པོ་ལ་བཞི། གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་ན་
འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་གསུམ་ས་དང་གཅིག་མིན་ཏེ། ས་ལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
ཆང་བར་ཐལ་བ་དང་། མཆན་ཉིད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་འདི་ལ་འབྱུང་
བ་གསུམ་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འདི་བརྟེན་པ་མིན་ལ། གསུམ་པོ་དེ་
མེད་པར་ས་གནས་པ་ཡང་མིན་ནོ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བདག་བཞིན་
རྒྱན་པར་ཐལ། ལུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེའང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེད་ན་མི་རྟེན་
པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རེ་རེའང་ངོ་སོ་
ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ལུ་མེ་དང་རྒྱང་རྣམས་ནི་གང་ཞིག་གསུམ་མེད་
པར་རེ་རེ་མེད་ལ། གཅིག་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལྟོས་ན་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགལ་བ་དང་།
དེའི་ལན་དགག་པ་དང་ཚོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་རྣམས་སོ་སོར་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད་ལ་མེ་ལྟ་བུ་གཅིག་
མེད་པར་ཡང་གཞན་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པས་འདུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཅི་སྟེ་མེད་

ཡོད་པར་ཐལ། འོན་ཏེ་བཞི་པོ་སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཡོ་
དང་ཐོགས་པ་དང་སྤྲིན་པ་མེད་པར་རྩ་ཅིས་མེད་ཅིས་པ་དང་། ཐོགས་སྤྲིན་བསྐྱུས་པ་
དག་མེད་པར་རྩུང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཡོ་སྤྲིན་སྐྱུད་པ་དག་མེད་པར་ས་ཡོད་
པར་ཐལ། ལྟོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་ཁོན་གིང་མེད་པར་མི་འབྱུང་བར་གྲགས་པས་ལྟོས་
བ་ཡིན་གྱི། གཞན་གསུམ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་མེ་འདི་
གཞན་གསུམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་མེད་ན། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་འབྱུང་བ་གསུམ་
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་གསུམ་པོ་
རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་འདི་རྒྱང་བའང་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་ལ་
ལྟོས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་པན་ཚུན་ལྟོས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་
ཞེ་ན། འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སོ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ན་དེ་དག་
ཇི་ལྟར་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སོ་རང་གི་
ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། གཞི་གང་ནས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ལྷག་མ་གསུམ་
པོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་སོ་སོར་
རང་མེད་ཀྱི་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེར་ལྷག་མ་རྣམས་ཡོད་ན། འབྱུང་བ་བཞི་
རང་བཞིན་འདྲེས་པ་ལ་ཡོད་དམ། མ་འདྲེས་པ་ལ་ཡོད། བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། མ་འདྲེས་
པ་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྤྲ་མ་མི་འཐད་དེ། འདྲེས་པ་སོ་

སོ་རང་གི་རོ་སོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རང་གི་རོ་སོས་ག་ལ་ཡོད་མེད་པར་ཐལ། འབྲུང་བ་རྣམས་སོ་སོ་རང་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེས་ཀྱང་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པས་མཆན་ཉིད་ཤས་ཆེ་ཆུང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འདུས་པའི་ཆེ་མཆན་ཉིད་ཤས་ཆེ་ཆུང་འང་། རང་གི་དངོས་སོ་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་སོ་སོ་རང་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་ལས་འབྲུང་བ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་ཀྱི་རང་གི་རོ་སོས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོག་འི་རོ་རེག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་གསུམ་རེག་མིན་འདི་ལ་མིན། ཞེས་སོགས་སྦྱར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཤེས་བྱེད་དོ།

དང་པོ་ནི། མིག་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཟུགས་རྣམས་དང་མ་རེག་པ་དང་། ལས་དང་སྦྱེ་བ་གསུམ་དང་བྱེད་སོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་དང་། གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གངས་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་པའི་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དང་དུས་དང་ནི་དབྱིབས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐུང་དུ་དང་རིང་སོ་དང་། སོགས་པས་བྱ་བཞེད་རྒྱུ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་སོ་དང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་མིང་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འབྲུང་བ་བརྟགས་ན་བདག་བཞིན་རྒྱན་པར་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་བསྟན་པ་དང་།
བཤད་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། ཆད་ལྟར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱུ་དང་རིང་ཐུང་སྤ་དང་སྟོམ་ཉིད་དང་དགེ་
མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་
ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་སྲུ་
སྟེ་དེའི་གཟིགས་རྡོར་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲུབ་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟོག་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ། གཞན་
ལ་འདིའོ་ཞེས་པ་བསྟན་ཏུ་མེད་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དབང་
བསྐྱུར་བས་ཀྱན་ཏུ་བདག་པོ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་ནི་རྒྱུ་གིས་
ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་རྡོར་གནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རུང་ཐད་ཀྱང་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་རྡོར་འདིར་ནི་རིང་”¹ དང་
ཐུང་བ་དང་སྤ་བ་དང་སྟོམ་པ་དང་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་འདིར་ནི་མིང་དང་གཟུགས་
དག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ནི་འགག་པར་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བས། མཉམ་གཞག་གིས་
གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མི་རྟོག་པའི་ཤེས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་རྣམས་བཤེག་པས་དེའི་ཆེ་
འགག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གཤོད་ནས་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་
པའི་དོན་གང་ཞིག་སྤར་ནས་ཡོད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཤད་ལྟར་མ་རིག་པས་

¹ མ་ཕྱི། ༡༩བཤན། སྟུ། ༡༩བཤན། གླ། ༡༩བཤན། -བ་ ཞོལ། ༡༩བཤན། +བ་

“སྤྱི་བས་^༡ ཉན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྤྱི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་སྟོང་
ཉིད་ཉོགས་པའི་འཕགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོན་ཆད་བྱུང་བ་ཉེན་འགྱུར་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་ཀྱུན་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་མཐོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་
རྣམ་ཤེས་སུ་སྟེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོར་ཕྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འགག་
པར་འགྱུར་བས། སྤར་ནས་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ། ཕྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་
ཡིན་གྱི། སྤར་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཕྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཟིགས་པ་མིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི། གནས་ལུགས་ཀྱི་
དོན་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །འགྲོ་བའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་འདི་ཀྱུན་
ཆོས་ཅན། སྒོམ་བྱུང་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་བྱད་ཤིང་”ནི་^༢ ཡིན་པར་འདོད་དེ། མ་ལུས་
པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རབ་རུ་
འབྱེད་པའི་འོད་དང་ལྷན་པས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྤང་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་བྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་
མེད་པ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་མི་ཤེས་པས་ནི་
སྟོན་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཏགས་པ་ཡིན་
ལ་ཕྱིས་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་བ་གཏན་ལ་པལ་ནས་དེ་ཉིད་ངེས་པ་དང་དངོས་
པོའི་གནས་ལུགས་ཉོགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤྱར་བ་བཏབ་པའི་

^༡ མ་ཕྱི། ༣༤བཙན། ཞོལ། ༡༤ན་༡༣། སྤྱི་བས་ སྤྱི། ༡༥བཙན། ཟླ། ༡༧ན་༣༡། བསྤྱི་བས་

^༢ མ་ཕྱི། ༡༥ན་༡༣། སྤྱི། ༡༥བཙན། ནི་ ཞོལ། ༡༤ན་༡༣། གི་ ཟླ། ༡༧ན་༣༡། ནི་

སྟོན་མེད་དོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་རྟེན་པ་དེའི་ཆེ་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདྲུས་མ་གྲས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། དགག་བྱ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། དེ་མེད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མིང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། མིང་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤང་པོ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་བདག་བཞིན་དུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཤད་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་བལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཐག་བཞིན་དུ་ཁམས་བྱུག་ཀྱང་བདག་མེད་དོ། །

ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་འུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼ལེའུ་གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྤེལ་མར་ བཤད་པ། ༽

གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྤེལ་མར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་དང་། མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཡང་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དགག་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་
པར་དགའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་གཞན་གྱིས་བཤད་ཟིན་པར་
བྱེད་པ་དང་། དགག་པ་དངོས་དང་། དེས་ན་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་གི་སྤྱང་པོའི་ཡན་ལག་དག་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་ཏེ་
སྤྱང་པོ་ཡོད་མེད་བཟླ་བའི་ཆེད་དུ་བཤེག་པར་བྱས་ན་སྤྱང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་
སྤྱིས་བྱ་ཁམས་བྱུག་དང་བཅས་པ་ཆ་དང་ཆར་བྱེ་ནས་བཤེག་ན་དེ་དང་འབྲ་བར་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྤྱང་པོ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་
ཤིང་རྩོན་པའི་སྤྱང་པོ་ལ། །སྤྱང་པོ་འདོད་མིས་རིམ་བས་བཤེག་བྱས་ཀྱང་། །བྱི་དང་
ནང་ན་སྤྱང་པོ་ཡོད་མིན་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པ་དང་།
དངོས་པོར་ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པ་དང་། འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་ལུང་མ་
བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་དང་ཁམས་བྱུག་པོ་དེ་ཀྱན་བདག་མེད་པར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་
ལ་གཏན་ལ་པལ་བ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་

མེད་ཅེས་ཀླུ་བ་རྣམས་གྱིས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཀླུ་མཚན་དེས་དངོས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའོ། །སྐྱུ་
གསུང་ཐུགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གདམས་པ་མཐར་ཐུག་¹། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་
བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱོག་པར་མཛད་པའི་ཀླུ་མཚན་
ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་གྲུབ་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཀླུ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ལུལ་དུག་ཐུབ་པ་ཡིས་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་མིན་པ་དང་། རྩན་པ་ཡེ་མེད་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཀླུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་
གཉི་ག་དོན་དུ་སྟེ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་ཡོད་པ་
བཀག་ནས་གཏན་མེད་དང་། ཡང་ན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ།
བདེན་པར་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས། བདེན་པར་ཡོད་མེད་དེ་ནི་
གཉི་ག་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱོགས་ལས་འགལ་སྒྲིལ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འགྱུར་དགོས་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་ཅེས་
པ་དང་མེད་ཅེས་པ་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐུབ་པ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཀླུ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟ་བུས་དམ་པའི་དོན་དུ་ན་འཛིག་རྟེན་

¹ མ་ཕྱི། ༡༩ན་༣ན། སྐྱུ། ༡་ན་༡ན། ཟླ། ༡༧ན་༣ན། +་བ། ཞོལ། ༡༧ན་༩ན། -་བ།

འདི་ནི་བདེན་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འདིག་རྟེན་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཐའ་ཡོད་པ་དང་
མཐའ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཞེས་ལུང་། རི་སྐད་བསྟན་ཏེ་
ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་དང་འདིག་རྟེན་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་རྣམས་པ་
ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་
ལུང་སྟོན་པར་མི་མཛད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་མ་གྲངས་མེད་པ་སྤྱིར་བཤད་གསུམ་
’པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ན་ཕྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་བཞུགས་པས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་མ་རེ་རེས་ཀྱང་བྱེ་བ་འགྱུར་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
མང་བ་ཐར་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་ལ། དེ་ལས་སེམས་ཅན་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའི་
ཆེད་དུ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་
མཛད་ལ། སྤྱིར་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས། སེམས་ཅན་འཕེལ་བ་ནི་
མེད་ལ། སེམས་ཅན་ཟད་པ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་
འཕེལ་བའི་རྒྱ་མིན་པས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོན་མཐའ་
དང་ཕྱི་མཐའ་ལུང་མ་བསྟན་པ་^༡ མཛད་སྤྱིར་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་དང་། འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་དང་། མིང་
དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའོ། །

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩བཟུ། བཤེགས་སྐྱུ། ༡༧བཟུ། བཤེགས་ཞོལ། ༡༩བཟུ། བཤེགས་ཆུ། ༡༩བཟུ། བཤེགས་

^༢ མ་ཕྱི། ༡༧བཟུ། སྐྱུ། ༡༩བཟུ། བཤེགས་ཞོལ། ༡༩བཟུ། བཤེགས་ཆུ། ༡༩བཟུ། བཤེགས་

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོང་མིན་ལ་གསང་བ་ཟབ་མོར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་སོ། །
དང་པོ་ནི། དངོས་སོ་བདེན་གྲུབ་ལ་ཞེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་
རྫོང་མིན་གྱི་གདུལ་བྱས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བསྟུས་ནས། རིས་ཀྱང་ལུང་རྫོན་པར་མི་
རིགས་ཏེ་རྫོང་མིན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་གསང་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཟབ་མོའི་ཆོས་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན་འཇིག་རྟེན་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་བདུན་ཅི་ཡིན་གྱི་དམིགས་
པའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་སྦྱུ་མའི་སྤང་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྤང་ཡང་དེ་ལ་
དོན་གྱི་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་མེད་པ་ལྷར་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་དེས་སྤྱིང་པ་སྦྱུ་མ་དང་འབྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་
འཇིག་པ་ཉིད་སྤང་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་སྦྱུ་མའི་ལྷན་མོ་བ་མིག་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱུ་མའི་རྟ་དང་སྤང་པོ་
སོགས་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་གཞོན་པའི་རྟ་སྤང་དུ་ཞེན་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཆུང་
པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་པོ་སྦྱུ་མ་དུ་མི་སེམས་སོ། །སྦྱུ་མ་མཐའ་རང་ཉིད་ལ་
རྟ་སྤང་དུ་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་
སྐྱེ་བོ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
སྤང་ཡང་། དེས་སྤྱིང་པར་རྟོགས་པ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པ་རྣམས་ལ། བདེན་འཇིན་

¹ མ་ཕྱི། ༡༧་ནུབ། སྤྱིང་ ༡༡་ནུབ། བསྟན་ ཞོལ། ༡༩་བཟ། གླུ་ ༣༠་ནུབ། སྤྱིང་

² མ་ཕྱི། ༡༧་བཟ། སྦྱུ་ ༡༡་བཟ། བར་ཞེན་ ཞོལ། ༡༩་བཟ། བར་ཞེན་ གླུ་ ༣༠་ནུབ། བར་ཞེན་

མདོན་འགྲུར་བ་འབྱུང་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དོ། །སྒྲིང་མའི་རྫས་དང་སྒྲགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲིང་མའི་རྟ་སྤྱང་གི་སྤྱང་བ་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། འབགས་པ་སྒྲོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་དོར་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྱང་བ་མཐའ་དག་ལོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་སྒྲིང་མའི་སྤྱང་པོ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་གར་ཡང་མི་འགྲོ་ཡང་སྤྱང་པོ་རང་བཞིན་པ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་འཛིན་པ་ནི། སྒྲགས་ལ་སོགས་པས་སེམས་སྒྲོངས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ན་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཅུད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་སྤར་ཡོད་དམ་མེད་པར་འབྱུར་བའི་འཛིག་རྟེན་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྤར་བ་ཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྷར་མིང་གི་ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་དུས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་མཆན་འདི་ལས། མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དང་མཐའ་མེད་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་མིན་ནམ་པ་བཞི་ལུང་མ་བསྟན་པ་འདི་མཛད་དོ། །མཐའ་ཡོད་ནི། རྒྱང་བན་འདོད་པ་ལྷར་ཆེ་འདིར་ཟད་ཀྱི་ཕྱི་མར་མི་འཇུག་པ་དང་། མཐའ་མེད་ནི་གངས་ཅན་འདོད་པ་ལྷར། ཆེ་འདིའི་བདག་དེ་ཉིད་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་དང་། མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ནི། གཅེར་བུ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་

ཉུང་། གནས་སྐབས་མཐའ་དང་ལྷན་ལ་རང་བཞིན་མཐའ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་། གཉི་ག་
མ་ཡིན་པ་ནི་གནས་མ་བྱའི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ཉུང་། གང་ཟག་ཡ་གྲུལ་གང་དུ་
ཡང་བརྟེན་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་ཉུང་རོ། །

གཉིས་པ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་
དཀའ་བའི་ཚུ་མཚན་དང་། ཐུབ་པས་སྟོད་མིན་ལ་ཟབ་མོ་མི་གསུང་བའི་ཚུ་མཚན་
དང་། ཚུ་མཚན་དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོད་མིན་གྱིས་ཆོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དེས་པར་ལེགས་པའི་
གནས་དམ་པའི་ཆོས་མཚན་འདྲིན་གྱི་དམིགས་གཏང་བུ་པའི་གནས་མེད་པ་རྟོགས་
པར་དཀའ་བས་སྤྲ་རབ་དང་མོ་མོ་སྐྱེ་བོས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་
མངོན་སུམ་མིན་པ་ཟབ་མོ་དེ་ཀོ་སྟེ་དེ་ནི་རི་ལྷ་བྱང་སེམས་ལ་གོ་སྤྲུལ་ཞིང་བདེ་ལྷག་དུ་
འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྷིག་ལུས་ནི་མི་གཙང་བ་ཉིད་གྱིས་གང་ཞིག་མི་གཙང་བ་
རྒྱུན་དུ་“འཇུགས་”པ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་རགས་ཤིང་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོད་
ལུལ་བ་ཡིན་པས་རྟོགས་པར་སྤྲ་བ་དང་། དུས་རྟག་དུ་མི་གཙང་བར་སྤང་བའང་གང་
གི་ཆེ་མི་གཙང་བར་སེམས་ལ་གནས་པ་མིན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷིག་
རགས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་ན་སྤྲ་བ་རྟོགས་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའོ། །བཤེས་
གཉིན་པོ་རྟོ་བའི་གསུང་སྟོས་ལས་འབྱུང་བ་ཉུང་། མི་རོ་ལུང་སྟེད་པ་ཉུང་བྱེད་པ་ལ།
གཡོ་འགྲུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་ལུལ་དུ་བདེ་ཅམ་ཡོད་ཟེར་བ་
ནི་ཡང་ན་སྟོ་ཅིངས་^༡པ་ཡིན། ཡང་ན་རྒྱུན་སྤྲ་བ་ཡིན་གསུང་བ་ཉུང་རོ། །

^༡ མ་ཕྱི། ༡༤ནོན། འཇུགས་ ཞོལ། ༡༧་བཏན། འཇུགས་ གླ། ༣༡ནཏན། སྤྲ། ༡༧་བཏན། འཇུགས་

^༢ མ་ཕྱི། ༡༤ནཏན། ཞོལ། ༡༧་བཏན། གླ། ༣༡ནོན། ཅིངས་ སྤྲ། ༡༧་བཏན། ཅུང་

གཉིས་པ་ནི། ཟབ་་གཞི་^༡སྒྲིང་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཅི་ལྟ་
བྱའི་ཆོས་འདི་བདག་གིས་་ཆེད་^༢། །སྤུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། །དེས་
ན་མི་སྤྲོ་ནགས་སྤུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སྤུ་བ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་
ཞིག་གི་དོར་ཞག་ཞེ་དགུར་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ལོག་པར་གྱུར་ཏེ། སྒྲིང་པའི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་འདི་ཟབ་པའི་བྱིར་གདུལ་བྱའི་སྒྲིང་པོ་ཡིས་ཤེས་པར་
དགའ་བ་སྤྲགས་སྤུ་ཆུད་དེ་རྒྱ་མཚན་དེས་ནའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་ལོག་པར་བརྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བརྒྱང་
ལེགས་ཉེས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་
པ་ལ་བག་དང་ལྡན་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟོགས་སྤྲོ་ན་བསྟན་ཡང་ཅི་ཞིག་དགོས། རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པར་རིགས་སོ་སྟུང་ན། སྒྲིང་ཉིད་གོ་བའི་རིགས་དང་མི་
ལྡན་པ་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་མཁས་པ་དང་།
མཁས་པར་རྫོམ་པ་སྤང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པའི་བྱིར་དོ། །མི་མཁས་པ་་སྤང་^༣
ཚུལ་ནི། སྒྲིང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་དོན་དུ་བརྒྱང་སྟེ། ཆོས་འདི་ལོག་
པར་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་འགྱུར་ན་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་དལ་འབྱོར་དང་ཐར་བ་གཉི་
ག་ལས་ཉམས་པས་ཆུད་ཀྱང་ཟ་སྟེ། འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །དབང་གིས་མི་
གཙང་བ་ངན་འགྲོ་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར་བས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་

^༡ མ་བྱི། ༥༤བཤན། ཞོལ། ༥༥བཅན། གླ། ༥༦ནན། གཞི། སྒྲ། ༥༧བཤན། ཞེ།

^༢ མ་བྱི། ༥༤བཤན། སྒྲ། ༥༧བཤན། གླ། ༥༦ནན། ཆེད། ཞོལ། ༥༥བཅན། སྒྲད།

^༣ མ་བྱི། ༥༤བཤན། སྒྲ། ༥༦ནན། སྤང། ཞོལ། ༥༦ནན། འབྱུང། གླ། ༥༧བཤན། སྤང།

བྱའོ། །མཁས་པར་སྒྲོམ་པ་”སྤང་བའི་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དོན་དུ་
འཛིན་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོང་བ་བསྟན་པ་ན། དེ་འབྲེལ་སྤྲོང་ཉིད་ནལ་མ་མེན་
གྱི། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ནི་
ལོག་པར་བརྒྱུད་བ་བྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་པ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན་ཡང་སྤྲོང་བ་ཉིད་སྤྲོང་བས་སེམས་མ་རྒྱུད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་
ནི་མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ལུ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་བའོ། །དེས་ན་སྤྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མོས་པ་སྤྱི་
བ་དག་འན་ཡང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱའི་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་ཁ་ཟས་ཆོད་མ་ཟེན་པ་དང་། མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བའི་བཟའ་
ཉེས་པས་ཤི་ལ་ཐུག་པའི་”སྤང་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཟས་བཟང་པོ་བཟའ་
ལེགས་པས་ཆེ་འཕེལ་བ་དང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་དང་ལུས་སེམས་
བདེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོང་ཉིད་ལོག་པར་བརྒྱུད་བ་དེས་”སྤང་བ་དག་
ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྲོང་བ་ཉིད་འགྱུར་གི་དོན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སྤྲོང་བ་ཉིད་
གྱིས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱག་པར་ཡང་གྲུས་པའི་ལེགས་པར་ཤེས་པས་མངོན་མཐོའི་
བདེ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལོག་པར་བརྒྱུད་བ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞིང་ལེགས་པར་ཤེས་ན་
ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སྤྲོང་ཉིད། འདི་ལ་སྤྲོང་བ་དང་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཉིད་སངས་
ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་ནན་ཏན་མཆོག་འབད་བ་ཆེན་པོ་མཛོད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩ན༡ན། སྤྱི་ ༣༠ན༡ན། བྱང་ ཞོལ། ༡༩ན༡ན། འབྲུང་ གླ། ༣༡བ༡ན། བྱང་
༢ མ་ཕྱི། ༡༩ན༢ན། སྤྱི་ ༣༠ན༢ན། བྱང་ ཞོལ། ༡༩ན༢ན། འབྲུང་ གླ། ༣༡ན༡ན། བྱང་
༣ མ་ཕྱི། ༡༩ན༣ན། སྤྱི་ ༣༠བ༡ན། བྱང་ ཞོལ། ༡༩ན༣ན། འབྲུང་ གླ། ༣༡ན༣ན། བྱང་

ཅིག ། ཅེས་གདམས་ཏེ། སྒྲིང་བུའི་དོན་ཀྱན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུའོ། །

གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་རྒྱ་ལྗགས་ལ་གཉིས། སྐབས་དགོད་དངོས་ཀྱི་དོན་
"ཏོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲིང་ཉིད་མཛོགས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། དེ་མ་
ཛོགས་པ་དེ་སྤིད་མངོན་མཐོ་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་འདི་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རར་
འཛིན་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་ལ། དེ་
ལས་སྒྲིབ་བ་བཟང་པོ་དང་རན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དེའི་ཕྱིར། རི་
སྤིད་རར་འཛིན་པ་སེལ་བའི་ཆོས་ནི་མི་ཤེས་པ་དེ་སྤིད་སྒྲིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་བཟོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་མངོན་མཐོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་གྲུས་པ་
མཛོད་ཅེས་གདམས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་དང་། རན་འགྲོའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་དང་།
ཆོས་མིན་སྒྲུངས་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་
མཐོའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྤྱིར་བསྐྱན་པ་དང་། རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པའོ། ། དང་པོ་
ལ་གསུམ། བན་ཡོན་ལྷ་ལྷན་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིར་དམ་པའི་ལྷགས་ལ་
བསྐྱབ་པ་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་སྒྲུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲོན་དུ་བསམ་པ་
དགེ་བའི་ཆོས་བཅང་ཞིང་བར་དུ་ཡང་ཆོས་དང་ལྷན་པ་དང་། ཐ་མར་ཡང་ཆོས་ལྷན་དུ་
སྒྲུབ་པའི་ས་བདག་ནི་ཆོ་འདི་དང་གཞན་དུ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱིས་འཛིག་

རྟེན་འདིར་གྲགས་པ་སྟན་པ་དང་། སྤྲིག་པ་མ་བྱས་པས་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་
བདེ་བ་དང་། མི་མིན་གྱི་འཆེ་བ་མེད་པས་འདིར་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་འཆིགས་པ་
འགྲོའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གཞན་ཏུ་བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་རྒྱས་
པའོ། །པན་ཡོན་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཆོས་བསྟེན་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་མཐོའི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འང་ལུགས་ཀྱི་དམ་པ་སྟེ་
ཆོས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དབང་ཏུ་བསྟུས་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་དགའ་བར་འགྱུར་ལ་
འཛིག་རྟེན་དགའ་བར་འགྱུར་བས་ཀྱང་རང་དང་གཞན་ཆེ་འདི་དང་གཞན་ལ་བསྟུས་
པར་མི་འགྱུར་བས་ལུགས་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་རིགས་
པ་དང་། དེ་ལ་སྦྲད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལུགས་བྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ངན་པ་དང་འཆེ་བ་ཆོས་སྲ་སྲ་བ་སོགས་ཆོས་མིན་པས་ནི་
ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་མི་དགའ་
བར་འགྱུར་ལ། འཛིག་རྟེན་མི་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་དང་གཞན་ཏུ་མི་དགའ་བར་
འགྱུར་བས་ལུགས་ངན་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྲིས་བྱའི་འདོད་དོན་སྟུབ་བྱེད་ཏུ་མེད་པའི་ལུགས་ངན་པ་རིག་
པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ངན་འགྲོའི་ལམ་འབྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་གཞན་བསྟུབ་
ལྟར་ལེན་པ་ངན་འགྲོ་མི་བཟད་པ་སྤྱིད་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྗེ་ལྟར་
སྤྲིས་བྱའི་དོན་གྱི་རིག་པ་བྱས་ཏེ། སྤྲིས་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགའ་ཞིག་
བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་ངན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ནི། པ་

རོལ་བསྐྱ་བ་སྒྲིབ་ལེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་སྒྲིབ་བུའི་དོན་ཏུ་རི་ལྟར་ལུགས་
དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། ལུགས་ངན་པ་དེས་ནི་ཆེ་རབས་སྒྲིབ་ལྟར་ཏུ་
བདག་ཉིད་ཁོན་བསྐྱ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཡང་སྒྲིབ་རྣམས་བཏང་སྟེ་ཡོན་
ཏན་བསྟེན་ཞིག་། དེས་ནི་ཁྲིད་ཀྱི་བྱ་བས་རང་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་ལ། ཆོས་བྱས་པ་ལ་
གཞན་འདུན་པས་དག་པོ་ཡང་ནི་མི་དགའ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་རང་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་མངོན་མཐོང་ཆུ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱ་བ་བཞི་
ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བདེན་པ་སྐྱ་བ་སོགས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དགེ་བ་འཕེལ་བའི་
ཆུ་གོགས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པས་འཁོར་དུ་བསྐྱ་བ་དང་། དེ་ལ་
མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ལ་བརྩམས་པའི་གཏམ་སྟན་པར་སྐྱ་བ་དང་། དོན་སྒྲིབ་པ་
གཞན་ལ་ཕན་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། དོན་གཅིག་སྒྲིབ་པས་ཏེ་གཞན་
བཞོད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ། དོན་མ་སྒྲུབ་ནོ། །ཆོག་འདི་ལྟར་ན། ཕྱི་མ་
གཉིས་གོ་བསྐྱར་བ་ལྟར་རོ། །བསྐྱ་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་འཇིག་
རྟེན་དང་ལུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱང་བསྐྱ་བ་ཉིད་དུ་མངོན་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། བདེན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ་
བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེན་པ་འབའ་ཞིག་སྤྲོ་བ་ལ་འབད་བར་བྱས་ཏེ། ཀླུ་པོ་དག་ལ་
ཉེས་པ་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རི་ལྟ་བུར་བདེན་པ་སྤྲོ་བ་གཅིག་བྱ་ཡོད་ན་སྤྲོ་བ་འདི་
ཉིད་ལ་ཡང་ཁས་སྐྱབས་པར་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པ་
སྤྲོད་པའི་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་རྩོན་སྤྲོ་བ་ནི་ཡིད་མི་ཆེས་
བར་བྱེད་པའི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་བསྤྲོ་བ་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་
སྤྲོ་བ་ནི་བདེན་པ་སྤྲོ་བ་སྟེ། སེམས་པས་དོན་དང་མི་ལྷན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་བ་
དོན་དུ་རྩོན་མིན་པ་མིན་ནོ། །གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་བདེན་པ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ། མི་
ཕན་པའི་བྱིར་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་ལ་གནས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་བདེན་པ་སྤྲོ་བ་མིན་པས།
གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆོག་འབའ་ཞིག་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་ཀླུ་པོའི་ཉེས་པ་མང་པོ་དག་ཡོད་ཀྱང་། གཏོང་སོད་ཆེ་
པའི་སྤྲོ་བ་ཆེས་གསལ་བ་ཞིག་གིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤྲོད་པ་ལྟར་དེ་
བཞིན་འརྱངས་པའང་སྤྲོན་དེས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་
པས། སེར་སྤྲོ་སྤངས་ནས་སྤྲོ་བ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་བག་སོགས་སྤངས་ནས་དབང་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་
པའི་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། བསམ་པ་དཔག་པར་དཀའ་བས་ཟེབ་པའི་བྱིར་གཞན་
མཆོག་ཏུ་གྱུས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། གྱུས་པས་བསྟེན་པར་དཀའ་བས་གཟེ་བརྩེད་
དང་ལྷན་ལ། དཀའ་ཡང་བརྩོན་པ་དེ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བ་བསྟེན་ཞིག་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ལྷང་དོར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པས་གཞན་གྱིས་སྒོ་མི་
འཕྲོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྲིང་ལ་མི་འཛོག་ཅིང་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་

གྲོགས་པོས་བསྐྱབས་མི་ཚུགས་པས་དེའི་འབྲས་བུས་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེ་བས་ཤེས་རབ་
ལྷུང་ལྷང་བར་མངོན་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་
ཆོས་བཞི་པོ་བཟང་ཞིང་བརྒྱན་པའི་མི་དབང་ནི་ཆོས་བཟང་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ལྟ་བུར་
ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པར་མངོན་ཅིག་ཅེས་
གདམས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གྲོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་
འབྱུག་པར་རིགས་པ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་རྒྱན་ཏུ་སྒྲོམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གྲོགས་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྷན་དང་འགྲོགས་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་ངོར་དགའ་དོར་ནས་ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བས་ཕེབས་
པར་སྐྱེ་ཞིང་འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་ལ་བསམ་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཁྲོ་བ་ཤས་
རྒྱུང་ཞིང་གཞན་ལ་ཕན་བདེ་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྗེས་བརྒྱན་པ་བཞི་པོའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་བྲི་མ་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་ན་རྟག་ཏུ་ཡང་ཤེས་རབ་དང་ནི་ཆོས་
ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་སྣུན་ཡང་ཕན་པར་སྐྱེ་བའི་དག་ལ་མཉན་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་ལ་
ཕན་པར་སྐྱེ་བ་དགོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཉན་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དགོན་ལ་
གཉིས་པོ་དེ་དག་བས་ཀྱང་མི་སྣུན་ཡང་ཕན་པར་ཤེས་ནས། ཕན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
པ་དགོན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དག་མི་སྣུན་ཡང་ཕན་པར་

མཁེན་ནས་དེའི་དོན་སྤྱད་དེ་དབྱེད་ཅིང་ཉམས་སྤྱུ་སྒྲུང་བར་མཛོད་ཅིག། །དཔེར་ན།
ནད་གསོ་བའི་དོན་དུ་བདག་ལ་བྱམས་པ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པའི་མི་བཟད་པའི་རྒྱུ་
བའི་སྤྱོད་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སློག་དང་ནད་མེད་པ་ནི་ཉག་ཏུ་དབྱེད་སྤྱད་བ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཞིང་
འཛོམས་བྱེད་མང་བས་རང་དང་ཀླུ་ལ་སྤིང་དག་མི་ཉག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་དུས་ཉག་ཏུ་དགོངས་ཏེ་འཆི་བ་རྗེས་སྤྱོད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་པ་དེ་ལས་
ཡང་དག་པའི་བཙུན་འབྱུས་དང་ལྷན་པར་ཆོས་ལས་གཅིག་ཏུ་ནན་ཏན་མཛོད་ཅིག་
ཅེས་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་དང་འགྲོའི་ཀླུ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། བདོར་བསྐྱར་བ་དང་། ཀླུ་པར་
བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་འཆི་བར་འགྱུར་ཞིང་ཤི་ནས་སྤྲིག་པས་
བདེ་འགོར་རྗེས་བྱེད་དང་། དན་འགོར་འཕེན་བྱེད་དང་། རྗེས་བྱེད་གཉི་གའི་སྒོ་
ནས་སྤྲིག་བསྐྱེད་པ་གཟེགས་ཏེ་འཕྲུལ་དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ན་ཡང་སྤྲིག་པ་བསྐྱེད་པར་
མི་རིགས་སོ། །བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས། ཀླུ་པོ་ཁྱོད་ནི་སློག་གཙོད་མ་མཛད་
ཅིག། སྤྱི་པོ་ཀུན་ལ་སློག་ནི་ཤིན་ཏུ་པངས། །དེ་བས་ཡུན་རིང་ཆེ་བ་སྤིངས་སྤྱུ་འདོད་
པས། །ཡིད་གྱིས་དགུ་ལ་འང་སློག་གཙོད་མི་བསམ་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །ཤུགས་ལ་འཕྲུལ་དུ་ཅུང་ཟད་སྤྲིག་ཀྱང་སྤྲིགས་སྤྱུ་ཕན་པའི་དགོ་བ་བྱ་བར་
བསྐྱར་རོ། །བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བྱས་པས་ལ་ལར་ཏེ་ཆེ་འདིར་འཛིགས་པ་མེད་པར་
མཐོང་ཞིང་ཕྱི་མའི་དུས་འགར་འཛིགས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་

༡ མ་ཕྱི། ༣༡བཤུ། སྒྱ། ༣༣ནུ། བཟད་ ཞེས། ༣༡ནུ། བཟོད་ སྒྱ། ༣༣བཤུ། བཟད་

གཅིག་ལ་སྟེ་འཛིགས་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱོད་ཡིད་བརྟེན་ན་འཛིགས་པ་མཐོང་ན་
གཅིག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེ་ཁྱོད་ནི་ཅིས་མི་འཛིགས་ཏེ་འཛིགས་པར་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆང་ལ་ཆགས་པ་དགག། རྒྱན་པོ་ལ་དགག་པ་དང་། བྱང་
མེད་ལ་ཆགས་པ་དང་། ལིངས་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆང་གིས་འཛིགས་ཏེན་
འདྲིར་དང་པོ་འཐུང་བའི་དུས་རང་ནས་གཞན་གྱིས་བརྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་དགོས་
པའི་དོན་ཡལ་བ་དང་། འོར་ཡང་ཟད་བར་འགྱུར་བ་དང་། བག་མེད་པའི་སྒྲོངས་པས་
བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པས་འདི་ཕྱི་འདི་ཉེས་དམིགས་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བས་ཆང་ནི་རྟག་ཏུ་
སྒྲོངས་ཤིག །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་པོ་འགྲེད་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་དགུ་ཡོད་པ་“དེ་
བས་རྟག་ཏུ་རྒྱན་པོ་སྤང་བར་མཛོད་ཅིག །ཉེས་དམིགས་དགུ་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་
འོར་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱན་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྟུང་དུ་ཡིད་མི་བདེ་
བས་མི་དགའ་བ་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཡོ་སྐྱུ་དང་། རྟོད་པའི་གནས་དང་། རྩུབ་དང་
“ཀྱལ་^༡་བ་དང་། ཆིག་”རྩུབ་^༢་སྤྱི་བའི་རྒྱ་དགུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བྱང་མེད་ཀྱི་ལུས་གཙང་བ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་
དགག་པ་དང་། མི་གཙང་བ་“སྒྲོམས་^༣་པའི་འབྲས་བུའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་མེད་ལ་ཆགས་པ་ནི་མི་གཙང་བཞིན་དུ་གཟུགས་གཙང་བ་

^༡ མ་ཕྱི། ༣༥བཟ། སྤྱི། ༣༥བཟ། ཞོལ། ༣༡བཟ། དེ། གླ། ༣༥བཟ། དེས།

^༢ མ་ཕྱི། ༣༥བཟ། སྤྱི། ༣༥བཟ། གླ། ༣༥བཟ། ཀྱལ་ ཞོལ། ༣༡བཟ། རྩུབ།

^༣ མ་ཕྱི། ༣༥བཟ། སྤྱི། ༣༥བཟ། རྩུབ། ཞོལ། ༣༡བཟ། རྩུབ། གླ། ༣༥བཟ། རྩུབ།

^༤ མ་ཕྱི། ༣༥བཟ། རྩུབ། སྤྱི། ༣༥བཟ། བསྒྲོམས་ ཞོལ། ༣༡བཟ། གླ། ༣༥བཟ། རྩུབ།

སེམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་དོན་དུ་ནི་གཙང་བ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མངོན་པ་དགག་པ་དང་། ལུས་
ཡན་ལག་ཅན་མངོན་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ལབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཆགས་པར་མི་
རིགས་པ་དང་། དེའི་དཔེ་དང་། བྱད་མེད་ལ་ཆགས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་གནས་མེད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་གཙང་ཡང་སྤྱོད་པོས་དགའ་བའི་རྒྱར་བཏགས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ནི་ཁ་ཅུ་རུལ་བ་དང་སོ་སྦྱག་མི་གཙང་བའི་སྣོད་ཡིན་ཏེ་ཆགས་
པར་མི་རིགས་སོ། །སྤྱི་ནི་ནག་དང་བསྐབས་དང་སྤྱི་ཅུའི་སྣོད་ཡིན་ལ། མིག་ནི་མིག་
རྒྱ་མིག་གི་བྱི་མ་དང་། མཆི་མའི་སྣོད་ལྟའི་ཁོང་ནི་བཤང་གཅི་དང་སྣོ་བ་དང་མཆིན་
པའི་སྣོད་ཡིན་པར་སྤོངས་པས་བྱད་མེད་མི་གཙང་བར་མ་མཐོང་བས་དེའི་ལུས་ལ་
ཆགས་པར་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་མི་གཙང་བས་གང་བའི་བྱམ་པ་ཕྱི་རོལ་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་འདྲིག་རྟེན་པ་བྱད་
མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་པ་སྤོངས་པ་ཡིས་བྱད་མེད་ནམས་ལ་ཆགས་པའང་དེ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་བྱིང་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱ་ནི་མཐར་ཐུག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལའང་འདྲིག་རྟེན་ཆེས་ཆགས་ན་ཡུལ་གང་ལ་ཐབས་གང་གིས་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བཞི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་མེད་པར་འགྱུར་
བས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། རི་ལྗར་ཉེ་དཔེར་ན། བཤང་གཅི་བཅེར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ངན་
སྒྲུགས་དག་ལ་པག་རབ་ཏུ་ཆགས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཏུ་བཤང་གཅི་བཅེར་བ་ལ་
འདོད་ལྡན་ངན་སྒྲུགས་ལ་ཆགས་པའི་པག་དང་འབྲ་བའི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་བྱད་མེད་ལ་
རབ་ཏུ་ཆགས་པ་ལུས་ཀྱི་ནང་སྤྱིན་བྱའི་ཁྲོང་ཁྲེར་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་བྱ་གཞོན་
པ་གང་ཡིན་པ་བྱད་མེད་དེ་ནི་སྒྲེ་པོ་སྒྲུན་པོ་ཡིས་དགའ་བའི་རྒྱའི་དོན་ཏུ་ཉེ་བར་
བརྟགས་ནས་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པར་
མི་རིགས་པ་དང་། བྱད་མེད་ལ་བསྟོད་པའི་གང་ཟག་སྤྲད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་བཤང་གཅི་སོགས་སོ་སོར་མི་
གཙང་བར་མཐོང་ནས་ནི་མི་གཙང་བ་དེ་འདུས་པའི་ལུས་ལ་རི་ལྗར་བྱར་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་དམན་པ་ནི་ཁྲག་དང་ཁུ་བ་འབྲེས་པའི་ས་བོན་མི་གཙང་
བའི་སྦྱང་པོས་སྦྱེད་པ་མི་གཙང་བའི་གཟུགས་སུ་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འདི་ལ་འདོད་པ་དང་
ལྡན་པ་གང་གིས་ཆགས་མི་གཙང་བའི་ཕྱང་པོ་མི་གཙང་བ་དེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་
པགས་པས་གཡོགས་པར་གང་ཉལ་བ་དེ་ནི་བྱད་མེད་དང་ལྟོ་བ་སྤྲད་དེ་ཉལ་བར་ཟད་
པས་བྱད་མེད་དང་ཉལ་བ་ནི་མི་གཙང་བ་དང་ལྟོ་བ་སྤྲད་དེ་ཉལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་སྦྱིར་

དགག་པ་དང་། གཟུགས་མངེས་པ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་
དང་འབྲ་བར་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མི་གཙང་བར་བསམ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བུད་མེད་གཟུགས་བཟང་བ་དང་གཟུགས་ངན་ནམ་ཆན་ནམ་ཡང་
ན་གཞོན་ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱན་མི་གཙང་ན་ཁྱོད་ཆགས་པ་བྱུང་བར་
གང་ལ་སྐྱེ་སྒྲེ། ཆགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། སྤྲད་པར་རིགས་
པ་ལོ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཙང་བའི་གོང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གསར་ལ་
དབྱིབས་ལེགས་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་འོས་པ་ལྟར་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལའང་
དཔེ་སྟེ་དུས་རྒྱུ་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་མི་འོས་སོ། ཁོང་རུལ་བ་ཕྱི་རོལ་བགས་
པས་གཡོགས་པ་རོ་ཐུངས་འདི་ཡི་རང་བཞིན་ནི་མི་གཙང་བ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པར་
སྤང་བཞིན་དུ་རི་ལྟ་བུར་ན་མཐོང་བར་མ་གྱུར་བགས་པ་འདི་ཡང་མི་གཙང་སྟེ་རལ་
ག་བཞིན་དུ་ལོགས་ན། འདུག་པ་མིན་གྱིས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་དོར་བའི་མི་གཙང་བའི་སྤང་པའི་བགས་པ་ལྟར་རི་ལྟ་བུར་ན་གཙང་
མར་འགྱུར་ཏེ་མི་གཙང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་གཙང་བས་གང་བའི་བུམ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བཟུང་སྤྲད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པ་ལྟར་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བས་གང་བ་ཅེས་མི་སྤྲད་
སྤྲད་པར་རིགས་ཀྱི་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ནི་ཕྱིར་དོར་བའི་མི་
གཙང་བ་ལ་སྤོད་པ་དང་། ཁྱི་དང་ཐྱིང་བ་དང་། བཟའ་བུར་ནི་གཙང་མའང་མི་གཙང་
བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་ལུས་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྤྲད་སྤྲད་པར་རིགས་ཀྱི་བསྟོད་པར་

མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྷར་རང་གཞན་^༡དག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་གཙང་བ་སྦྲད་པར་བྱ་
བ་ལྷར་དེ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་དག་གི་མི་གཙང་བ་གཟུགས་ཀོ་སྟེ་གཟུགས་ནི་
ཅིས་མི་སྦྲད་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཉིད་ལ་སྟེ་
གཞན་དང་རང་གི་ལུས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་རིགས་པ་མིན་ནམ་མེད་གྱུ་
དག་ནས་འཛུགས་པ་ཅན་གྱི་མི་གཙང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་
དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་ཀྱང་ལུས་མི་གཙང་བར་མི་རྟོགས་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་མི་སྦྱུག་པ་
སྟོམ་པའི་ཐབས་བཤད་བས་ཅི་ཞིག་པན་ཞེས་མི་གཙང་བར་མི་རྟོགས་པར་མི་
རིགས་ཞེས་གདམས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། གང་དག་མི་གཙང་བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་འདི་ལ་ཆགས་ནས་
“རྟོག”^༢ ། ཆོས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་སྤྲོད་དངགས་བསྐྱེད་དང་ཆེ་བ་དང་ལྷན་ལ་ལ་སོགས་
དང་འབྲལ་བའི་ཆོག་སྟོར་བྱེད་པ་ནི་ཨེ་མའོ་གཟུ་ལུས་མི་ནི་རྩོམ་མེད་པ་དང་། ཨེ་
མའོ་སྤྲོད་པ་ནི་མི་ཤེས་པས་ཀྱུན་ནས་“བསྐྱེད་བའོ”^༣ ། ཨེ་མའོ་མཁས་པའི་སྟེ་བོས་
“ཁྱེལ”^༤ དུ་རུང་ལ་མི་ཤེས་སུན་པས་“སྤྱིབས”^༥ པའི་སེམས་ཅན་འདི་ནི་པལ་ཆེར་
ཡང་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་དང་། སྟོབ་མ་དང་།

^༡ མ་ཕྱི། རེན་པོ་གཞན་ སྒྲིབ་ རེན་པོ་བཞིན་ ཞོལ་ རེན་པོ་ལྟ་ གཞན་

^༢ མ་ཕྱི། རེན་པོ་ སྒྲིབ་ རེན་པོ་ རྟོག་ ཞོལ་ རེན་པོ་ རྟོགས་ ལྟ་ རེན་པོ་ རྟོག་

^༣ མ་ཕྱི། རེན་པོ་ བསྐྱེད་བའོ་ སྒྲིབ་ རེན་པོ་ བསྐྱེད་བའོ་ ཞོལ་ རེན་པོ་ ལྟ་ རེན་པོ་ བསྐྱེད་བའོ་

^༤ མ་ཕྱི། རེན་པོ་ སྒྲིབ་ རེན་པོ་ ཁྱེལ་ ཞོལ་ རེན་པོ་ ཁྱེལ་ ལྟ་ རེན་པོ་ ཁྱེལ་

^༥ མ་ཕྱི། རེན་པོ་ ཞོལ་ རེན་པོ་ སྤྱིབས་ སྒྲིབ་ རེན་པོ་ ལྟ་ རེན་པོ་ བསྐྱེད་བའོ་

མཛེས་ཤེས་སོགས་དང་ཚོད་པ་འབྱུང་བ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོན་དུ་ཁྱི་རྣམས་ཚོད་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། མཛེ་ཅན་
གཡམ་པ་སྤྲགས་ན་རྩང་ཟད་པན་པའི་བདེ་བར་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྤྲགས་པའི་
བདེ་བ་དེ་བས་གཡམ་པ་མེད་ན་བདེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཏེན་ཡུལ་ལྔ་ལ་དོན་
གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པས་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་
འདོད་པ་མེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་བདེ་བས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་མི་གཙང་བ་སྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གཡམ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལུས་
མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་བརྟགས་ན་ཁྱོད་ཐོག་མ་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་
བྱུང་ཀྱང་འོན་ཀྱང་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་དུ་སོང་ནས་འདོད་ཆགས་སྟོབས་པ་ཡིས་བྱད་
མེད་ལ་ཆགས་པར་མི་འབྱུང་རོ། །

བཞི་པ་ལིངས་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྟོག་གཙོད་སྤང་བ་དང་། གཞན་ལ་སྐྱག་
པ་སྦྱིད་པ་སྤང་བ་དང་། དགའ་བ་སྦྱིད་པ་བསྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་སྤྲན་དང་ནམ་མཁུ་
གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་སྤང་བ་དང་། འཛིགས་པ་མང་བ་དང་སྤྲག་བསྐྱལ་ཆེ་བ་དང་། དཔྱལ་
བའི་རྒྱ་ནི་མི་ཟད་པ་རི་དྲགས་ལ་ལིངས་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་བས་ན་རྟག་ཏུ་གསོད་མེད་
བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག །

༡ མ་ཕྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི།

༢ མ་ཕྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི།

༣ མ་ཕྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི། རེབ་ཟུ། སྤྱི།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མི་གཅང་བས་བསྐྱས་པའི་སྒྲུལ་གདུག་པ་
ཁ་ནས་ཀྱང་དུག་འཛིག་པ་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། འཆེ་བ་ལྟར་གང་ཟག་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་ལུས་ཅན་སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་དེར་ངན་པ་ཡིན་པས་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
སྤང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆར་སློན་ཆེན་པོ་ལངས་པ་ན་ཁིང་པ་རྣམས་ནི་དགའ་བ་སྐྱེ་བ་རི་
ལྟ་བར་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་
བ་དེར་སྦྱོད་པ་བཟང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཡིན་པས་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་“བསྟན་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་མིན་སྤངས་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤང་མང་དུ་
བཤད་པ་དེ་བས་ན་རང་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཆོས་མིན་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་དུས་ཉག་ཏུ་
གཡེལ་བ་མེད་པར་རང་གཞན་ལ་པན་པའི་ཆོས་བསྟན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྒྲང་
དོར་གྱི་གནས་མདོར་བསྟུས་ནས་གདམས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡང་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྒྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཆན་སོ་གཉིས་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་འདིར་
རྒྱས་པར་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པོའི་མཆན་དཔེའི་བྱད་པར་རྟོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བར་གནས་པའི་

སེམས་ཅན་འདིས་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
དེའི་ཙུ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་ཀླན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུན་བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། སྟོབས་བཞིས་
སྦྱབ་པའི་རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྷར་བརྟན་པ་དང་དེའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཕྱགས་མཐས་
གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་
དང་། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས་པས་རྒྱའི་
གཙོ་བོ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་ཅིང་། ཆོག་གསལ་དུ། དེ་ལ་ཞལ་འཕངས་ནས་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དགོས་
འབྲེལ་གྱི་ཐད་དུ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་པོ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བརྒྱན་པ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ཐོག་མར་མཛད་ནས།
མཐར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པར་
བྱུང་པ། སྟོབ་དཔོན་སྦྱ་སྦྱབ་གྱིས་གཞན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྙིང་རྩེས་
བསྟན་བཅོས་མཛད་ཅེས་མགོན་པོ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་ཐོག་མ་ཆོགས་སྟོར་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་
གསུམ་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པ་མཛད་ནས། མཐར་ས་དང་པོའི་ཆེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་སྟོང་བཞིན་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྲ་
ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའོ། །འདི་དག་ཐོག་མར་
རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་རྒྱས་པར་ཤེས་

འདོད་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲིང་པ་སྤྱི་ལ་བསྐབ་པ་དང་། སར་བྱིན་
ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉན་པར་སྐྱལ་བ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་སྤུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱུན་པར་འགྱུར་བ་མཆན་གྱི་རྒྱ་དང་། འབྲས་
བྱ་མཆན་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ལྟ་བུ་གསལ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་གཞུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་བསགས་ཕྱིར་དང་། །སྤྱིག་པའི་ལས་
རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟོན་འདས་ཉིད་ལ། །མཆོད་རྟེན་ཞེས་
ཀྱང་མངོན་པར་བཛོད། ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་གསུངས་པའི་
མཆོད་རྟེན་དང་། གཞན་ཡང་མཆོད་བྱ་པ་མ་དང་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་
ནད་པ་སོགས་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་། ཀན་རབས་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་
བཀྱར་བས་གཞན་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་ཅོན་པའི་གཟེ་བཟེན་གྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་
བྱལ་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ཅིབས་སྟོང་ལྟེ་བ་སྤྱུ་བྱུང་རྫོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ཡི། རྟགས་
ཀྱིས་མཆན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱལ་པོ་ཁྲོད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་རྟག་
པར་ནི་རི་ལྟར་ཁས་སྤངས་པའི་ཡི་དམ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་བརྟན་པར་མཛོད་
ཅིག །དེས་ནི་རྟེན་མཐེལ་ས་ལ་མཉམ་པར་འབབ་པས་ཤིན་ཏུ་ཞབས་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་བ་ལགས་པས་དེ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །སྤྱིན་པ་དང་

སྒྲུབ་པའི་ཆོག་དང་ནི་པན་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟོན་པ་ཡིས་^༡་བ་བཞིས་དཔལ་
ལྷན་ཕྱག་སོར་ངང་བའི་ཀླུ་ལོ་ལྷར་བྱ་བ་ཡིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་རིས་ཅན་དུ་འགྱུར་
བ་དང་། གཞན་ལས་བཟའ་བ་དང་ནི་བརྟུང་བ་མཆོག་རབ་རྟུ་མང་པོ་བྱིན་པ་ཡིས་
དཔལ་ལྷན་ཕྱག་དང་ཞབས་མཉེན་ཞིང་འཇམ་ལ་གཞོན་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱ་ཆེ་ཞིང་
ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་ཀླབ་བཞི་དང་ཕྱག་པའི་ཕྱོགས་ཐལ་གོང་གཉིས་དང་། ལྷག་པའི་
ཕྱོགས་བདུན་ཡང་ཤས་ཁེངས་པས་མཐོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་འཆེ་བ་མེད་
བ་དང་། བསད་པར་འདོད་པ་ཐར་པར་བྱ་བས། ལྷན་ཕྱག་པའི་སྐྱ་མཛེས་པ་དང་།
ཡ་ཡོ་མེད་པས་བྱང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་ཆེ་རིང་བ་དང་། སོར་མོ་རིང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་
བཞི་ཆ་བྱིར་འཕགས་པས་རྟིང་བ་ཡངས་པ་དག་རྟུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་
སྦངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྣམས་སྤེལ་བས་དཔལ་ལྷན་མདོག་བཟང་ཞིང་ཞབས་
ཀྱི་ལོང་བྱ་མི་མདོན་པ་དང་བ་སྐྱ་བྱིན་དུ་རེ་རེ་ནས་གཤམས་སུ་ཕྱོགས་པར་མཆོན་
པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རང་
གིས་སློབ་པའི་དུས་སུ་གྲས་པར་ལེན་པ་དང་། གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱིན་པས་ཁྱོད་
བྱིན་གྱིས་སྤྲ་ཞིང་རིམས་གྱིས་བཞོལ་བས་རི་དྲགས་^༢་ཨོཅུ་^༡་ཡའི་བྱིན་པ་དང་། དན་
པ་བཟང་བས་ཡིད་ཆོ་བ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་།
རང་གི་ནོར་བདོག་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱངས་པར་གྱུར་ན་སྐྱར་དུ་བཏང་བའི་ཡི་དམ་
བཅས་པའི། བརྟུལ་ཞུགས་གྱིས་ཕྱག་རྒྱས་ཤིང་རིང་བ་དང་། སྐྱའི་ཐོ་མདོག་བདེ་བ་

^༡ མ་ཕྱི། ༣༩ནལ། སྐྱ། ༣༩ནལ། གླ། ༤༠ནལ། བསྐྱ། ཞོལ། ༣༩ནལ། ལྷ།

^༢ མ་ཕྱི། ༣༩ནལ། ཨོཅུ། སྐྱ། ༣༩ནལ། ཞོལ། ༣༩ནལ། གླ། ༤༠ནལ། ཨོཅུ།

དང་། འདིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་འཛེན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉེན་བཤེས་པན་
ཚུན་བྱ་བ་དག་ཡང་དག་པར་^༡སྤྲུམས་པ་བྱས་པ་ཡིས་སྒྲང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ཅང་ཤེས་
ལྟར་དཔལ་ལྡན་འདོམས་གྱི་སྤྲ་བ་ནི་སྤྲུབས་སུ་བྱུང་བའི་དམ་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཁང་བཟང་དང་ནི་གཉིང་བདག་བདེ་ཞིང་བཟང་བ་རབ་ཏུ་བྱིན་པས་གསེར་ནི་བཙོ་
མ་བྱི་མ་མེད་པ་བྱེ་དོར་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་མདོག་འབྲ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་ན་མེད་པའི་དབང་བྱིན་ཞིང་། རིགས་
པར་སྤྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཏུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་དཔལ་ལྡན་བ་སྤྱིའི་ཁྲང་བྱ་རེ་རེ་
ནས་གཉིས་ལ་སོགས་པར་མི་སྤྱེ་བར་བ་སྤྱ་ཉག་རེ་དང་། ཞལ་གྱི་སྤྲིན་མཆོམས་
འཛོད་^༢སྤྲུམ་^༣བརྒྱན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོས་པའི་དུས་སུ་སྤྲིན་ཞིང་བསམས་པའི་
དུས་དགའ་བ་སྤྲས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྲས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་
པས་ཁྲོད་ནི་དབྱང་མགོ་ལྷུ་མ་པ་དང་། རོ་སྟོད་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་ག་ཆེ་བ་སེལ་འབྲ་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ནད་པ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱོད་དང་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཏེ།
གསོས་པས་དབྱང་མགོ་པན་ཚུན་གྱི་བར་ཤས་ཁེངས་པ་ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་དང་།
འབྲལ་འབྲལ་མེད་པར་བརྟན་པས་བདག་ཉིད་རྣལ་ཏུ་གནས་པ་དང་ནད་པ་ལ་སྤྲན་
བྱིན་པས་ཟས་རོ་བྱོ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ལ་
ཐོག་བྲངས་ཞིང་གཙོ་བོ་བྱས་པས་ཁྲོད་ཀྱི་གཙུག་ཏྱིར་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་།
སྤྱ་ཤིང་རྒྱ་གྱོ་ཏ་ལྟར་འདོམ་དང་ཡན་མན་ཏུ་མཉམ་པས་ཚུ་ཞིང་གལ་བ་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་ཆོག་བདེན་ལ་འཇམ་པ་དག་ཡུན་རིང་བའི་དུས་སུ་བརྗོད་

^༡ མ་གྱི་ ༣༩བཤུ། ཞོལ་ ༣༥བཤུ། ལྷ། ༩༠བཤུ། སྤྲུམས་ སྤྱ། ༣༤བཤུ། བསྤྲུམས་

^༢ མ་གྱི་ ༣༧ནུལ། སྤྱ། ༣༤བཤུ། སྤྲུམ་ ཞོལ་ ༣༩ནུལ། བྱས་ ལྷ། ༩༠བཤུ། སྤྲུམ་

བ་ཡིས་མིའི་དབང་པོ་ཁྱེད་ཀྱི། ལྷགས་ཡངས་ཤིང་གསུང་ཆངས་བ་ཡི་ནི་དབྱངས་
དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རི་སྐད་བཞད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་མཁུན་པར་བགྱིས་
ནས་ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སུ་བརྗོད་བ་ཡིས་འགྲམ་བ་སེལླེའི་ལྷ་བྱ་དང་། དཔལ་ལྷན་
གཞན་གྱིས་སྤུབ་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ལྷག་པར་
གྲུས་བ་དང་། བཀུར་སྟེ་དག་གང་ལ་གང་འོས་བ་ཞི་ལྟར་རིགས་བསམ་རྗེས་སུ་འཇུག་
བས་“ཆེམས་”ནི་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་དང་། སྤྱོད་པས་མདོག་ལྷན་དང་མཐོ་དམན་མེད་
བས་མཉམ་པའི་ཆེམས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆོག་བདེན་བ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཆོག་
ནི་ཡུན་རིང་པོ་གོམས་བ་ཡིས་དཔལ་ལྷན་ཆེམས་ནི་སྤྱོད་པའི་ལྷ་འོག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་
བཞི་བཅུ་ཐམ་བ་དང་། ཆེམས་ཀྱི་བར་མ་དོད་པས་མཉམ་པར་ཐགས་ཀྱང་བཟང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆགས་བ་དང་སྤང་བ་དང་སྤོངས་བ་མེད་ཅིང་བདེ་བ་དང་ལྷན་
འདོད་ཀྱི་བྱམས་པར་སེམས་ཅན་ལ་བལྟས་བ་ཡིས་སྤྱན་ནི་འོད་དང་ལྷན་པའི་
བཀུག་ཅན་དང་། མཐོན་མཐིང་ལ་བརྗེ་མ་གནག་ཅིང་མ་འདྲེས་ལ་གཞོལ་བས་བརྗེ་
མ་བའི་ལྷ་བྱར་འགྱུར་རོ། །

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་མདོར་ན་མཆོན་གྱི་རྒྱར་བཅས་པའི་སྤྲུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
པོ་དེ་དག་ནི་སྤྱིས་བྱ་སེང་གེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ནམས་ལེགས་པར་མཁུན་པར་
མཛོད། །དེའི་རྒྱ་སྤྱབ་བ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་ལ་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོན་ལམ་ངེ་མ་མེད་པས་མཆོམས་སྤྱར་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་སེམས་ཅན་བདེ་
བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་ངེས་པའི་
རྒྱ་གཞུང་ནི་མངས་དོགས་པ་ཡིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ལ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །སྤྱན་
མོང་གི་རྒྱ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང་། རྒྱའི་ཁྱད་པར་དང་། དཔེ་བཤད་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་
ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཁོར་ལོས་“བསྐྱར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆན་དཔེ་འདི་དག་
འོལ་སྤྱི་ཅམ་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
ལྷོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པས་དག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བས་མཛེས་པ་དང་
སྤྱི་བ་བྱེད་མེད་ཅིང་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་གསལ་
བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེས་ཁྱད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་
“བསྐྱར་བྱེད་པའི་མཆན་དང་ནི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱབ་
པའི་དབང་པོ་ལ་སེམས་དང་བའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་གཅིག་ལས་ཀྱང་བྱུང་བར་བཤད་
པ་ཡིན་ལ། འཁོར་“བསྐྱར་བྱེད་ཀྱི་མཆན་དཔེ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་དེ་དག་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་
བརྒྱ་ཕྱག་ནི་གཅིག་ཏུ་བསགས་པའི་དགེ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་
གཅིག་ཀྱང་རྫོགས་པར་སྦྱེད་པར་བྱས་པ་མིན་ནོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༣༧བཤུ། ཞོལ། ༣༧བཤུ། ཟླ། ༣༧བཤུ། བསྐྱར་སྤྱི། ༣༧བཤུ། རྒྱར་

༢ མ་ཕྱི། ༣༧བཤུ། ཞོལ། ༣༧བཤུ། ཟླ། ༣༧བཤུ། བསྐྱར་སྤྱི། ༣༧བཤུ། རྒྱར་

༣ མ་ཕྱི། ༣༧བཤུ། ཞོལ། ༣༧བཤུ། ཟླ། ༣༧བཤུ། བསྐྱར་སྤྱི། ༣༧བཤུ། རྒྱར་

གསུམ་པ་ནི། ཉི་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་བྱེད་པ་
དང་། སྤྱིན་བྱ་མེ་ཁྲིར་རྣམས་དང་བག་ཅམ་འབྲ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་
ཡང་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་རྣམས་དང་འབྲ་བ་ནི་དཔེ་དེ་ལྟར་རོ། །

ལེ་འུའི་མཆན་ནི། ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་ཐེན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་ལས། མངོན་
མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྟེལ་མར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེ་འུ་གཉིས་པའི་
འབྲེལ་བའོ། །

༼ལེ་འུ་གསུམ་པ་སྐྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ ཚོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པ། ༽

གཉིས་པ་སྐྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པའི་
གདམས་པ་ལ་བྲུག །ཚོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བྱ་གང་གི་ཚོགས་
ཡིན་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྦྱིད་ལུག་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་།
ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚོགས་གསོག་པ་
ལ་པན་ཡོན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། ཀླུ་པོ་ལ་ཉན་པར་སྐྱལ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པའི་ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་བཞད་ཀྱི། སྐྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཐའ་དག་ཚོགས་གཉིས་སུ་འདུས་པས་འདིར་དེ་འཆད་

བའོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་
མཆན་དེ་ལྟ་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། བསོད་ནམས་ཅི་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་
དུ་འགྱུར་བར་ནི་མ་བཤད་པས། དེ་འཆད་པ་ནི། བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་
པ་ལས་ཅི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་འབྱུང་བ་ལྔར་མ་བཤད་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
ཞེས་པོས་ནས་གསོན་ཞིག་ཅེས་བསྒྲུལ་བའོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་ཆེན་པོ་
ལས་གསུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚད་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དོར་
ཚད་དང་ལྡན་པར་བསྟན་བའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྔ། རང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྩུ་བ་བསྒྱུར་པའི་ཆོད་གྱིས་
ཐུབ་པའི་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་གཅིག་འབྲུབ་པ་དང་། བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་
བསོད་ནམས་བརྩུ་བ་ཀྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འབྲུབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་ཐམས་
ཅད་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་བརྩུ་བ་ཀྱིས་མཆན་གཅིག་འབྲུབ་པ་དང་། མཆན་
ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་སྒོང་འབྲུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱུ་འབྲུབ་པ་དང་། དེ་
སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་སྒོང་ཕྱག་བརྩུར་བས་གཙུག་ཏྱར་འབྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱན་ན་བཞུགས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་རྒྱ་
གང་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་བདུན་དང་མི་སྟོབ་པ་
རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་མ་ལུས་ཀྱན་གྱི་བདེ་འགོ་སྐྱེད་པའི་བསོད་
ནམས་འཛིག་རྟེན་དཔག་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྩུར་སྤྱེས་

བར་གྱུར་བ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྲི་བྱ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་
སྤྲི་བྱ་ག་ནི་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་དེ་དང་འབྲ་བས་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་བ་ནི། བ་སྤྲི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ལ།
བསོད་ནམས་་་་དེ་སྦྱེད་་་་དེ་སྦྱེད་་་་ཀྱིས་་་་ཀླུ་པོ་ཞེས་པོས་ནས། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
ནི་ཅིའི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཇི་ལྟ་བུར་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་བ་ནི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་དག་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྒྱ་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་གཅིག་གོ།

བཞི་བ་ནི། མཆན་སུམ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྦྱོར་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས་ཁྲ་བ་ཉ་འབྲའི་མཛོད་སྤྲོད། །

ལྔ་བ་ནི། མཛོད་སྤྲུ་འགྲུབ་པའི་ནི་བསོད་ནམས་དེ་དག་སྦྱོར་ཐག་བརྒྱར་ནི་
བསྐྱོམས་བ་ཡིས་སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྤང་བ་སྦྱོབ་པའི་གཙུག་ཏོར་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་བ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོད་
མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཛིག་ཏེན་པའི་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་བཅུར་སྦྱེས་བ་མ་ལུས་བ་
བཛོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆོད་བཟུང་བར་མི་རུས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་
བསམ་འོར་བྱ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོད་དང་ལྷན་པར་བག་ཙམ་བཛོད་པའོ། །

གསུམ་བ་ནི། གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་ཡི་རྒྱ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིག་

༡ མ་ཕྱི། ༣༤ན་ནག། ཞོལ། ༣༤ན་ནག། ཁྲ། ༤ན་ནག། དེ་སྦྱེད། སྤྱི། ༤༡ན་ནག། དེ་སྦྱེད།

༢ མ་ཕྱི། ༣༤ན་ནག། ཞོལ། ༣༤ན་ནག། ཀྱི། ཁྲ། ༤ན་ནག། སྤྱི། ༤༡ན་ནག། ཀྱིས།

ཉེན་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དེའི་ཆེ་ཆོས་སྒྲིབ་རྒྱ་ལྟ་ལ་ལ་ཞིག་
ཅི་ལྟར་གཞལ་དུ་ཡོད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཤིང་རྒྱ་གྲོ་ཏའི་ས་ཐོན་སྒྲ་མོ་ལས། སྤྱང་པོ་ཡལ་འདབ་རྒྱས་པའི་
གྲིབ་མ་ལ་རྒྱ་ལ་པོ་དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ་ཤོང་ཞིང་ཆར་
ཡང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྒྲིབ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་དུ་ཡང་
འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་དཔག་མེད་ལ་འབྲས་
བྱ་དཔག་ཏུ་ཡོད་པ་བསམ་ཐག་བཅད་དེ། འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བསམ་པར་
མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་གང་གི་རྒྱའི་ཆོགས་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀླམས་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོགས་གཉིས་བཤད་པ་འདི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་འབྱུང་
བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་མདོར་བསྟུས་ན་རྒྱ་ལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
ལས་འབྱུངས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོགས་འདི་གཉིས་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་
འཛོལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུས་
འབྱུབ་པར་འགྱུར་བས། མདོར་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་འདི་ནི་རྟག་
ཏུ་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་ཏེ། ཆོག་བཅད་དང་པོས་འབྲས་བྱ་གང་གི་
རྒྱ་ཆོགས་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པས་ཆོགས་དེ་གཉིས་བསྟེན་པར་གདམས་
པའོ། །རིགས་པ་བླུག་ཏུ་པའི་བསྟོ་བའི་སྐབས་སུ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་མདོར་
བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་པོ་དང་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་

ཧྲ མ་ཕྱི། ༣༤བཤན། ཞོལ། ༣༤བཤན། ལ སྒྲིབ་ ༤༧བཤན། ཟླ ༤༣བཤན། ག

བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། “ཅེས་¹པའི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་
དེའི་སྐྱོགས་ཆོས་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་
”ཞིང་²དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ཡས་པའི་འདོར་ལེན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེའི་འབྲས་བྱ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་དག་
གིས་བརྒྱན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེའི་རྒྱན་ལས་དུས་སུ་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་ཆོགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
ག་ཟུགས་སྐྱ་དམ་བ་དང་ཆོས་སྐྱ་དམ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ལྟ་བ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་བདེན་བ་གཉིས་ཆ་རེག་དང་གང་རེག་ལྟར་མ་སོང་བར་
ཟུང་འཇུག་ཏུ་མ་ཤེས་ན་ལས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་དང་། འབྲས་བྱ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པས་བདེན་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་
བྱའོ། །ཀྱན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་
ན་ག་ཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་³སྐྱས་⁴པའི་གདུལ་བྱའི་གཞན་
སྤང་ལ་བཞག་དགོས་པ་སོགས་བྱབ་མཐའ་ངན་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་
དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་ན་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པས་དེར་ལྟ་བར་བྱའོ། །

¹ མ་ཕྱི། ༤༠ན་ཀྱ། ཅེས་ སྐྱ། ༤༡ན་ཀྱ། ཞེས་ ཞོལ་ ༣༤བ་ཀྱ། ཅེས་ གླ། ༤༣ན་ཀྱ། ཞེས་

² མ་ཕྱི། ༤༠ན་ཀྱ། སྐྱ། ༤༡ན་ཀྱ། ཞོལ་ ༣༤ན་ཀྱ། ཞིང་ གླ། ༤༣ན་ཀྱ། ཤིང་

³ མ་ཕྱི། ༤༠ན་ཀྱ། སྐྱས་ སྐྱ། ༤༡ན་ཀྱ། ཞོལ་ ༣༤ན་ཀྱ། གླ། ༤༣བ་ཀྱ། བསྐྱས་

དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་
པ་དང་། རྒྱ་དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྤྲོ་བ་དང་། དབག་མེད་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྤྲོ་བའོ།

དང་པོ་ནི། སྒྲེང་ལོག་ལ་སོགས་པའི་བྱོགས་རྣམས་ཀྱང་རྩ་ནམ་མཁའ་དང་ས་
 དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱུ་ཅན་
 གྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པར་འདོད་ལ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་དག་ནི་བྱུང་

१ མ་ཁྱི། རེབ་ན་ལ། སྒྲ། རེབ་ཤོ། བླག་ ཞོལ། དཔེབ་ན་ལ། བླགས་ གྲ། རེབ་ཤོ། བླག

ཀླུ་སེམས་དཔལ་སྙིང་བཅེ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་དག་ལས་^༡ བར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་བར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅས་པའི་བྱང་ཀླུ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་བར་གནས་པ་དེ་ནི་མི་ཉལ་བའམ་ཉལ་ཡང་རུང་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་བར་སྐྱངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དག་པ་ལ་ཡིད་མི་གཏོད་པའི་བག་མེད་བར་འགྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་དུས་རྟག་བར་གསོག་བར་འགྱུར་བས་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་མཐའ་ཡས་པ་འཛོལ་མི་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས། འཕྲོ་བར་འདོད་དང་འཕྲོ་བ་ཡི། །བྲེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྲེ་བྲག་རིམས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི། བྱང་ཀླུ་གི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པས་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་ལྷག་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི་བྱང་ཀླུ་སེམས་དཔལ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པ་དེས་གོ་དེས་ནི་བྱང་ཀླུ་དཔག་མེད་ཀྱང་དཔག་དུ་མེད་པ་རྣམ་བཞི་ཡི་ཆོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རི་ལྟ་བུར་ན་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱང་ཀླུ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་འཁོར་བར་གནས་པ་ལུས་ཅན་དཔག་དུ་མེད་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་སྦྱོལ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཀླུ་ཡོན་ཏན་དཔག་དུ་

^༡ མ་ཕྱི། ༤༠ན་༤། སྟེ། ༤༣ན་༤། བར་ཞེས། ༣༤བ་༤། བརས་ཟླ། ༤༥ན་༤། བར

མེད་པས་བརྒྱན་པ་འདོད་ཅིང་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་སེལ་བ་
སྒྱིར་བསྐྱན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་སེལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་སེལ་བ་དང་། ཆོགས་གསོག་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་
དང་། སྒྲིང་ཐེང་ཆེན་པོའི་རྒྱས་མཐུ་བསྐྱན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྒྲིད་ལུག་པར་མི་
བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་
ཡས་ཞེས་པ་དེས་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དག་སྒྲུར་བ་ཉིད་ཏུ་སེལ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སྒྲིད་ལུག་པར་རིགས་ཉེ། དེས་
རང་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་གསོག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་པ་ཉམས་
སུ་ཁྱོང་དགོས་སྟུང་ཏུ་སྒྲིད་ལུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱིག་པ་བྱས་པས་ངན་འགྲོར་ལུས་
ཀྱི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་བཤེས་སྒྲོམ་དང་ཆ་གང་ལ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་
ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེས་སྤྱིག་པ་མ་བྱས་ཤིང་ཆོགས་གསོག་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་གཞན་ན་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་དེ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་གསོག་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཏུ་མ་འབྱུང་སྟུང་ཏུ་
སྒྲིད་ལུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལྟ་ཞིང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁྱོང་ས་

བས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆགས་ལུས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སྤང་བའི་ལུས་
མཐོན་བ་དང་། ཀླུ་མོ་དང་གདོན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཐུག་
ཐོབ་ཏུ་རེ་བའི་འདོད་བ་ལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་བ་འབྱུང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆོགས་གསོག་བ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཞི་དང་རྟེན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྱང་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་བ་ཡིས། ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
དེ་ནི་སྤྱར་བ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐས་གཏུགས་པར་
འཛིག་རྟེན་འདྲེན་ཡང་ཅིས་ཏེ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མ་
སྤྱོད་ཤིང་མ་གཞོད་པར་སྐྱོ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
བས་གཟེར་བ་ལ་དུས་སྤང་དུ་ཡང་བཟོད་དཀའ་ན་ལུན་རིང་པོས་གཟེར་བ་ལ། སྤྱོད་
ཅི་དགོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བས་
བརྒྱན་བ་ལ་མཐའ་ཡས་པའི་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་
མི་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། གདོན་མི་ཟ་བར་ཆོགས་གཉིས་གསོག་བ་ལ་
འབད་པར་རིགས་ཀྱི་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དམ་ཞེ་ན། རང་དོན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་མེད་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གལ་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་སྤྱིང་ཐེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་མ་བྲལ་

བས། ཐུགས་གདུངས་ལ་དེ་ཡང་དགེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ཡིན་གྱི་མི་འདོད་པའི་
དོན་མིན་ནོ། །སྒྲིང་ཐེང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བར་ཡུན་རིང་པོ་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་དུས་རིང་
པོ་ཐོགས་ཞེས་སྒོ་དང་ལྡན་པས་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱིད་མི་ལུག་ཅིང་ཉེས་པ་
ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ནི་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་འདི་ལ་རྟག་ཏུ་འབད་
པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་འགལ་ཆེ་སྤང་ཞིང་
ངོ་བོ་བརྟེན་པར་གདམས་པ་དང་། དུག་གསུམ་དང་དེ་ལས་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། ཆོགས་གཉིས་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ཟུག་དང་། སྦྱག་བསྐལ་དུ་
མའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཉེས་པར་མཁྱེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤོངས་ཞིག་ཁ་ཆགས་པ་
དང་། མི་སྤང་བ་དང་། གཉི་ཟུག་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་
འབྱུང་ཁུངས་སུ་མཁྱེན་ནས་གུས་པར་བསྟེན་ཞིག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ལ་ཆགས་པས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་
ནི་དཔྱལ་བར་འཕེན་ཞིང་། རྣམས་པས་བདེ་འགྲོ་ཡང་འཕེན་མོད་ཀྱི། སལ་ཆེར་དུང་

^༡ མ་ཕྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་ལྟམ་གྱི།

^༢ མ་ཕྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི།

^༣ མ་ཕྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི།

^༤ མ་ཕྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི། རྟམ་ལྟམ་གྱི།

འགྲོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་ཐོག་པས་དགེ་ཅ་གསུམ་གྱིས་ལྷ་དང་མི་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུག་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་སྤངས་ནས་དགེ་བའི་ཅ་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་འཛིན་པ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་
ཀྱན་ནས་^༡བསྐྱང་བས་^༢བསོད་ནམས་གྱི་ཆོག་གས་སུ་འགྱུར་བའོ། །གནས་ལུགས་གྱི་
དོན་ཤེས་པས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པར་ཐབས་ནི་ངེས་པར་
ལེགས་པའི་ཆོས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་གས་སོ། །

ལྷ་པ་ཆོག་གས་གཉིས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོག་གས་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡེ་
ཤེས་གྱི་ཆོག་གས་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་ལུལ་སྦྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་
མཆོད་པ་དང་། མཆོད་ལུལ་མིན་པ་མཆོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
གསར་དུ་བསྦྱབ་པ་དང་། བྱ་བ་ཟེན་མཆོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀླུ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དག་གྲུས་པའི་
ཆུ་ལ་དུ་རྒྱ་བཟང་ལ་ཡངས་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དེར་དགེ་འདུན་བཞུགས་
པའི་གནས་མལ་དང་། དེའི་གཉེར་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་དང་། ལྷག་པ་བཟའ་བཏུང་
བྱེད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་སྦྱབ་པར་མཛོད་ཅིག །དེར་བཞུགས་པའི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་
ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་སྐ་
ཆོག་གས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཀྱན་ལས་བགྱིས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དབྱེབས་
མཛེས་ཤིང་ལེགས་པར་བྲིས་པ་བརྒྱ་ལ་བཞུགས་པ་དག་ཀྱང་བགྱིད་དུ་རྩིས་ཞིག །

^༡ མ་ཕྱི། ༤༥བ་ནན། ཞོལ། ༤༡བ་ནན། ལྷ། ༤༥ན་ལྷ། བསྐྱང་བས་ སྐུ། ༤༥ན་ནན། བསྐྱངས་པས་

གཉིས་པ་ནི། སྔ་ན་བཞུགས་པའི་དམ་ཆོས་སྒྲེགས་བམ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་
དགེ་འདུན་དག་བཟའ་བཏུང་དང་བགོ་བ་དང་། དབྱ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནན་ཏན་
ཀུན་གྱིས་བསྐྱུང་བར་མཛོད་ཅིག །

གཉིས་པ་ནི། གསེར་གྱི་ཉོག་དང་རིན་ཆེན་ཏུ་བ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་
རྣམས་ལ་ཐོགས། གསེར་དང་དུལ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱས་པའི་མེ་ཉོག་དང་རྩྭ་རྩྭ་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ལྷ་ལྷ་དང་ལྷ་ཉིག་དང་ལོ་རྩ་ལྷ་རྩྭ་དང་ལྷ་ལྷ་དང་། ཐོན་ཁ་ཆེན་
པོས་མཆོད་རྟེན་མཆོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལ་མཆོད་པ་ནི། ན་བཟའ་ལ་
སོགས་པའི་རྟེན་པ་དང་། སྔན་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀྲུ་སྟོད་དང་ལྷན་པ་མཆོད་
ནས་དགའ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་བགྱི་ཞིང་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་སྤར་བ་ཤད་པའི་
ཆོས་དྲུག་གིས་གྲུས་པར་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས།
ཆོས་ནི་ངེས་པར་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །ཆོས་ཉན་པའི་ཆོ། ལྷ་མར་རིམ་
གོ་དང་གྲུས་པར་ཉན་པ་དང་། ཞབས་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་
དབྱེད་པ་དང་བསྟུན་འདྲི་བའི་མདོང་གསོལ་དང་རང་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་ཉོག་ཏུ་གྲུས་པར་མཆོད་པར་མཛོད། །

གསུམ་པ་ནི། སྔ་སྟེགས་ཅན་གཞན་ལ་གྲུས་པ་ཡི་མཆོད་པ་དང་ཕྱག་ཀྱང་མི་
བགྱི་སྟེ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱས་པ་ན།
གཞན་དག་ཀྱང་འདི་བཟང་པོའོ་ཞེས་དགེ་ལེགས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་དང་
བཅས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་བ་གདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཤེས་གཉེན་དུ་
མིང་བཏགས་པའི་ཆོས་ལོག་པར་སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་དང་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་བྱུང་
བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་བ་དང་སྒྲེགས་བམ་ཤོག་བྱ་ནི་སྦྱིན་
པར་མཛོད། དེ་ཡང་སྟག་ཚད་དག་དང་སྦྱ་བྱ་དག་སྦྱོན་ཏུ་འགྲོ་བ་དག་གོ། །ཡུལ་དུ་ཡི་
གཏེ་བྲག་དང་སྒྲོག་པ་དང་། གིས་དང་། ཅིས་ལ་སོགས་སྟོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་འཆོལ་
བའི་བྱ་བ་ཁང་བཟང་དག་དང་ཞིང་རྩལ་བ་ཡིས་འདི་ཙམ་གྱིས་འཆོ་བའི་ཆད་དང་།
བརྟན་པོར་གནས་པའི་རེས་པ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྟེལ་བའི་
སྤྲད་ཏུ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རང་གི་རྩས་དངོས་སུ་བྱིན་
པའི་ཆོགས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། བདོག་པ་ཀུན་གྱི་གཏང་དང་།
དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་བྱུང་པར་ལ་སྟོས་པའི་སྦྱིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བརྟུ་བཞི་ཡོད་པ་ནི། ཀླས་པ་དང་བྱིས་པ་ནད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་གྱི་
ནད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱག་བསྟུལ་བསལ་བའི་སྤྲད་ཏུ་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྦྱན་པ་དང་སྐྱེལ་
སོགས་པའི་འབྲེག་མཁན་དག་རང་ཉིད་དབང་བའི་ཞིང་གིས་བརྟན་པར་འཛོག་ཏུ་
རྩོལ།

གཉིས་པ་ནི། ཁྱོང་དང་ལམ་གྱི་མདོར་འགྲོན་པོ་སྤྲད་པའི་འགྲོན་གནས་དང་།
ཁྱོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་སུ་ནེ་ཏུ་སིང་གི་གཞི་ལ་མཐའ་སྐྱོར་ཞིང་མེ་ཉོག་དང་ཤིང་ལ་
སོགས་པ་བརྟུགས་པའི་ཀུན་དགའ་དང་། མཆོ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དོགས་པན་ཚུན་

༡ མ་ཕྱི། རྩ་བ་༥༣༡ ཞོལ། རྩ་བ་༥༣༡ གཏང་བ སྐྱེ། རྩ་བ་༥༣༡ གཏང་བ གླེ། རྩ་བ་༥༣༡ གཏོང་བ

༢ མ་ཕྱི། རྩ་བ་༥༣༡ གླེ། རྩ་བ་༥༣༡ འབྲེག སྐྱེ། རྩ་བ་༥༣༡ ཞོལ། རྩ་བ་༥༣༡ འབྲེག

དོ་ལ་སོགས་པས་བཅད་ནས་བར་དུ་ལམ་བུའི་ཆུ་ལོན་དང་རྩེད་དང་འཁོན་པོ་
འདུས་ནས་གྲོས་བུའི་མདུན་ཁང་དང་། ཆུ་ར་དག་དང་། མལ་དང་། ཟས་དང་རྩ་
དང་ཤིང་ལྷན་པ་དེ་འདྲ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དག་བཟིད་དུ་
ཚོལ། གསུམ་པ་ནི། ཁྲོད་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དག་དང་ཁྲོད་ཁྲེར་ཀྱན་ཏུ་མདུན་ཁང་
དང་། བཞི་པ་ནི། ཆུ་དཀོན་པའི་ལམ་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆུ་ར་དག་ནི་བཟིད་དུ་
ཚོལ། ལྷ་པ་ནི། ཉན་པ་དང་། མགོན་མེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ཉམས་ཐག་པ་
དང་། རིགས་དམན་པ་དང་དབྱལ་པོ་ངན་པ་དག་སྒྲིང་རྩེས་རྟག་ཏུ་ཡོངས་བཟུང་ཞིང་
དེ་དག་གསོ་ཤིང་སྒྲོར་བས་གྲུས་པར་བསྟེན་པར་མཛོད། དུག་པ་ནི། དགུན་བོ་བ་
དང་དབྱར་བསིལ་བག་ཏུ་གྲུར་བའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཟས་སྒོམ་དང་བཅའ་བ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་ཤིང་ཉོག་དང་དགེ་སློང་དང་། སློང་བའི་སྒྲེ་པོ་ལ་མ་རྩལ་བར་དུ་རྒྱལ་
པོ་རང་ཉིད་གྱིས་གསོལ་མི་རིགས་པའོ། །བདུན་པ་ནི། ལྷམ་མེད་ཅིང་ཆད་པ་
སོགས་ཀྱི་ཉེན་པ་ལ་ལྷམ་དང་གདུགས་དང་ཆུ་ཆགས་དང་ཆེར་མ་དབྱུང་བའི་ཆ་
སྟེ་ལག་ཆ་དང་། ཁབ་སྐྱད་དང་ནི་བསིལ་གཡལ་དག་ཆུ་ར་ཡི་ནི་གནས་སུ་བཞག་
པར་མཛོད་ཅིག །བརྒྱད་པ་ནི། འཁོན་པོ་ནད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ཆ་བ་
གསུམ་དང་། མར་དང་སྤང་ཅི་དང་མིག་སྒྲན་དང་དུག་སེལ་བ་ཆུ་ར་ར་བཞག་པར་
བཟི་ཞིང་། བཟླས་པ་ཅམ་གྱིས་ནད་ཞི་བའི་བྱ་བ་པའི་སྤགས་དང་ནད་འདིའི་གཉེན་
པོ་འདིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲན་ཀྱང་ཡི་གེར་བྲི་བར་མཛོད་ཅིག །དགུ་པ་ནི། འཁོན་པོའི་
ཆེད་དུ་ལུས་དང་ཀླང་པ་དང་། མགོར་བསྐྱུ་བའི་འབྲུ་མར་དང་བལ་དང་གྲིས་པ་སྟོད་

༡ མ་ཕྱི། རྩེད་ལྷ། ཉམས་སྤྱ། རྩེད་ལྷ། ཉམས་ཞོལ། རྩེད་ལྷ། ཁྲེད་ལྷ། ཉམས་

༢ མ་ཕྱི། རྩེད་ལྷ། ཕྱི་སྤྱ། རྩེད་ལྷ། ཉམས་ཞོལ། རྩེད་ལྷ། ཁྲེད་ལྷ། ཕྱི་

པའི་ཁྱིུ་དང་སྐྱོ་མ་དང་ཚུ་མེན་པའི་བྱམ་པ་དང་། ཤ་ལ་སོགས་པ་འཆེད་པའི་
ཟངས་དང་ཤིང་ག་ཤེག་པའི་དག་སྟ་སོགས་ཚུ་ར་དག་ཏུ་ཚྱེལ་ཞིག །བཙུ་པ་ནི། ཉིལ་
དང་འབྲས་དང་འབྲུ་དང་ཟས་དང་བྱ་རམ་སྦྱུ་དང་ཐུན་པའི་ཚུ་ར་ཚུང་བྱ་བ་སིལ་
གི་བ་དག་ཏུ་བྱང་པའི་ཚུས་བཀང་བ་བགྱིད་ཏུ་ཚྱེལ་བ་དང་། བཙུ་གཅིག་པ་ནི། ཐོག་
སྦྱར་གྱི་ཆང་གི་སྒོ་དག་ཏུ་ཟས་དང་ཚུ་དང་བྱ་རམ་དང་འབྲུའི་བྱང་པོ་རྟག་པར་ནི་
ཐུགས་བརྟན་ཞིང་བྱལ་ལས་མི་འདའ་བའི་མི་རྣམས་བགྱིད་ཏུ་ཚྱེལ་ཞིག །ཡང་ན།
ཐུགས་བརྟན་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་པ་འོ། །བཙུ་གཉིས་པ་ནི། ག་ཤོས་གསོལ་བའི་སྟོན་
དང་འོག་དག་ཏུ་ཡི་དྲགས་འཕྲོག་མ་སོགས་དང་བྱི་དང་ཐོག་སྦྱར་དང་བྱ་ལ་སོགས་
ལ་ཅི་བདེ་བར་རྟག་ཏུ་ཟས་དག་ཚྱེལ་བར་མཛོད་ཅིག །བཙུ་གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་
ལ་སོགས་པས་གཅེས་པ་དང་ནི་ལོ་ཉིས་བྱུང་བ་དང་། གཞོད་པ་དང་ནི་ཡམས་ནད་
བྱུང་བ་དང་། དགས་བཅོམ་པས་པམ་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་བྱ་འཛིག་རྟེན་ལ་ཟས་ལ་
སོགས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་འོ། །བཙུ་བཞི་པ་ནི།
ཞིང་པ་ས་བོན་དང་། རྩོན་པ་སོགས་མེད་པའི་^༡ཉམས་^༢ཐག་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་
ས་བོན་དང་། ཟས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིག་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤྲ་མས་བཅོན་ཐབས་སུ་ཁྲལ་
པལ་པ་ནི། བན་གྱི་དབྱུ་ཁྲལ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པར་བཏང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་
གི་^༣ཤས་^༤རྣམས་ཀྱང་ནི་སྦྱང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དབུལ་པོ་ཚུར་ཆགས་པས་

^༡ མ་ཕྱི། ༤༤༤ན། ཞོལ། ༤༣༤ན། ཉམས་ ཟླ། ༤༤༤ན། སྤྱི། ༤༣༤ན། ཉམས་

^༢ མ་ཕྱི། ༤༤༧ན། སྤྱི། ༤༣༧ན། ཟླ། ༤༤༧ན། ཤས་ ཞོལ། ༤༣༤ན། ཤས་

ཉེན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་^༡སྒྲིབ་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་གསར་པས་བྱས་པའི་ཤོ་
གས་བཏང་བ་དང་། ལྷ་པ་ནི། ཏ་ཅང་ཆེས་པའི་ཤོ་གས་འཕྲི་བ་དང་། རྒྱག་པ་ནི། ཆོང་
བ་ཡུལ་གཞན་ནས་ཡོངས་པའི་ཆེ་མོར་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། ཆོང་པ་དེ་དག་སྒྲི་
ན་སྡོད་པ་ཡི་ཁྱེ་བ་དུས་སུ་མི་^༢གཏེར་^༣བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྲོག་པར་
མཛོད། བདུན་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་གཞན་གྱི་ཆོམ་རྒྱན་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བར་
མཛོད་ཅིག་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། དཀོན་མོད་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཏ་ཅང་རིན་ཆེ་
བ་འདེབས་སུ་མ་གཞུག་^༤པ་^༥དབྱིག་གི་སྒྲོགས་ནི་མཉམ་པ་དང་རིན་ཐང་^༦ཚུངས་^༧
ན། རིགས་པར་བགྱིད་དུ་ཚོལ། དགུ་པ་ནི། ཁྱིད་ལ་མང་དུ་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
སྒྲོན་པོས་ཁྱེ་བ་ཅི་དང་ཅི་གསོལ་བ་གསན་པར་མཛོད་ནས་འཛིག་རྟེན་ལ་གནོད་པ་
ཡང་ཁྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་བསམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་ཏུ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ནས་དགེ་
ཞིང་བཟང་བ་འཛིག་རྟེན་ལ་སྒྲན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ཀྱུན་ཏུ་མཛོད་བདག་
ལ་པན་པ་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས། རི་ལྷར་ཁྱོད་ལ་གུས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་
པན་པ་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས་ཁྱོད་ནི་གུས་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། །

གསུམ་པ་བདོག་པ་ཀྱུན་བཏང་བ་ནི། གཞན་གྱིས་བདག་གིར་མ་བཟུང་བའི་ས་
དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱང་དང་། སྒན་དང་ནགས་ཀྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་
གྱི་ལུས་དང་ཡོངས་སྒྲིབ་གཏན་དུ་མ་བྱུབ་ན་ཡང་། ཡུད་ཅ་མ་ཞིག་ཏུ་ཡང་གཞན་

^༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ།

^༢ མ་ཕྱི། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ།

^༣ མ་ཕྱི། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ།

^༤ མ་ཕྱི། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ། རྟེན་ལ།

གྲིས་འདོད་རྒྱུད་སྤྱད་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། གོམ་པ་བདུན་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྒྲོར་བས་
མ་གྲུབ་ཀྱང་། བདོག་པ་ཀུན་གཏོང་བའི་སེམས་འཆད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་དཔག་ཅིང་སྒྲེ་བས་དེ་ལྟར་མཛད་པར་
རིགས་སོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། མིའི་བྱེ་བྲག་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། བདོག་པ་
ཀུན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྦྱིན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འུ་མོ་གཟུགས་མཛེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་
ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཅུལ་ན་དེས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཆིག་དོན་གྱི་གཟུངས་ནི་སོ་སོར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྦྱིན་
དུ་མི་རུང་ངམ་སྙམ་ན་རྒྱན་རྣམས་ཀུན་དང་ལྷན་པའི་འུ་མོ་སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་དག་
དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོ་བྱང་ཀུན་དང་ལྷན་ཅིག་སྤུབ་པ་ཡིས་ནི་སྒྲོན་གྲགས་པ་མཐའ་
ཡས་སུ་གྱུར་པའི་ཆེ་ཅུལ་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱངས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་བཟ་ཞིང་སོ་སོའི་བྱི་མ་དང་
བྲལ་བས་འོད་གསལ་པའི་བགོ་བ་དག་དང་རྒྱན་རྣམས་དང་བྱི་དང་སྤེང་བ་དང་།
བཟའ་བརྟུང་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྒྲོང་དག་སྒྲོང་བ་རྣམས་ལ་བཅེ་བས་ཚོལ་ཞིག་
ཅེས་གདམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ལ་ཆོས་དོན་གང་ཆོས་ཉན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཅིང་
ན་དེ་ཅིང་པས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཐག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དེའི་མོད་ལ་མཐུན་རྒྱུན་དེ་

༡ མ་ཕྱི། ༤༥བཤྲ། ཞོལ། ༤༤བཤྲ། ཉམས། ཟླ། ༥༠བཤྲ། སྤྱི། ༤༥བཤྲ། ཉམ

ཅུལ་ན་དེ་ལས་སྒྲིན་མཆོག་གཞན་མ་མཆིས་སོ། །གང་ཉན་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་སྒྲིན་
བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་གཞན་ལ་དུག་གིན་བར་མི་
རིགས་སོ་སྟུང་ན། ཉན་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་དུག་ནི་པན་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དུག་
ཀྱང་སྒྲིན་བར་བགྱི་སྟེ། ཁ་ཟས་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་མི་པན་ན་དེ་ལ་དེ་ནི་སྒྲིན་བར་མི་
བགྱི་ཞིང་སྒྲུལ་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་སོར་སོ་བཅད་པ་པན་བར་བཤད་པ་དེ་
བཞིན་ཐུབ་པས་གཞན་ལ་པན་བ་ཡིན་ན་འཕྲལ་མི་བདེ་བ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དམ་
པའི་ཆོས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་ལ་ཉིད་གྱིས་ན་བཟའ་དང་ཟས་
ལ་སོགས་པའི་བཀྱར་སྟོ་མཆོག་དང་ནི་བཅས་པར་མཛོད། གཉིས་པ་ནི། །ཁྲིངས་པ་
སྤངས་ཏེ། གྲུས་པར་བཅས་ཏེ་ཆོས་ཉན་ཞིང་བསྟོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྒྲེགས་
བམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དག་ཀྱང་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་
ལ་གཞོད་པ་དང་། པན་གཞོད་མེད་པའི་འདྲིལ་རྟེན་པའི་གཏམ་ལ་དགའ་བར་མ་
མཛོད་ཅིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལས་
འདས་པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ལ་དགྲེས་པར་
མཛོད། དུག་པ་ནི། བདག་ལ་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།
བདུན་པ་ནི། སྤར་གསན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ཤིང་ལྷག་པར་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་
པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཐོས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་བརྒྱུང་བ་དང་། དགུ་པ་ནི། རྣམ་པར་

དབྱེ་བ་དང་། བཅུ་པ་ནི། རྒྱ་མ་དག་ལ་ཡོན་དབུལ་བ་སོགས་ཏྲག་ཏུ་གྲུས་པར་
མཛད་དུ་གསོལ་ཞིག་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། འཛིག་ཉེན་རྒྱུ་འཕེན་སོགས་ཀྱི་
བསྐྱེད་བཅོས་མི་གཏོག་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་སྤང་བ་དང་། བཅུ་
གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་མི་སྤྲུགས་ཤིང་མི་སྤྲོག་པ་དང་། བཅུ་བཞི་པ་ནི།
དབྱེ་ལའང་ཡོན་ཏན་བཛྲོད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བཅོ་ལྔ་པ་ནི། རྩོད་པའི་ཆེ་གནད་
ལ་དབབ་པར་མི་བཀྱི་ཞིང་། བཅུ་དྲུག་པ་དན་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཉེས་པ་སྤང་བར་མི་
བཀྱི་བ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པའོ། །བཅུ་བདུན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་སོ་
སོར་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་། བཅོ་བརྒྱད་པ་ཉེས་པ་གང་གིས་གཞན་དག་ལ་མཁས་
པས་བྱ་བ་སྤྲད་པར་འོས་པ་ནི་དེ་ནི་རང་གིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་རྒྱས་པས་
གཞན་ཡང་བསྐྱོག་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བཅུ་དགུ་པ། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་
བཀྱིས་པ་ལས་སྡོན་གྱིས་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུར་དགོངས་ལ་དེ་ལ་ཁོ་བ་མི་
བཀྱི་སྟེ། ཁོས་ན་ཕྱི་མར་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་
འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་བར་རང་གི་ཉེས་པ་དེ་ནི་མེད་པར་བཀྱི་འོ། །ཉི་ཤུ་པ་ནི། སྤྱིན་
པ་བཏང་བའི་ལན་ལ་རེ་བ་མ་མཆིས་པར་གཞན་དག་ལ་ནི་པན་པར་མཛོད་ཅིག་
པའོ། །ཉིར་གཅིག་པ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་
གཅིག་ཕུས་བརྟགས་པར་བཀྱི་ཞིང་བདེ་བ་ཡི་རྒྱ་ཐས་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་དང་།

༡ མ་ཕྱི། ༤༦བཅུ། ཞོལ། ༤༧ནལ། རྒྱ། ༤༨བཅུ། སྤྲུགས་སྤྲུ། ༤༩ནལ། བསྐྱེད་པས་

༢ མ་ཕྱི། ༤༦བལལ། ཞོལ། ༤༧བལལ། རྒྱ། ༤༨བལལ། གྱིས་སྤྲུ། ༤༩བལལ། གྱི

༣ མ་ཕྱི། ༤༦བལལ། ཞོལ། ༤༧བལལ། གྱིས་སྤྲུ། ༤༩བལལ། གྱི་རྒྱ། ༤༨བལལ། གྱིས་

སྒྲན་ཅིག་དབྱང་པར་བྱཏོ། ཉེར་གཉིས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་ཞུམ་པ་
ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ལྟའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པས་ཀྱང་ཁེངས་པ་ཉིད་དུ་མི་བགྱི་ཞིང་ཡི་དྲགས་
བཞིན་དུ་དབྱལ་བ་"ཡི་^༡ རྒྱད་པས་ཀྱང་ནི་ཞུམ་པར་མི་བགྱིཏོ། ཉེར་གསུམ་པ་
གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་སྒྲུལ་པ་གང་གིས་རང་འཆི་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ཉམས་
པར་འགྱུར་ནའང་དེ་རང་གི་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་བདེན་པ་
དང་། གཞན་ལ་མི་པན་པ་ནི་གསོན་ཞིང་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་བགྱིཏོ། ཉེར་
བཞི་པ། རི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའི།
བརྒྱལ་ཞུགས་རྟག་ཏུ་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་ །དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེས་ན་དཔལ་ལྷན་
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། ས་སྤེང་དུ་ཆད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་འགྱུར་བས་དམ་བཅའ་བརྟན་པར་
མཛོད་ཅིག་པཏོ། ཉེར་ལྔ་པ་ནི། མང་དུ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲང་
དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོན་དུ་བྱ་བར་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་
མཛད་པ་དང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲང་དོར་གྱི་དོན་གཟིགས་པས་གཞན་
ལ་བྱི་མི་དགོས་པས་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་མཛོད་ཅིག་པཏོ། །

དུག་པ་ཆོག་པ་གསོག་པ་པོ་ལ་པན་ཡོན་འབྱུང་བའི་རྩལ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་
གི་ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉིར་ལྟུང་བཏོ། །

དང་པོ་ལ་ལྟའི་དང་པོ་ནི། ཆོས་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་
སྒྲན་པའི་གྲགས་པ་ཡི་སྒྲ་རེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི་

^༡ མ་གྱི། ༤༦བ། སྒྲ། ༤༧བ། ཡི་ ཞལ། ༤༧བ། ཡིས་ སྒྲ། ༤༨བ། ཡི་

ཆོས་ལྡན་ལ་འཁོར་འདུ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྒོན་པོ་ནམས་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་འདུད་པར་
འགྱུར་བའོ། །སྤྱར་དུ་ཆོས་སྤྱབ་པར་བསྐྱེད་བའི། རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལ་
སོགས་པ་འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པས་འཆི་བའི་རྒྱུ་ནི་མང་བ་སྟེ་གསོན་
པའི་རྒྱུ་ཉུང་ཟད་ཅིག་ཡིན་ལ། མཛུང་བོས་བསྐྱེད་པ་དང་གནས་ཁང་བདེ་བ་དང་
ཁ་ཟས་མ་ཞུ་བ་སོགས་གསོན་རྒྱུ་འདོད་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་འཆི་བའི་ཡང་རྒྱུ་དུ་
མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག་འདི་ལྟར་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ན་
འཛིག་ཉེན་ཀྱན་དང་བདག་ཉིད་ལ་རང་བཞན་གཉིས་ཀས་ཆོས་བྱས་པས་ཉམས་
བདེ་བ་སྟེ་ཡིད་བདེ་ཞིང་ཆེ་མ་པར་འགྱུར་བ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ལྟོག་མོ་
ནི་བཟང་པོ་དང་དེས་ཆོག་པ་ལགས་པས་དེ་ལྟར་མཛོད་ཅིག །བཞི་བ་ནི། སར་
གཞོད་བྱས་ན་གཉིད་མི་འོང་ཞིང་གལ་ཏེ་སད་ན་ཡང་མི་བདེ་བས་སར་གཞོད་མ་
བྱས་པས་དགའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་བྱིད། ཆོས་ཀྱི་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་བདེ་
བར་སད་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ལྔ་བ་ནི། བསམ་པ་དག་པའི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
སྒོན་མེད་པས་མི་ལམ་དག་ཀྱང་བདེ་བ་མཐོང་བས་ཆོས་ལ་འབད་པ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉར་ལུ་འབྱུང་བའི་དང་པོ་ནི། བ་མ་ལ་ཟས་
གོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཞུ་གཙོ་བོར་སྤྱར་ལེན་པ་དང་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་རིམ་གྱོ་
དང་རིང་གིས་ལོངས་སྟོན་ལེགས་སྟུན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཟས་ལ་སོགས་པ་
སྟུན་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཆོག་འཇམ་པ་དང་།
གཞན་འབྱེད་པའི་སྤྲ་མ་མེད་པ་དང་། བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་བརྒྱད་པོ་ཆེ་
གཅིག་པོ་འདིའི་རིང་ལ་བྱས་པ་དེས་འབྲས་བུ་ལྟའི་དབང་པོ་ཉིད་ཐོབ་ནས་ད་དུང་

ཡང་ལྟ་དབང་བཀྱིད་པ་དེ་བས་ན་དེ་འདྲའི་ཆོས་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་
 བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་
 མི་འགྱུར་རམ་སྐྱམ་ན། ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི། འབྲས་ཐུག་གི་སྤུ་
 བ་བྲེ་བཅུ་ལྷག་གཙོར་བརྟུབ་པ་སུམ་བརྒྱ་བཙོས་པ་དེ་ལ་ཆོད་མའི་སྤྱ་གངས་ཀྱང་
 དུག་ཅུ་དང་ལྷན་པའི་རྩི་འུ་ཆོས་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག་ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་དུ་བྲིན་
 བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཡུད་ཅམ་དང་ཐང་གཅིག་
 གི་བསོད་ནམས་དག་ནི་ཆར་མི་པོ་དོ། །བྱམས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཡོན་ཏན་^༡ བློ་
 "འཛོང་^༢ ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་ལྟ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་
 ཀྱང་ནི་བསྐྱར་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་མང་བ་དང་དུག་དང་མཆོན་
 གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་འབད་པ་མེད་པར་འདོད་བྱའི་དོན་ཐོབ་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་
 ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤིད་པ་ལས་ཁོལ་བར་མ་གྱུར་
 ཀྱང་བྱམས་པ་^༣ སྒྲོམས་^༤ པའི་ཆོས་རྣམ་པ་བརྒྱད་འཐོབ་པོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་ཅིང་དེ་ཡང་མི་ཉམས་ཤིང་བརྟན་
 པའི་ཐབས་བྱས་ན་རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རང་ཉིད་
 གྱིས་འདི་དང་བྱི་མར་རྟག་ཏུ་འཐོབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཆོག་གས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་
 བས་མི་ཁོམ་བར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་བུ་ནི། ཆུ་ལ་བྲིམས་ཀྱིས་ལྟ་མའི་
 འགྲོ་བ་བཟང་པོ་འཐོབ་པའོ། །དུག་པ་ནི། སྒྲིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པ་ཡིས་

^༡ མ་ཕྱི། ༤༥ན་ན། སྤྱི། ༥༡ན་ན། གླ། ༥༣ན་ན། བློ་ལ། ༤༦བལ་ན། བས་

^༢ མ་ཕྱི། ༤༥ན་ན། བློ་ལ། ༤༦བལ་ན། འཛོང་ གླ། ༥༣ན་ན། སྤྱི། ༥༡ན་ན། མཛོང་

^༣ མ་ཕྱི། ༤༥ན་ན། བློ་ལ། ༤༦བལ་ན། སྒྲོམས་ སྤྱི། ༥༡ན་ན། གླ། ༥༣ན་ན། བསྒྲོམས་

ཡོན་ཏན་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་འབྲིབ་པས་དགེ་བ་དག་ལ་མི་ཉམས་པའི་བག་ཡོད་
 འཛོལ་བ་དང་། བདུན་པ་ནི། ཚོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་གཡོ་མེད་པ་ལས་བྲག་
 པ་དང་ལྗན་པ་འཛོལ་བ་ནི་ཡིད་གཞུངས་ཐོབ་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཚོས་ལ་སེམས་
 པར་བྱེད་པའི་སྒོ་གོས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་འཛོལ་བ་དང་། དགྲུ་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་
 དང་ཚོས་སྒྲིབ་པ་ལ་བཀྲར་སྟེ་བྱེད་པས་ཚོས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་ལྗན་པ་དང་། བཅུ་
 པ་ནི། ཐོས་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་འགྱུར་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི།
 ཚོས་ཉན་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དག་བྱེད་པའི་ཆེ་དཔེ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་
 ཀྱི་སྦྱིབ་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད་འཛོལ་
 པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་དོན་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཅུ་གཉིས་
 པ་ནི། འདོད་ཡོན་ལ་མ་ཆགས་པས་ནི་ཚོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་སྟེ། བཅུ་གསུམ་པ་ནི།
 སེར་སྒྲ་མེད་པས་ལོངས་སྟོང་འཕེལ་བ་དང་། བཅུ་བཞི་པ་ནི། ང་རྒྱལ་མེད་པས་
 ཀུན་གྱིས་བཀྲར་བའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །བཙོ་ལྔ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལ་
 བཟོད་པས་མི་བརྟེན་པའི་གཞུངས་འཛོལ་བོ། །བཅུ་དྲུག་པ་ནི། ལུ་རམ་དང་ལྷན་མར་
 དང་སྤང་ཅི་དང་ཉིལ་མར་དང་ལན་ཚུ་ལ་སོགས་སྟིང་པོ་ལྔ་རྣམས་བྱིན་པ་དང་དག་
 ལ་སོགས་པས་འཛིགས་པ་ལ་སྦྱེལ་མ་ལ་སོགས་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་པ་ཡིས་བདུད་
 རྣམས་ཀུན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་སྟོབས་པོ་ཆེའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །བཅུ་བདུན་པ་
 ནི། མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མའི་“འཕྲེང་”བ་དང་སྟན་པས་ཉེན་པའི་སྟན་པ་དག་ཏུ་སྒྲོན་
 མེ་དང་མར་མའི་ཆེད་དུ་འབྱུང་མར་སྦྱིན་པ་ཡིས་ལྷའི་མིག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་

རྟོ། །བཙུ་བརྒྱད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་“མཚན་པར་དེའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་རྟོལ་མོ་དང་རིལ་བུ་
 དག་ནི་ཕྱལ་བ་དང་དྲུང་དང་རྩེ་རབ་ཕྱལ་བས་ལྷའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་འཕྲོལ་བར་
 འགྱུར་རྟོ། །བརྒྱ་དགུ་པ་ནི། །གཞན་གྱིས་འབྲུལ་བ་ཉེས་པ་བྱས་པ་མི་སྐྱེད་ཞིང་ཞར་
 བ་ཞེས་སོགས་ཡན་ལག་ཉམས་པ་རྣམས་མི་བརྗོད་ཅིང་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་རྗེས་
 སྟུ་བསྐྱེད་ས་པས་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་འཕྲོལ་བའོ། །ཉི་ཤུ་
 པ་ནི། །གཞན་ལ་ལྷམ་དང་བཞོན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། འགྲོ་མི་རྒྱས་པའི་”ཉམས་ཆུང་
 རྣམས་པས་འབྲེལ་བ་སོགས་བཀྱར་བ་བྱས་པ་དང་བཞོན་པས་སྒྲུ་མ་བཀྱར་བ་ཡིས་
 མཁས་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་མང་པོར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྩ་
 འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟོ། །ཉིར་གཅིག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཀའ་
 བ་བཟོད་ཅིང་གཞུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དང་དོན་
 དག་མི་བརྗོད་པར་བྱེད་ཅིང་དྲན་པ་དང་ལན་སོགས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་
 པ་ནི་མ་མེད་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་སྦྱོན་གྱི་ཆེ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
 འཕྲོལ་བར་འགྱུར་རྟོ། །ཉིར་གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་
 ཉོན་སྦྱིབ་ཟད་པའི་བྲལ་བ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་
 ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་མཚོག་ནི་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་རྟོ། །ཉིར་གསུམ་པ་ནི། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མཉམ་ལྡན་པ།

༡ མ་ཕྱི། ༤༧༥ན། མཚན་ སྟུ། ༡༧༤ན། མཚན་ ཞོལ། ༤༡༧ན། སྟུ། ༡༤༣ན། མཚན་

༢ མ་ཕྱི། ༤༧༧ན། ཞོལ། ༤༡༧ན། སྟུ། ༡༤༣ན། ཉམས་ སྟུ། ༡༧༧ན། ཉམས་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱིང་རྗེས་བརྒྱན་བ་སྟེ་སྤྱིང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱིང་
རྗེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་“སྟོམས”པ་ཡིས་སྤྱིན་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་
པས་ནས་པའི་མཆོག་ཀྱན་དང་ལྷན་པའི་ཀླུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་བཞི་བ་ནི། སྟོན་
ལམ་འབྲུམ་ཐག་གངས་མེད་བ་བཙུ་ལ་སོགས་སྟོན་ལམ་སྟོ་ཚོགས་དག་བ་ཡིས་
རང་གང་དུ་སངས་ཀྱི་བའི་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ཞིང་ནི་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་ལྔ་བ་ནི།
ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་རིན་ཆེན་ཕུལ་བ་ཡིས་མཐའ་ཡས་པའི་འོད་ནི་ནས་པར་འཕྲོ་
བ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་དག་སྤར་བ་ཤད་བ་ལྟར་ཚོགས་
འདི་བྱས་པས་འབྲས་བྱ་འདི་འབྲུང་བའི་ཀྱི་འབྲས་མ་ཐུན་པར་མཐུན་པར་མཛད་
ནས་རང་ལ་ཐན་པའི་དགོས་པའི་དོན་དུ་ནི་འགྲོ་ལ་ཐན་བ་ཏྟག་ཏུ་མཛོད་ཅིག་དང་།
དེ་ཉིད་ཀྱི་པོ་ཁྱོད་ལ་ཐན་བ་ལགས་པའོ། །

མཆོན་དོན་ནི། ཀླུ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཚོགས་བསྐྱུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེ་འུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼ལེ་འུ་བཞི་བ་ཀྱི་པོ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་ བསྐྱུ་བ་པར་གདམས་པ། ༽

གསུམ་བ་ཀྱི་པོ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་པར་གདམས་པ་
ལ་བཞི། འགྲེལ་དགོད་པ་དང་། ཀྱིས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་དང་། ཀྱིས་

པོའི་ཀུན་སྒྲིབ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲོབ་མི་རྒྱས་ན་རབ་བྱུང་བྱ་བར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་ངོར་སྒྲོབ་མི་རྒྱས་ཤིང་པལ་ཆེར་བསྟོད་པས་
ལེགས་བཤད་གསན་རིགས་པ་དང་། བན་པའི་ཆོག་ཉན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པ་
བཞིན་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གཞན་ལ་པན་པའི་ཆོག་ཉན་པར་སྒྲུབ་བ་
དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་མིན་རིགས་པ་མིན་པ་སྒྲིབ་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་དང་
འབངས་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འཆོ་བ་པལ་ཆེར་ངོར་བསྟོད་པར་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བཟོད་དམ་མི་བཟོད་པ་ཤེས་པར་དགའ་
བས་སོ། །ངོར་བསྟོད་པས་འབྲུལ་རྒྱ་བྱས་ནས་པན་མི་པན་ཤེས་དགའ་བས་རེ་
ཤིག་གཞན་སུ་ཡང་རྒྱུད་བ་ལའང་མི་སྟན་པའི་ཆོག་སྟོན་པས་ཏེ་དོན་ལ་རིགས་པ་
ཡིན་ཡང་བརྗོད་དགའ་ན་ས་ཆེན་པོའི་དབང་ལྷན་མངའ་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ལ་དགེ་
སྟོང་བདག་ལྟ་བུས་ངེ་ཞིག་སྟོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱེས་པ་
མཛད་པའི་སྒྲིབ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་བཅེ་བའི་སྒྲིབ་དུ་བྱེད་ལ་མི་སྟན་ཡང་དོན་ལ་
སྟན་པ་ཡིན་པས་བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་བུ་སྟེ་བོར་ཏེ་འིན་ཏུ་གསོལ་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་བྱེད་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། གཞན་ལ་གཅིག་
ཏུ་པན་པ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་པར་འཇམ་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲོབ་མ་དང་
མ་སྟན་པའམ་འགལ་བ་མེད་པའི་འཕྲོད་པ་ནི་བཅེ་བས་ཀུན་ནས་སྐྱངས་ནས་པན་
པའི་དུས་སུ་སྒྲོབ་མ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གསུང་པ་དེ་ལྟ་བས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༡༣། ཞོལ། ༤༡བ་༤ན། ཟླ། ༡༡བ་༣ན། ཟླེ། ༡༣ན་༣ན། ཏེ།

༢ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༡༣། ཟླ། ༡༣ན་༣ན། ཟླ། ༡༡བ་༣ན། ཏེ། ཞོལ། ༤༡བ་༤ན། ཟླེ།

ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བརྟན་པ་ཞེས་ཀྱལ་པོ་ལ་བོད་པ་དང་། བཙུན་འབྲུག་པ་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱུང་པར་ཁོ་བ་མེད་པའི་
བདེན་པའི་ཆོག་ནི་བསྐྱགས་པ་ན་དུས་དང་མ་ཐུན་པའི་འཁྲུས་བྱེད་བཟང་པོའི་ཚུ་
བཞིན་དུ་མཉན་པར་འོས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་བཤི་རིགས་པའོ། །ཀྱལ་པོ་བྱིད་
ལ་བདག་གིས་ཆེ་འདི་དང་ནི་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་བསྟོད་པར་རིགས་བརྗོད་པར་
བཤི་བ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་ལ་སྦྲན་པར་འགྱུར་བ་དེ་
མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཡང་ན་འདིར་སྦྲན་པ་སྤིད་བརྟན་པ་དང་། གཞན་དུ་སྦྲན་པ་ཆོས་
འཕེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཀྱལ་པོ་ཚུ་ལ་ལྷགས་དང་། ཆོས་མི་ཉམས་ཤིང་འབྲུག་པ་
ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤེ་སྤྱོད་མི་སྤོང་བ་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སྤྱིན་གཏོང་སྤེལ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བཟུང་བ་དང་། སྤར་
ཡོད་ཀྱི་ནར་མའི་ཟས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་བ་དང་། དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཡང་རྗེས་སུ་
བཟུང་བ་དང་། དཔོན་སྤྱོད་བསྐྱོ་བའི་ཚུ་ལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཟས་གོས་སོགས་སྤོང་བ་ལ་སྤོན་ཆད་སྤྱེ་བ་སྤྲ་མར་སྤྱིན་པ་བཤིས་
པས་ད་ལྟ་ཀྱལ་པོའི་འབྱོར་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་བརྟེན་པར་
གྱུར་ནས། དེ་ཡང་སྤོང་བ་པོ་ལ་མི་སྤྱིན་ན་སྤྲ་མའི་སྤྱིན་པ་དང་སྤོང་བ་པོ་སོགས་ལ་
བྱས་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་སྤྱིན་པ་འབྱོར་བའི་དོན་
ནམས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤྱིན་པ་མཛོད་རིགས་ཏེ། ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་

རང་གི་ལམ་རྒྱལ་ལམ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བྱེད་པའི་“ཐྱ་མི་”“ཐྱ་མེད་ན་ལམ་རྒྱལ་ལམ་འབྲེལ་མི་བརྟུབ་པ་ལ་རང་ལ་ཟས་གོས་སོགས་སྦྲོང་བ་དམན་པ་དག་རང་གི་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་དག་འབྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཆེན་པར་ཡང་བྱི་མའི་ཆེ་ལ་འདྲིར་བྱིན་པའི་ཐུགས་དེ་ལས་” རྒྱ་མི་འགྲུར་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་སྤྱིར་བའི་སྦྲོང་བ་པོ་ལ་དགའ་རིགས་ཤིང་སྤྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྦྲོ་བ་མཛད་པ་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསམ་སྦྱོར་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་བཞི་“བས་”རབ་སྐྱབ་པ་དང་། བྱེད་པར་ཅན་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་རྒྱུ་ཉུ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད་ཅིག་སྤྱིར་དུས་ན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུང་བར་འགྲུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལ་པོ་རང་ལས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒོར་མི་ཤོང་ཞིང་ཡིད་ལའང་བསམ་པར་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་བཞི་མཛོད་ཅིག །དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་བཞེདས་པས་རང་ལ་ཕྱོགས་བརྩུན་སྤྱིར་གྲགས་པ་དང་། མཛེས་པའི་དཔལ་དང་ཕྱན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ལ་པོ་རང་དང་མཉམ་པ་དང་རང་བས་དམན་པ་བ་ལས་དེ་བྱས་ཀྱང་བ་སྤྱི་ལྡང་བ་གཏམ་ངན་བྱུང་བ་ཤི་ནའང་སྤྱིར་ཕར་མི་འགྲུར་བས་རྒྱ་ལ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཅུ། ཞོལ། ༤༥ནུ། ཟླ། ༡༣བཅུ། ཟླ། ༡༥ནུ། ཟླ།
༢ མ་ཕྱི། ༡༠བཅུ། ཞོལ། ༤༥ནུ། ཟླ། ༡༥ནུ། ཟླ། ༡༣བཅུ། ཟླ།
༣ མ་ཕྱི། ༡༠བཅུ། ཟླ། ༡༣བཅུ། བརྒྱ། ཞོལ། ༤༥ནུ། ཟླ། ༡༥ནུ། ཟླ།
༤ མ་ཕྱི། ༡༠བཅུ། ཟླ། ༡༣བཅུ། བས་ ཞོལ། ༤༥བཅུ། བོས་ ཟླ། ༡༥བཅུ། བས་

པོས་”དེ་ཞི་མ་བྱས་ཀྱང་ཟློའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཆེ་བའི་
བྱིར་ཀྱེ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐོང་ནས་རང་དང་མཉམ་པའི་ཀླུ་པོ་གཞན་”དེ་ལྷག་གོ་
སྟམ་པའི་སྟམས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་གཞན་ལ་སྟོ་བ་སྦྱེད་ཅིང་སྟེ་
ཀླུ་པོས་དེ་ལྷ་བྱ་བྱའོ་སྟམ་པའོ། །ཀླུ་པོ་རང་ལས་དམན་པ་རྣམས་འདི་ལྷ་བྱ་ག་
ལ་འབྲུབ་སྟམ་དུ་སྟོ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཀླུ་པོའི་ཁོར་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་
གཏུགས་ཏེ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཡང་ན་ཀྱེ་ཆེན་རྣམས་ཞེས་པ་རང་
ལས་སྟོ་བས་ཆེ་བའི་ཀླུ་པོ་དང་ཀླུ་པོ་འཛོམས་པ་ལ་བཤད་དོ། །ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་
ལྷར་དུ་”སྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། །ཁྱོད་ནི་བདོག་པ་ཀྱན་པོར་ནས་དབང་མེད་ག་ཤེད་
གཤེགས་འཆལ་བ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་སྦྱོད་པ་ཀྱན་ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ་རང་ལ་
པན་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཁོར་ཟས་ལུལ་དུ་བཞག་ཀྱང་མི་དབང་སྡ་
མའི་བདོག་པ་ཀྱན་ཀླུ་པོ་གསར་བ་ཡི་ནི་དབང་དུ་གྱུར་ན་ཀླུ་པོ་སྡ་མའི་ཆོས་
བདེ་བའམ་སྟན་པའི་གྲགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཅི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ལ། རང་
ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ཁོར་སྦྱང་པ་ཡིས་འདི་ལ་བསྐྱང་མི་དགོས་པས་བདེ་ལ་
བྱིན་པས་གཞན་དུ་བདེ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་གིས་མ་སྦྱང་པ་དང་གཞན་ལ་མ་བྱིན་
པས་མེས་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚུད་ཐོས་པས་སྦྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་གང་
ལ་བདེ་བའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ། །འཆི་ཁར་བྱ་སྟམ་ན་སྤེལ་མེད་པའི་རྗེས་ངན་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ཀླུ་པོ་ཁྱོད་ལ་གཅེས་པར་མི་ཅི་ཞིང་། ཀླུ་པོ་གསར་པའི་ངོ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཅུ། དེ་སྤྱི། ༡༤ན་མ། དེ་ཞོལ། ༤༤བཅུ། དེ་ཟླ། ༡༤བཅུ། དེ་

༢ མ་ཕྱི། ༡༡ན་མ། ཟླ། ༡༤བཅུ། ང་ལས་སྤྱི། ༡༤ན་མ། ཞོལ། ༤༤བཅུ། ལས་ང

བསྐྱེད་སྒྲིབ་པ་ལ་བར་ལ་བྱམས་པ་ར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཆི་ཁར་ཁྱོད་དབང་མེད་
བར་བྱས་པས་སྒྱིན་པ་མི་སྒྱུད་པ་དེ་བས་¹ད་ལྟ་རང་དབང་ཡོད་པ་རྣམས་ན་གནས་
པའི་དུས་སྔ་སྔར་དུ་ནི་བདོག་པ་ཀུན་གྱི་²ཆོས་བཞི་མཛོད་ཅིག །ལོ་ཕྱི་མ་དང་
ཡང་ཕྱི་མ་སོགས་ལ་བྱའོ་སྒྲིབ་ན་བྱེད་འཆི་བདག་རྒྱེན་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་རྒྱུད་
དམར་གྱི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་སྔར་དུ་འཆི་བས་འཛོམས་པས་ལོང་
ཡོད་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེར་པ་བསྐྱོ་བ་དང་། སྒྲིབ་སྐྱེད་པ་
བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པ་
གཞན་བཀྱིས་པ་གང་དག་ལགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་
ཡོད་པ་སྐར་ལུགས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་མ་ཐོས་པར་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། གཉེར་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་གནས་པ་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་།
དགེ་བ་སྒྱུད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་སྣ་གཅིག་གི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་དང་། སྐར་ནས་
གནས་པ་དང་། མྱོ་བྱར་དུ་འོངས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་། བདེན་པར་སྒྲིབ་པ་དང་། བྱ་
བས་མི་སྒྱུ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འཐབ་དགོལ་མ་མཆིས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་
བརྩོན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལྟར་གཉེར་དུ་བསྐྱོས་ལ་སྒྱུད་དུ་ཙོལ་ཞིག་³།

གསུམ་པ་ནི། ལོང་བ་དང་ནད་པ་དང་དམན་པ་དང་མགོན་མེད་ཅིང་སྐྱུག་
པོངས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཉམས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཟས་དང་། སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་

¹ མ་ཕྱི། ༡༡བ། སྒྲིབ་ ༡༩བ། བས་ ཞོལ། ༡༠ན། ལས་ གླ། ༡༢ན། བས་

² མ་ཕྱི། ༡༡བ། ཞོལ། ༡༠ན། གླ། ༡༢ན། ཕྱི་ སྒྲིབ་ ༡༩བ། ཕྱིས་

³ མ་ཕྱི། ༡༡བ། ཞིག་ སྒྲིབ་ ༡༤ན། ཅིག་ ཞོལ། ༡༠ན། ཞིག་ གླ། ༡༢བ། ཅིག་

དགག་པ་མེད་པར་སྟོམས་པར་འཛོལ་པར་མཛོད་ཅིག །

བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ལྟ་བུ་ཆོས་ལྡན་བྱེད་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་
བ་དང་། ཀླུ་པོ་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་འང་བྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་བཟུང་བར་བསྒྱི་བདག་གནས་གཞན་དུ་སྒྱེལ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ནི་རབ་ཏུ་
མཛོད་ཅིག །

ལྷ་པ་ལ་བཞི། ཆོས་དཔོན་བསྐྱོ་བ་དང་། བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་དང་། དམག་
དཔོན་དང་ནོར་གྱི་གཉེར་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་
ཆོས་འཁོར་གྱི་སྣ་བོ་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པས་མི་གཡེལ་བ་དང་། ནོར་དང་འཁོར་ལ་
སོགས་པ་ལ་མི་གཟན་བ་དང་བྱ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་ཐ་ན་ཆ་རྒྱན་བ་
སྤང་ཡན་ཆད་དེ་དག་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཤེས་པ་ཀླུ་པོ་གཞན་དང་བསྐྱུན་བ་དང་།
དེ་ལ་ནོར་ཅུང་ཟད་སྟེར་བ་དང་མིད་སྟེ་གཙོད་པ་དང་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་སོགས་
དང་། ཆོས་མིན་པ་མི་བྱེད་པས་ཆོས་དང་ལྡན་ལ་ཀླུ་པོ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྟོང་ཉེ་བ་
དང་། རང་འདོད་ཀྱི་བྱི་མ་མེད་པས་གཙང་ཞིང་འཁོར་འབངས་ལ་སྟོང་ཉེ་བ་དང་། ཁོང་
མི་སྤང་བ་དང་། རིགས་བཟང་བ་དང་། རང་ཚུ་ལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་བ་དང་
བྱམས་སྤང་ཤེས་པའི་བྱས་པ་བཟོ་བའི་སྟོན་པོ་ཆོས་དགུ་ལྡན་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཏོར་པོད་ཆེ་ཞིང་ལོངས་སྟོན་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་དབའ་བ་
དང་འཇམ་ཞིང་ཀླུ་པོ་ལ་སྟོང་ཉེ་བ་དང་། ཀླུ་པོའི་ནོར་རན་པར་སྟོན་པ་དང་།

གཞན་གྱིས་སྒྲོ་མི་འཕྲོགས་པའི་བརྟན་པ་དང་། ཆང་མི་འཕྲུང་བའི་རྟག་ཏུ་བག་ནི་
ཡོད་པ་དང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་དཔག་དཔོན་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ།

བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ནི་བྲིམ་པ་ཡིན་ཡང་ངང་ཚུལ་འཇམ་པ་དང་།
ངང་འདོད་མེད་པས་གཙང་ལ་བྱ་བ་ལ་བཟོ་བ་དང་། རོན་ཤེས་པ་སྐབས་སུ་བབས་
པའི་བྱ་བ་ཤེས་པ་དང་རྒྱལ་པོའི་གཙུག་ལག་ལ་མཁས་པ་དང་བྱ་བའི་གོ་རིམས་ལ་
མཁས་པ་ཚུལ་ལྡན་དང་སྟོམས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱང་ཉེ་བའི་ངང་འཇམ་པ་དང་ཀྟན་
རབས་རྣམས་ནི་རོར་གྱི་གཉེར་ལ་སོགས་པའི་སྣ་བོར་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ། །བསྐྱོས་
ནས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་སྒྲ་རེ་ཞིང་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་བ་
དང་། འགོད་པ་ཀུན་གསེན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱས་པ་གསན་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ཀྱི་
དོན་ཀུན་འགོད་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱེད་ལ་སྤྲོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་འདུ་བ་དང་།
གནས་འདིར་འདི་ཙམ་སྤུལ་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཚོལ་ཞིག་ །རྒྱ་མཚན་
ནི་ཁྱོད་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་འདིའི་གྲགས་པའི་
དོན་དང་། འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མ་ལགས་ན་རྒྱལ་སྲིད་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲས་བྱར་
བཅས་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ན་དོན་མ་
མཆིས་པ་ངན་འགྱུར་འབྲས་བྱ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་མི་ཉམས་ཤིང་འབྲུབ་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྤར་ཡོད་མི་
ཉམས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤར་མེད་འབྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཀླུ་སྲིད་ཚོས་ལྷན་དུ་བྱས་ན་གཞན་ཚར་གཙོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཀླུ་པོའི་ལུགས་དང་འགལ་བ། ཀླུ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞན་གསོད་པ་
སོགས་བྱས་ན་ཚོས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བྱ་མི་རུས་སོ་
སྟུང་ན། མིན་ཏེ། མི་དབང་ཞེས་བོས་ནས་ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་ན་པལ་ཆེར་པན་ཚུན་
གཅིག་གིས་གཅིག་མ་རུངས་བ་བྱེད་ཅིང་། ལྟར་འཛུགས་པས་ཀླུ་སྲིད་ཉམས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཀླུ་སྲིད་དང་ཚོས་སུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་བ་
དེ་ནི་གསོན་ཞིག་ཅེས་སྒྲུལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་པསྟུ་བ་དང་། རང་ཉིད་བཅེ་བ་དང་
ལྷན་པར་བྱ་བ་དང་། བཙོན་བཏང་ཞིང་བཙོན་ཀྱི་ཆེ་ཡང་བདེ་བར་བྱ་བ་དང་། ལས་
རུང་དུ་བྱ་མི་རུས་ན་ལུལ་ནས་བསྐྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ་བསྐྱོས་ན་ཆད་པ་བཅད་འོས་ལ་མི་
གཙོད་འོས་མིན་པ་ལ་བཅད་པས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་
པ་ཤེས་པའི་ཤེས་པས་གྲན་ཞིང་རིགས་ངན་ན་སྟོང་ལ་དཔྱད་པ་ལྟག་མི་འཛིག་པས་
རིགས་བཟང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ལུགས་རིགས་པ་ཤེས་ལ་སྟེག་ལ་འཛེམས་པ་
དང་། དབང་བྱེད་ནམས་ནང་གཤིན་པ་དང་། ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་བྱས་པས་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མང་པོ་རྟག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་སློག་ལ་དབང་བྱེད་ལ་
བསྐྱོས་ཤིག །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཅེ་བས་བཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། སྟེག་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་

པར་དུ་སྒྲིང་རྩེ་བྱ་བ་དང་། དེའི་འབྲང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔང་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་གྱི་ཆད་པ་དང་བཙོན་དུ་བཟུང་བ་དང་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་རིམ་ལྔ་རིགས་པ་བྱེད་ན་ཡང་རིགས་པ་འདྲ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེ་
སྟེ། རྒྱུད་སྒྲིང་རྩེས་བརྒྱན་པར་བསྐྱིས་ནས་ནི་ཞུས་ན་གཏོང་བ་སོགས་ཏྲག་ཏུ་རྩེས་
སུ་བཟུང་བར་མཛོད་ཅིག །

གཉིས་པ་ནི། མཆོམས་མེད་སོགས་མི་བཟད་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་ཡི་ལུས་ཅན་དག་
ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཏྲག་པར་ཡང་སྒྲིང་རྩེས་པན་སེམས་ཁོ་ན་སྒྲིང་
པར་བྱ་ཡི་ཡལ་བར་འདོར་བའོ། །གཞོན་པའི་སེམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཆོམས་མེད་སོགས་མི་བཟད་པའི་སྤྲིག་ཅན་པ་མ་སོགས་
གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྲད་པར་དུ་ཡང་སྒྲིང་རྩེ་བསྐྱེ་བར་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱིས་
བདག་ཉིད་ཉམས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་སྤྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་རྩེའི་གནས་སུ་
དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རིམ་ལྔ་མ་ནི་
ཁྲད་པར་དུ། ཉན་ཐེབས་སུ་ལ་གདུང་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བཅེ། དམ་པ་མིན་ལ་ཁྲད་པར་དུ་འོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཙོན་བཏང་བ་དང་། བཙོན་གྱི་ཆེ་ཡང་བདེ་བར་བྱ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉིན་གཅིག་བཞིན་ནམ་ཞག་ལྔ་ཞིང་ཉམས་ཆུང་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བཙོན་རྣམས་བཏང་བར་མཛོད་ལྷག་མ་ཉམས་སྟོབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཅི་
རིགས་པར་འགལ་ཡང་མི་དགོལ་བ་རྒྱུན་དུ་བཞག་སྟམ་པ་མེད་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ།
ཁྱོད་ནི་བཙོན་གང་ལ་བཏང་སེམས་མེད་པ་དེ་ལས་སྟོམ་པ་མིན་པ་སྟེ། བས་སྟོམ་

མིན་ཅི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་གནས་པ་མི་སྲིད་པ་སྒྲོམ་
པ་མིན་པ་དེ་ལས་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་དངོས་སུ་སློབ་གཙོད་སོགས་མི་ཁྱེད་བའི་ཆེ་
ཡང་བན་སྲོང་གི་རྒྱ་སྟོག་པ་ནར་མར་གསོག་པར་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བཙོན་ནི་དེ་མིན་མ་བཏང་བ་དེའི་བར་དུ་འང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་
འདྲེག་མཁན་དང་“འཁྱུས་”དང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་ནད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲན་དང་
ལྷན་པས་བདེ་བར་བསྐྱོལ། །སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཟུང་བ་མིན་ནམ། བདེ་
བར་བྱེད་ན་ཅིའི་བྱིར་འདྲིན་སྒྲུལ་ན་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་སྒྲོད་རུང་དུ་མེད་པ་བྱ་དག་
ལ་པ་མས་སྒྲོད་དུ་རུང་བ་བྱ་འདོད་པས་ཆར་གཙོད་པ་ལྟར་སྒྲིང་རྩེ་ཡིས་ནི་ཀྱན་
ནས་བསྐྱང་ནས་ཆར་བཅད་པར་བྱ་ཡི་ཞེ་སྤང་མ་ཡིན་ལ། ཁོར་འདོད་པའི་བྱིར་རུ་
ཆར་བཅད་བྱ་བ་མིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གཞན་ལ་རབ་སྒྲུབ་ཞེས་ཅན་གྱིས་པོ་ལས་གཞན་གསོད་པར་
བགྱིད་པའི་བཅོམ་དུ་བཟུང་བ་བཏང་ནས་སློག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་ངན་སྤྱོད་ཕྱིས་
བྱེད་མི་བྱེད་བརྟགས་ཏེ་ལེགས་པར་བགྱིས་ནས་མི་བྱེད་ན་བཏང་སྟོངས་སུ་བཞག་
ལ། ད་དུང་སྤར་གྱི་དེ་ལས་སློག་མི་བྱས་ན་མི་བསད་ཅིང་གཞོད་པ་གཞན་ཡང་མི་
བགྱི་བར་ཡུལ་ནས་བསྐྱད་པ་དག་ཏུ་མཛོད་ཅིག་པའོ།

གཉིས་པ་ཆོས་སྤར་མེད་འབྲུག་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་།
 ཆོས་མེན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱ་མ་རྟ་བྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་དང་། དེའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི།

[illegible]

རང་དབང་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་པོས་བཏང་བར་མི་ཤེས་པའི་རྟ་ཉལ་བ་
འགྲོགས་པ་བཏང་ནས་རྟོག་ཏུ་གཞུག་ཅིང་། ཡུལ་ཀུན་ཡང་བྱ་མ་རྟའི་སྤྱན་གྱིས་
གཟིགས་ལ་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་དང་པོ་བ་དང་ལྷན་པར་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་
མཛོད་ཅིག་སྟེ། གཞན་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པ་སྤོང་ཞིང་། བག་ཡོད་ལྷན་པ་ལ་དགོངས་
པའི་དོན་མཛོད་ཅིས་པའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་དགེ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་ཟས་གོས་སོགས་རབ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱོད་དག་རྒྱ་ཆེ་བ་
རང་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྤྱོད་ཞིང་ཡོན་ཏན་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་
ལའང་སྤྱིན་པ་ཅི་རིགས་པར་བགྱིདོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལྷོན་ཤིང་བཟོད་པའི་བསིལ་གྱི་བ་ཅན་བཀྱར་སྟེ་མེ་རྟོག་
རྒྱས་པར་ལྷུང་ཅིང་རབ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ལ་མངས་ཀྱི་བྱ་
རྣམས་བརྟེན་པར་འཁྱུར་བས་སོ། །འོ་ན་རྒྱལ་པོ་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་བྱ་བའི་
ཞེན་རྒྱལ་པོ་གཏོང་བའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མི་བཟོད་པའི་བསའ་དང་ལྷན་
ན་ཅུང་ཟད་ཁྱོ་ཡང་དགའ་བར་འཁྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སུག་སྒྲིལ་དང་ན་ལེ་ཤམ་རྩུབ་པའི་
སྟེ་བག་ཆགས་པའི་ཤ་ཁ་རའི་ལ་དུ་བཞིན་དུ་སྤངས་ན་ཞིམ་པ་ལྟར་ནང་འཇམ་ལ་བྱེ་
རྩུབ་བག་དང་ལྷན་པར་རོ། །སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱེད་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱལ་སྤིད་འགོད་པ་དང་ཉམས་པར་མི་འཁྱུར་ལ་རིགས་པ་མིན་པར་མི་འཁྱུར་ཞིང་
ཆོས་མིན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་འཁྱུར་བས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤིད་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལས་བསྐྱམས་ཏེ་
མ་བྱོན་ལ། དེ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བསྐྱམས་པར་མི་འཁྱུར་ཞིང་ཆོས་ཀྱིས་བརྟེན་པས་

ཀྱལ་སྲིད་དེའི་སྤྱད་དུ་ཆོས་མིན་བྱོད་ཀྱིས་བགྱི་མི་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་དགོས་ཆ་ཉི་
བའི་འཆོག་བཅས་ཀྱི་ཐོང་ནི་ལེགས་ན་བདེ་བ་སྤྱད་ལ་ཉེས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱད་
བས། ཀྱལ་སྲིད་ཆོས་ཀྱིས་མ་བཟུང་ན་ཀྱལ་སྲིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱག་
བསྐྱལ་བའི་ཆོག་མཚན་བཅས་བརྒྱད་པ་དག་ཅི་ནས་འབྲུབ་པར་མི་འབྲུར་བར་ཀྱལ་པོ་
བྱིད་དེ་ལྷ་འདོན་ཉན་མཛོད། འཆོག་བཅས་ཀྱི་ཐོང་ནི་ད་ལྟའི་ཀྱལ་སྲིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་
ལན་ཆད་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པའི་འཆོག་མཚན་བཅས་བརྒྱད་པ་དག་ཅི་ནས་
རྗེས་པར་འབྲུར་བ་དེ་ལྷ་བྱུར་ནི་ཀྱལ་པོ་བྱིད་ཀྱིས་ནན་ཉན་མཛོད་ཅིག་པ་སྟེ། ད་
ལྟའི་ཀྱལ་སྲིད་འདི་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་བ་དུ་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉི་བའི་ཐོང་དུ་མ་སོང་
བར། སྤྱི་བ་དུ་མའི་ཀྱལ་སྲིད་ཉི་བའི་རིན་དུ་འབྲུར་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
པའོ། །གསུམ་པ་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱེ་སྟོང་མི་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་
གཉིས། ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱེ་སྟོང་སྟོང་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྲིད་པའི་ཡུལ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀས་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་ཉོགས་པ་མཆུངས་པར་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོར་བ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པའི་འབྲས་བུའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཀྱལ་པོ་བྱིད་སྤྱིང་བཞི་པའི་ས་ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བདེ་བ་ནི་ལུས་
ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དག་དང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་པར་འདོད་

ལ་ཟབ་མོད་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་ནི་
 བཅོས་པ་ཅམ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཤུགས་ཆུང་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 ཆོར་བ་སེམ་པ་དེ་ལ་བདེ་བར་རང་མཆན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་
 བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་མ་^༡ ཉོགས་འཛིག་ཉེན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆན་པ་ཡོད་
 གྲང་བདེ་བ་རང་མཆན་པ་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་དོ། །དེའི་རང་མཆན་ནི། ཉོགས་ཀྱི་
 དགག་བྱར་གྱུར་པའི་རང་མཆན་མིན་གྱི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པ་ཅམ་ལ་
 བཞག་པར་ཟད་དེ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སེར་པོ་དང་བསྐྱིགས་གྲང་སྟོན་པོའི་སྟོ་སྟེ་ཡི་
 སེར་པོའི་སྟོ་མི་སྟེ་བ་ལྟར། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་བདེ་བ་ཤུགས་ཆུང་བའི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཞག་མི་དགོས་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོ་སྟེ་ཞིང་། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཡོད་ལ་རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐུང་དུའི་སྟོ་སྟེ་བ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤུགས་ཆུང་བའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་སེམ་པར་སྤྱང་བ་ལ་བདེ་བའི་སྟོ་སྟེ་ས་པར་ཟད་
 དོ། །ཡང་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱས་
 པར་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཀྱི་
 བདེ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉོག་པས་བདེ་བ་རང་མཆན་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནར་
 ཟད་ཀྱི་ཉོག་པས་བཏགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆན་པ་ཡོད་གྲང་བདེ་བ་རང་
 མཆན་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་ཉེན་ཆོར་བ་བདེ་བའི་བདོག་པ་ཀུན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་ནི་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༥ན་ནཱ། ཞོལ། ༡༥ན་ནཱ། མོད། གླ། ༢༡བ་ནཱ། སྟེ། ༡༥བ་ནཱ། མོད།

^༢ མ་ཕྱི། ༡༥ན་ནཱ། ཞོལ། ༡༥ན་ནཱ། གླ། ༢༡བ་ནཱ། ཉོགས་སྟེ། ༡༥བ་ནཱ། གཏོགས་

བཙུག་ཅེས་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དེ་ནི་དོན་དུ་
བདེ་བ་རང་མཆན་པའི་དོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་རང་མཆན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཆན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་
དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཆན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཆན་པ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དབང་ལྷག་
དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མིན་ཏེ། བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དངོད་པ་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱར་མེད་དེ། རེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གྲིང་
དང་ཡུལ་དང་གནས་དང་བྱིས་དང་། ཁྱོགས་དང་སྙན་དང་གོས་རྣམས་དང་མལ་ཆ་
དང་བཟའ་བཏུང་དང་། སྒང་པོ་དང་རྟ་དང་བྱ་དང་མེད་བཅུ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལོངས་
སྟོང་བྱ་རེ་རེ་ཟད་པ་གང་གི་ཆེ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་བདེ་བོ་སྙམ་
པའི་སེམས་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ཡིས་བདེ་ཞེས་ཆོས་པར་གྲགས་ལ། གཅིག་ལོངས་
སྟོང་ཅིང་བདེའོ་སྙམ་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ་ལྷག་མ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དེའི་ཆེ་
ལྷག་མ་རྣམས་དོན་དུ་རང་མཆན་པའི་བདེ་བའི་རྒྱར་དོན་མེད་པ་ཉིད་དེ། བཅུ་
གསུམ་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། ལོངས་སྟོང་ཅིང་མ་བློ་བའི་ཆེ་
ཡང་། བདེ་བ་སྐྱེ་བར་རིགས་ན། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལོངས་སྟོང་
པའི་ཆེ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་
བདེ་བའི་རྒྱར་མི་རིགས་སོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བུ། ཟླ ༢ནུལ། བོ ཟླ ༡༤ནུལ། ཞོག་ ༡༢བུ། བདེོ

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ལྔ་བསྐྱུས་པ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་བ་དང་།
རེ་རེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུལ་ལྔའི་བདེ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་མྱོང་སྟེ། རྣོས་གར་མཁན་གྱི་
གཟུངས་དང་སྒྲིབ་བྱའི་སྐྱད་དང་། ཨ་ཀ་རུའི་བྱི་དང་། སྐྱང་ཅིའི་རོ་དང་། གོས་རེག་བྱ་
དབང་པོ་ལྔས་ཉམས་སྟེ་མྱོང་རོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔས་ཡུལ་ལྔ་
འཛིན་པའི་ཆེ་དེའི་བདེ་བ་ལྔ་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རྟོག་པས་མ་
བཟུང་ན་བདེ་བར་མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཡུལ་ལྔ་དང་བདེ་བ་ལྔ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་
རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ནི་གང་དང་
གང་དབང་པོ་གང་གིས་ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་དབང་པོ་ལྷག་མས་ཡུལ་ལྷག་མ་
འཛིན་པ་དང་དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཆེ་ཡུལ་ལྷག་མ་
རྣམས་བདེ་བའི་དོན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ་དབང་པོ་ཡིས་ནི་ཡུལ་
དམིགས་པར་འགྱུར་བ་རང་དུས་ན་''འདས་'པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་
དམིགས་ནས་རྟོག་པ་ན་བདེའོ་སྐྱུ་དུ་རྣོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་
པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་
རྟེན་འདི་ནི་མིག་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་གཅིག་གིས་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུའི་དོན་གཅིག་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དོན་མེད་པར་མིག་དབང་གི་དོན་མེད་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་མིག་དབང་དེ་མེད་པས་པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་

གྲིས་མེད་ན་དེ་མེད་པས་ལྷུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ལུལ་
རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དབང་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུལ་དང་དབང་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་
ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་པ་དང་མ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་ནི་འབྱུང་བར་
བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་
བཤད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་པ་མ་དང་བྱ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་
སོ། །ཆིགས་བཅད་འདི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཆིག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལ་
སྟོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་བྲེད་པ་མང་པོ་དག་ཙ་ཤེས་ཅི་ཆིག་ཏུ་འཁྲུལ་འདུག་པས།
དེ་ལྟ་ན་ཙ་ཤེས་ཆིགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་དང་ཞེ་དགུར། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
གིས་མཛད་པ་དང་ཡང་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་དེ་དེའི་ལུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། ལུལ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་འགགས་པ་
དང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདས་མ་འོངས་དེ་གཉིས་ལས་ནི་མ་འདས་པས་རང་བཞིན་
གྲིས་མེད་པ་ད་ལྟར་བ་འདི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་ན་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་མི་སྟོན་
པར་ཐལ། སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན་ད་ལྟར་བ་
འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་བཅས་པ་

དོན་མེད་ལ་གང་ད་ལྟའི་ཡང་དོན་མེད་པས་རྒྱུ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
དོ། །རྒྱུ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ཡུལ་ད་ལྟར་བ་འཛིན་པས་དབང་པོ་དང་དོན་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། རི་ལྟར་མིག་ནི་འབྲུལ་པ་ཡིས་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་འཛིན་
པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟའི་ཡུལ་དག་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱི། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱུ་ཤེས་པར་ཤེས་པ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་དེ། སྒྲོ་འབྲུལ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པས་དབང་དོན་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་
དང་། དེས་ན་གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཅེ་ན། དབང་དོན་འདི་དག་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་མེད་དོ། །དབང་པོ་
རྒྱུ་ཤེས་དང་དབང་དོན་རྒྱུ་ཤེས་འབྲུང་བ་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ན་
འབྲུང་བ་བཞི་འདུས་པ་དང་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲུང་རྒྱུ་ཤེས་སོ་སོར་ལྟོས་མེད་དུ་ཐ་དང་པར་ཡོད་ན་བྱེད་ཤིང་
མེད་པའི་མེར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདུས་ན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུང་བ་ལྟག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་
ལྟར་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲུང་བ་རྒྱུ་ཤེས་སོ་སོ་དང་འདུས་པ་རྒྱུ་ཤེས་གཉིས་སུ་འང་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥ན་ལ། ཅེ་ སྒྲི ༦༠བ་ལ། ཞེ་ ཞོལ་ ཅེ་ སྒྲི ༦༣བ་ལ། ཞེ་

༢ མ་ཕྱི། ༥༥ན་ལ། རྒྱུ་ཤེས་ སྒྲི ༦༡ན་ལ། ཞོལ་ ༥༦ན་ལ། སྒྲི ༦༣བ་ལ། རྒྱུ་ཤེས་

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་མེད་པས་ན་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་
པའི་དོན་མེད་དོ། །འདུས་པ་དོན་མེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱང་དོན་དུ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཆོན་པའི་རྒྱ་
ཡང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་བདེ་བ་རང་མཆོན་པའི་ངོ་ཤོ་དགག་པ་ནི། ཆོར་བ་རྣམ་ཤེས་དང་འདུ་
ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས། བདེ་
བའི་ཆོར་བ་དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་མེད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཡུང་ལོ་དང་། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་འདུས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱབ་ཅིང་སོ་སོར་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་མེད་
པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དགག་པ་ནི། སྔད་པར་“སྟེད་^༡
པའི་ཡུལ་བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་ངོ་ཤོ་དང་སྐྱུག་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཀག་ནས་འབྲལ་
བར་”སྟེད་^༡པའི་ཡུལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཤུགས་རྒྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་ལ་དོན་དུ་སྟེ་རང་མཆོན་པའི་བདེ་བ་རང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་
འཛོམས་ཤིང་མཛོན་རྒྱུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་
པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་ཡང་རྒྱལ་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། བཟོས་ཆོས་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༥༧བཟུ། ཞོལ། ༥༧བཟུ། མེད། རྒྱ། ༥༧བཟུ། སྐྱ། ༥༧བཟུ། མེད།

༢ *གོང་མཚུངས། གཤམ་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་འདྲིམས་འབྲེལ།

གསུམ་པ་བཀག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པས་གྲོལ་བར་
བསྟན་པ་དང་། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ངོས་བཟུང་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་”སྟེང་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བྱུང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཆོར་
བ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་”སྟེང་པ་དང་སྐྱག་བསྐལ་བྲལ་བའི་”སྟེང་པ་སྒྲིང་ལ།
”སྟེང་པ་སྒྲངས་པ་ལས་མི་གསོག་ཅིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་རྟོག་འགྱུར་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མཐོང་བ་ལས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བས། སྒྲིང་ཉིད་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་བྱཤོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བཤོ། ཞེས་
བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་
ཅེ་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདུས་བྱས་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཡང་ལྟོག་པར་སྒྲིབ་ནི། མ་དེག་པ་ལོག་པས་དེག་པ་ཅམ་ཡང་ལྟོག་པར་
སྒྲིབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷགས་དང་། ལྷན་གསུམ་སྒྲིང་པ་བ་བྲི་མ་བྲད་ན་སེམས་ཀྱང་
བྲད་པར་འདོད་པ་ལྟར། སྒྲིང་འདེབས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱཤོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
མཐོང་བའི་སེམས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་བ་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ནི།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གཉིས་སྒྲིང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒྲོ་
སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འགག་བྱེད་པ་དེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་མེད་དེ།

སེམས་བྱུང་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་སེམས་མེད་པར་ཡང་སེམས་བྱུང་མི་
འབྱུང་བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་ལ་སེམས་ཉིད་གྱིས་སེམས་མཐོང་
བ་མིན་ཏེ། སོར་སོའི་ཅེ་མོ་རང་གིས་རང་ལ་མི་རེག་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་གཉིས།
ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པ་
མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་
དགོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་དོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དོན་མེད་པར་ཤེས་ནས་ནི་རྒྱ་མེད་པའི་མེ་བཞིན་ཏུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་
པའི་བྱིར། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་པས་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མེད་པར་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། ཉན་རང་ལ་
ཡང་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ལ། མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་། གང་དག་བདེ་གསལ་གས་ཉན་ཐོས་
འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྟོང་ལས། གཟུགས་
ནི་སྤྱ་བ་གདོས་པ་འདྲ། ཞེས་སོགས་མདོ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤང་འདས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ་ཞེ་ན།
མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྟེ་ཉན་ཐོས་སྤྱོད་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །སྟོང་
ཉིད་མཐོང་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །འོ་ན་ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཁོར་བར་གནས་

པའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་སྒྲིང་རྩེ་
འབའ་ཞིག་གིས་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲིད་པར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་ཡིན་
ཀྱི། ལས་དང་སྒྲིད་པའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་པ་ལེན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོང་སྟོང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོང་སྟོང་བ་མི་རིགས་པའི་
རྒྱ་མཆན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོང་བཀར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་
ནས་བཤད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་རྩོགས་པ་མིན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོང་པའི་ཉེས་དམིགས་
དང་། དེས་ན་སྤང་བར་མི་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོང་པའི་
ཚུལ་དང་། སྟོང་པའི་རྒྱ་དང་། སྟོང་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ཆོགས་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་རྩོགས་པ་དེ་
ལ་ཀུན་ཏུ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྤང་བས་“སྤང་བར་”བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། “སྤང་བའི་”རྒྱ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རང་
གི་དོན་བཏང་ནས་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་དོན་
འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་ཅིང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་སྒྲོན་དག་མི་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་
སྒྲོན་དུ་འབྲུལ་པའི་ཡང་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྟོང་བྱེད་གང་
རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོང་བ་ཡོན་ཏན་

---

༡ མ་ཕྱ། ༡༥ན་༡། སྤང་བར་ སྒྲ། ༦་ནན་ན། སྤངས་པར་ ཞོལ། ༡༥ན་ན། ཟླ། ༦་༡༥ན། སྤང་བར
༢ མ་ཕྱ། ༡༥ན་༡། སྤང་བའི་ སྒྲ། ༦་ནན་ན། སྤངས་པའི་ ཞོལ། ༡༥ན་ན། སྤང་བའི

ལ་སྤང་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྒྲིན་དང་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་ཡོན་
ཏན་དུ་ཤེས་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་ཞེས་བརྗོད་རིགས་
ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོད་ནས་གཞན་གྱི་སྒྲིན་འགོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་གྱི་ཐེག་པ་དཔན་པའི་སྡེ་སྒྲོད་ནས་ཆ་ཅམ་ལས་
མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་དོན་མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་
ལ་རོ་གཅིག་དུ་དགའ་བ་གང་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱུང་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
"དཔའ་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བྱ་རྫོགས་པ་ཐེག་ཆེན་ཏེ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེས་སྤང་བ་པོ་རང་
ཉིད་ངན་འགྲོར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲིག་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བསགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒྲོང་ཉིད་ལ་དད་པ་ཅན་བཟུང་ཉེས་པས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བ་
དང་ཅིག་ཤོས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཁྲོས་པ་ཡིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་སྒྲོང་བར་བྱེད་
པ་གཉིས་ལས། ལས་འབྲས་ཡོད་པ་མིན་པར་གོ་བའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཅན་ཡང་
ངན་འགྲོར་བསྐྱེད་པར་མདོ་ལས་བཤད་ན་སྤང་བས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་ཕྱིར་སྤྲོགས་པ་བསྐྱེད་པས་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ངེས་པར་
བསྐྱེད་པས་མོས་པ་མེད་དུ་ཟེན་ན་ཡང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱུར་པ་གདབ་པར་
མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། སྤྲིག་བསྐྱེད་ཆུང་དུས་ཀྱང་ཆེན་པོ་བསལ་རིགས་པ་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོད་པ་ལ་སྤྲིག་བསྐྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གཏན་གྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩བཟན། སྐྱུ་༩ནན་ན། དཔའ་ ཞོལ། ༡༩ནན། དཔས་ རྒྱ་༩ནན་ན། དཔའི

སེལ་བྱེད་དེ་ལ་སྤང་བར་མི་རིགས་པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་འབད་རིགས་
ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དགའ་བར་རིགས་
པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤང་བར་རིགས་ཏེ། མགོ་
གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་དགའ་སྟུང་ཆེན་པོ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤལ་ལན་ཆ་སྦྱེད་པའི་དུག་གིས་འཆི་བའི་སྟུག་
བསྟུལ་སྦྱེད་པའི་དུག་ནི་བསལ་བར་བྱ་བར་རི་ལྟར་སྦྲན་དབྱང་ལས་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་རྒྱུད་དུ་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་མི་པན་པ་ཆེན་པོ་
བསལ་བར་བགྱིས་པ་ཅི་ཞིག་འགའ་དེ་ལྟར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྤང་བར་མི་རིགས་ཏེ། སྟུག་
བསྟུལ་ཅུང་ཟད་གྱིས་གཞན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་དགེ་བས་
ཀྱན་ནས་“བསྐྱར་ནས་ལུས་ངག་གི་ལས་དགེ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་རྣམས་སྟོན་དུ་
ཡིད་འགྲོ་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཡིད་ནི་གཙོ་པོ་ཞེས་གྲགས་པས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དགའ་སྟུང་གི་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་པན་པར་འདོད་ཡིད་
གྱིས་པན་པར་བྱས་པ་ཅིས་མི་པན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏར་བ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་ད་ལྟ་མི་བདེ་འདྲིས་རྗེས་སུ་པན་པར་འགྱུར་བ་བྱ་རིགས་ན་བདག་དང་གཞན་
དག་ལ་བདེ་བ་དང་། པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ད་ལྟའི་སྟུག་བསྟུལ་བ་ཅུང་
ཟད་ཉམས་སུ་ལེན་པར་རིགས་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྟོས་ཏེ་ཆོས་འདི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་

ཀླུ་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བཟང་པོའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མཐོང་བར་འགྱུར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པས་བདེ་བ་སྤངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་
རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་གཟིགས་ལ་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་
མགོ་ཡོད་པའི་བདེ་བ་ཙམ་བཏང་བར་མཛོད་ཅིག །གཤམ་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་
བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་དེ་ཡང་མ་བཟོད་ན་དེས་ནི་ནད་ཞི་བའི་དོན་དུ་སྒྲན་བ་དག་གིས་ནི་མི་
ཞེས་པའི་སྒྲན་སོགས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ཉུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་སྤང་བ་རིགས་པ་མ་
ཡིན་པས་རྒྱུ་དུ་འདྲི་དོན་དུ་ཆེ་མི་བཏང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་
སེམས་ཅན་དམན་པའི་ངོར་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་སྒྲོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ལ་ལར་མཁས་པས་མན་པར་མཐོང་བས་སྤྱག་
བསྐལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ལུང་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དམིགས་ཀྱི་བསལ་
ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བར་གནས་པ་རང་གཞན་ཀྱན་ལ་བདེ་བའི་རྒྱ་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བཏང་བ་དང་དམིགས་ཀྱི་བསལ་བའི་གནད་བཀག་དག་
བསྟན་བཅོས་ནི་ཀྱན་ལ་བསྐྱགས་པས་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ལ་
མཁས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱེ་སྟོད་གང་ཞིག་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྤྱག་བསྐལ་དང་བལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་

སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཀུན་དང་། སྤྱོད་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩི་མ་མེད་པ་
རྫོགས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཡོད་ཤེས་རབ་ཅན་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་པར་མི་
རིགས་ཏེ། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྫོགས་པར་དེ་ལས་བསྟན་གྱི་
ཐེག་པ་དམན་པའི་སྤྱོད་ལས་མ་བསྟན་པའི་བྱིད།

ལྷ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་ཟབ་མོ་ལ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱག་ནས་སྤྱོད་ལུག་ཅིང་བདག་ཉིད་
སྤྱོད་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ལ་མ་སྦྱངས་པས་སྦྱར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་
ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་དག་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དག་རྣམས་སྤོངས་
པ་ཡིས་ད་ལྟ་འདི་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་བཀར་”བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། བར་བྱིན་གྱི་
སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ལས་རྫོགས་པ་དེ་ལས་ཤེས་དགོས་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ་ལས་རྫོགས་པར་ཤེས་དགོས་པས་
དཀར་”བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཉེས་བཤད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དེ་ལས་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་སྤྱོད་དེ་ཉིད་བཀར་
བྱུང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་འདི་ལ་ཉེས་བཤད་ཀྱི་ཆིག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཅོན་འབྲུས་བསམ་གཏན་
ཤེས་རབ་སྤྱོད་པ་པར་བྱིན་བྱུག་དང་། སྤྱོད་པའི་ཉེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་

སྤྱི་ཐོག་འདྲ་བའི་དུས་ཚིག་ལྟར་ཐོ་ཡིན་ལ། དེ་རྫོགས་པར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་
སྤྱི་སྤྱོད་ལས་སངས་རྒྱུ་ཤིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལག་རྒྱུ་མོ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྤྱིན་
"པས་^༡མཛོན་མཐོའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་བས། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་དོན་
དང་བཙོན་འགྲུས་དང་བཙོན་པས་གནས་སྐབས་ལ་སྟོས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་
བྱུང་བ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་"^༢ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་
བའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་
པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་པར་ཕྱིན་བྱུག་པོ་དེ་ནི་
ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་བཟུང་ན་ཐོག་པ་
ཆེན་པོའི་དོན་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་ཆོག་བཟུང་ན་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཆོག་བཟུང་
པར་འགྱུར་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་རྒྱ་གནས་སྐབས་དང་། ཐར་པའི་
དོན་མཛོར་བསྐྱེད་ནས་ཐོག་པ་དམན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་སངས་རྒྱུ་ཤིས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་
དག་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གི་
ཁོངས་ན་ལྟག་དང་བཅས་པ་"^༣འདྲུས་^༤ནས་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་
སྤྱོད་འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་ཤིས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལས་ཆེན་པོའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་

^༡ མ་ཕྱི། ༢༡ན་༢༡། ཞོལ། ༢༠ན་༢༡། ལྷ། ༢༡ན་༢༡། པས་ ལྷ། ༢༡ན་༢༡། པའི་

^༢ མ་ཕྱི། ༢༡བ་༡༣། ཞོལ། ༢༠ན་༢༡། -ཆོས་ ལྷ། ༢༡ན་༢༡། ལྷ། ༢༡ན་༢༡། +ཆོས་

^༣ མ་ཕྱི། ༢༡བ་༣༣། འདྲུས་ ལྷ། ༢༡བ་༣༣། འདས་ ཞོལ། ༢༠བ་༡༣། ལྷ། ༢༡བ་༡༣། འདྲུས་

ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱེ་
སྟོང་གང་ལ་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མི་
ཤེས་པས་མདོ་ངེས་པ་རྣམས་མི་བཟོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་སྒྲིའི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་གསུངས་
པ་དང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་ཕྱེ་སྟོང་ནས་བཤད་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
ཕྱེ་སྟོང་ནས་བཤད་པའི་ཟད་སྒྲིའི་ཤེས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མ་རྟོགས་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་རིགས་ཀྱི་སྒྲང་
བར་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་ནས་
མཁའ་ལྟར་བསམ་ཡས་པས་འབྲས་བུ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་
ལས་བཤད་པ་འདྲིར་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ནི་ལྟར་
ཞེ་ན། སྟོན་པས་ཤུ་རིའི་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
མཐའ་ཤེས་སམ་ངེས་པས། འཕགས་པ་ཤུ་ར་དུ་ཉིའི་བུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མཐའ་ཡས་ལྟ་ཞོག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་པ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་པར་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་
ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་ལ། རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན། འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་
མི་འབྲུང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་ཆོག་ས་
གཉིས་མཐའ་ཡས་ལ་དེ་ཡང་རྫོགས་པར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཕྱེ་སྟོང་ཉིད་ལས་བསྟན་པས་

ངེས་པར་བཀར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་རྩལ་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བར་བྲངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་
སྟོན་ལས། གང་སྤྱལ་བསྐལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། རེས་པར་སྤངས་པ་བྲང་
བར་བྱུང་པ། ཟད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པ། འགོག་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་རུས་པ།
སྤྱལ་བསྐལ་གཞན་གྱིས་མཆོམས་མི་སྨྱོར་ཞིང་མི་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། གྲ་
འོས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་རེས་པར་སྤངས་པ། སྟེན་པ་ཟད་པ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་
མདོ་ལས་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཆོངས་པར་སྨྱོད་པ་བསྟེན་ནོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་
ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྤྱད་པ་ན། རིགས་པ་རྩལ་
ཅུ་པ་ལས། ཞིག་པ་ཤེས་པ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་
པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་སྟེ་མ་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རེས་པར་བཤད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་མདོ་སྤྲ་མ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཡང་སྲིད་བྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྨྱོར་
བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་སྐྱེ་
མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། གང་འདི་ཞེས་ཉི་ཆོག་གསུངས་པ་དང་
ཡང་སྲིད་བྱི་མར་མི་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤྱལ་བསྐལ་གཞན་གྱི་ཞེས་པ་
ནས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱལ་བསྐལ་འདི་ཞེས་པ་
སྐྱི་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ལ་འབྱུག་པས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་
པའོ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་སྐྱ་སྤྱིའི་དོན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ན་བྱེ་བྲག་ལ་བཤད་དགོས་ཀྱང་

འདིར་ནི། སྒྲིང་སྒྲིང་ནས་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་
བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁྲོད་རང་བཀའ་འདོད་པའི་ཐེག་པ་དམན་
པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཟད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་གཉིས་ཟད་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི་སྡེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ཤེས་པ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་
པའི་དོན་དུ་གཅིག་པས་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་བཀའ་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིང་
ཡུལ་དུ་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག །སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲིང་བདག་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཐེས་
སུ་ལྟས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་ཅིག་ཤོས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་
པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཡིན་མིན་ཅིས་མི་མཉམ་སྟེ་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཚན་
མེད་ཅིང་མཉམ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་པར་
སྒྲིབ་པ་མིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་ཟད་པ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་
གསུངས་པས་ཕྱི་མ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་མ་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་
བྱ་སྟེ། དོན་མ་རྟོགས་ན། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་ཉིད་གྱིས་བདག་བསྐྱང་བར་བྱ་སྟེ་
ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར། བཏང་སྟོམས་གྱིས་ནི་སྤྲིག་པར་མི་འགྱུར་ལ་སྤང་བས་སྤྲིག་པར་
འགྱུར་ལ། དགེ་བར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞེ་སྤང་བ་བདག་
ལེགས་སུ་འདོད་པས་བྱ་བར་མི་རིགས་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་བཤད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་

རྫོགས་པ་མེན་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་
པ་རྫོགས་པར་མ་གསུངས་པ་དང་། བདེན་བཞི་དང་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཅམ་ཉམས་སུ་
སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་བཀར་
བཟུང་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དེ་ལས་ནི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལས་དང་བསྡོ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
ལ་སོགས་པ་དང་། ས་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་སྡོད་པ་དང་། ཆོགས་
གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མ་ཐུ་མད་ཏུ་བྱང་བ་སོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་
གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་པ་
དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྡོད་པ་དང་ཡོངས་བསྡོ་སོགས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས།
ཐེག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་བཤད་པ་ངེས་ཏེ་དེ་ཅམ་ཞིག་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ན་འཆང་བྱ་བའི་ལམ་རྫོགས་པར་སྟོམ་པའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་བཤད་པས་ཅིའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མ་ཆང་ཞེ་ན། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཤད་དེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་མ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཏུ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཆད་མ་
གཞན་སུ་ཡོད་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་ཕྱོགས་མ་ཐུན་སོ་བདུན་པོ་ཙམ་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་^༡“སྒྲིམས་”པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
ཐེག་པ་དམན་པའི་དག་བཙུང་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་གིས་ལྷག་སྟེ་
སངས་རྒྱས་ལྷག་པ་མིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་གསུང་གི་བྱིན་རྒྱལས་གང་གིས་
ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་དོན་
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་སོ་བདུན་པོ་ཙམ་ཞེས་
“སྒྲིམས་”^༢པ་དང་ལྷན་པ་ཡི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་
ལས་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་པ་རྫོགས་པ་ལ་གནས་པའི་དོན་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྦྱལ་བ་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྦྱལ་བ་དེའི་ཕྱིར་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་བཀའ་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་“བྱང་
ཞེས་”^༣པའོ། །

བཞི་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་བའི་དེམ་པ་
ཡིན་ཏེ། བརྟམ་སྟོང་པ་དག་རི་ལྟ་བུར་དང་པོར་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སྟོག་ཏུ་འཇུག་པ་ལྟར་དེ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་
ཆོས་མི་སྟོན་ཀྱི་སྟོ་ཡུལ་དུ་རི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེའི་དེམ་པ་འདི་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྟོག་གཅོད་སོགས་སྟོག་པ་ལས་རྣམ་པར་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་

^༡ མ་ཕྱི། ༤༣བ༥ན། སྒྲིམས་ སྒྱ། ༤༥ན༡ན། སྒྲིམ་ ཞོལ། ༤༥བ༣ན། གླ། ༥༠བ༥ན། སྒྲིམས་

^༢ མ་ཕྱི། ༤༣བ༦ན། སྒྲིམས་ སྒྱ། ༤༥ན༣ན། སྒྲིམ་ ཞོལ། ༤༥བ༤ན། བསྒྲིམས་ གླ། ༥༡ན༡ན། སྒྲིམས་

^༣ མ་ཕྱི། ༤༤ན༡ན། བྱང་ཞེས་ སྒྱ། ༤༥ན༤ན། བྱངས་ཤིག་ ཞོལ། ༤༥བ༦ན། གླ། ༥༡ན༡ན། བྱང་ཞེས་

ཆོས་སྟོན་ཏེ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་སྦྱེས་བྱ་ཅུང་དུའི་བསམ་པ་ཅན་ཁ་ཅིག་བསོད་
ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གདུལ་བྱ་སྦྱེས་བྱ་
འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་འཁོར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་
འདས་སྤང་བྱ་དང་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་སྟོན་ལ། གདུལ་བྱ་
ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་
སྟོན་པས་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན་པ་དོ། །གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་དངོས་པོ་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཁུ་འཐིག་ཅན་འཛིགས་པ་སྦྱེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྟོང་རྗེའི་
སྟོང་པོ་ཅན་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་”བསྐྱབ་པ་དབང་པོ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག་
ལ་སྟོན་ཏོ། །

དོན་བསྐྱབ་བའི། དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་ནི་ཟད་པར་བྱ་ཞིང་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྷག་པར་རབ་ཏུ་དད་པར་བྱའོ། །ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་རབ་ཏུ་དད་ཅིང་དེ་ལས་བཤད་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཤིང་སྦྱོད་
པ་ཡིས་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ཀྱང་
ཀྱང་ཞར་ལ་འབྲུག་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྦོད་ལ་ལྷག་པར་གྲུས་པར་བྱ་ཞིང་དེའི་
དོན་ཉམས་སུ་སྤངས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་བའི། ཀླུ་སྤྱིད་ལ་གནས་པའི་སྐབས་དེར་ནི་སྦྱིན་པ་དང་
དགེ་བསྟེན་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཆོས་ནི་བྱང་པར་དུ་
ཁྲིམ་པས་སྐྱབ་སྐྱབ་ཁྲིམ་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་པར་དུ་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་
བྱང་བ་ལས་ལྷག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྲིམ་པས་དུག་གི་ནང་ནས་དེ་གསུམ་སྐྱབ་

སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ། སྤྱི་རྗེའི་སྤྱི་པོ་ཅན་དེ་བསྟན་པར་གོམས་
པར་མཛོད་ཅེས་བ་ལོ། །

བཞི་པ་རྒྱལ་པོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སློབ་མི་རྣམས་ན་རབ་བྱུང་བྱ་བར་
གདམས་བ་ནི། འོན་ཏེ་འཛིག་ཏེན་མི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱུག་པོ་མ་
བྱས་པར་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱིད་དཀའ་ན་དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་སྟན་པའི་
གསལ་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བ་འཛོལ་པར་མཛོད་པར་རིགས་སོ། །

མཆན་དོན་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིར་བ་ལས། རྒྱལ་པོའི་
ཚུལ་བསྟན་བ་སྟེ། ལེ་ལུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་བ་ལོ། །

༼ལེ་ལུ་ལྷ་པ་ཐར་བ་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ རབ་བྱུང་བར་གདམས་པ། ༽

ཐར་བ་སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རབ་བྱུང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས།
ཁྱིམ་བ་དང་རབ་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོང་དོར་གྱིས་གནས་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །རྒྱལ་སྤྱི་དབྱིད་བ་དེ་ནས་རབ་བྱུང་བ་ཡིས་དང་པོར་ལྷག་པའི་
ཚུལ་ཁྱིམ་ཀྱི་བསྐབ་བ་ལ་རབ་བྱུང་གསུམ་པར་བྱ་ལ་སོ་སོ་ཐར་བ་ནི་འདུལ་བ་མདོར་
བསྟན་དང་ལུང་དུམ་བྱ་བཞི་འདུལ་བ་དང་། བཅས་བ་དང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་མང་དུ་
ཐོས་བ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་བ་ལ་བསྐྱེམས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོང་བའི་གནས་

རྫོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཉེས་པ་ཐོན་ཆོགས་ཤེས་ནས་སྤང་བར་བྱའི་གཞི་རྣམས་སྤངས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་ཅ་བདུན་བསྐྱབས་པ་རྣམས་འབད་དེ་ངེས་པར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིན་སྤང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གླང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱོ་བ་སོགས་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་ཆོས་ནས་ཞེ་གཅིག་པ་མི་འཆི་བའི་རྟོག་པའི་བར་བཤད་པ་དང་། ཞེ་གཉིས་པ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲིག་པ་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱོ་བ་སོགས་བཅུ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོ་བ་བཤད་བྱ་དང་སེམས་ཀྱི་འཁྲུག་པ་འཆད་བྱེད་དེ། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བཤད་བྱ་བཀོད་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྱོ་བ་དེ་དང་ཟླ་ལྟེན་ལ་ཁྱོ་བའི་རྒྱན་དམ་དུ་འཛིན་པ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཆབ་པ་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་སྤངས་ན་སྐྱུ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མདོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིག་པ་འཆབ་པ་སྟེ་ཆོག་པ་ནི་སྤྲིག་པ་ལ་ཞེ་ནས་མི་གཏོང་བའོ། །གཡོ་ནི་གཞན་གྱི་ཏུ་བསྐྱུ་བ་སྟེ་སྐྱུ་ནི་སེམས་རྒྱུད་བྱ་བྱ་བའོ། །ཐུག་དོག་ནི་རྟེན་བཀྲར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་བཀྲར་སོགས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་བཟོད་པའི་གཏུང་བའོ། །སེར་སྐྱ་ནི་གཏོང་བས་འཛིགས་པ་ཉིད་

༡ མ་ཕྱི་ ༤༥ནན། ཆོགས་ སྤྱི་ ༤༤ནན། ཞོལ་ ༤༣བུ། ཟླ་ ༢༥ནན། ཆེགས་

༢ མ་ཕྱི་ ༤༥ནན། སྤྱི་ ༤༤ནན། ཞོལ་ ༤༣བུ། སྤང་ ཟླ་ ༢༥ནན། སྤངས་

༣ མ་ཕྱི་ ༤༥ནན། ཆོས་ སྤྱི་ ༤༤ནན། འཆོས་ ཞོལ་ ༤༣ནན། ཆོས་ ཟླ་ ༢༥ནན། འཆོས་

༤ མ་ཕྱི་ ༤༥ནན། སྤྱི་ ༤༤ནན། ཞོལ་ ༤༣བུ། སྒྲིག་ ཟླ་ ༢༥ནན། སྒྲིགས་

ཀྲིས་ཡོ་བྱད་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །དོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་ནི་རང་དང་གཞན་
ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འདྲེས་པའོ། །ཁེངས་
པ་ནི་སྒྲ་མ་སོགས་ལ་འདུད་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཉེས་སྤྱོད་ཁྲིལ་པས་བསྐྱང་བ་ཁོ་
གཉེར་སོགས་ལུས་ངག་གི་གཡོ་བ་འབྱུང་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་
ཀྲིས་དེགས་པ་རང་གི་སེམས་གཏུགས་པའོ། །བག་མེད་པ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་གིས་དགོ་བ་རྣམས་ལ་མི་སྦྱོར་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་མི་
བསྐྱང་པའོ། །

གཉེས་པ་ནི། ང་རྒྱལ་རྣམས་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པར་
བྱའོ། །ང་རྒྱལ་ནི་ལྷ་བཅུ་ཙ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བབྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མདོན་པར་རྫོམ་བྱེད་པ་དམན་པས་བདག་དམན་ཞིང་
མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་པ་དང་། དམན་པས་བདག་ལྷག་པའང་མཉམ་སྟམ་པའི་
བདག་ཉིད་གྱི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དམན་པས་དམན་སྟམ་པ་ང་རྒྱལ་དུ་རི་ལྟར་
འབྱུང་སྟམ་ན། དམན་པ་དེ་བས་བདག་དམན་ཡང་རུང་གི་སྟམ་དུ་ཁེངས་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི། ཆོས་གང་གིས་བདག་ཉིད་ལས་ཁྱད་འཕགས་པ་དང་མཉམ་པར་
རྫོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་བདག་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་རྫོམ་པ་གང་
ཤིན་ཏུ་མཐོ་བས་མཐོ་སྟམ་པ་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ཏེ་འབྲས་གྱི་སྟེང་དུ་པོལ་
མིག་དག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་དམིགས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་སྟུབ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོར་

ང་ཀླུ་གྲིས་འཁྲིད་ཅིང་། མིའི་དགའ་སྟོན་བཙམ་པ་དང་། །གཞན་གྱི་ཟན་ཟའི་བྲན་
དང་ནི། སློན་དང་མི་སྡུག་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་མ་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྔ་པོ་
"ངང་^༡གིས་སྟོང་པ་དེ་དག་ལ་སྟོངས་པས་ངོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ངོ་སྟུམ་པར་བཤད་དེ་ངོ་སྟུམ་པའི་ང་ཀླུ་ལོ། །

ལྔ་པ་ནི། ཀླུ་དུ་ཞུགས་"^༢ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་སྟུམ་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པའི་ང་ཀླུ་ཉེ།

དུག་པ་ནི། སྤྲིག་ལས་བྱེད་པ་ལས་ངས་བྲ་སྟུམ་དུ་བསྟོད་པ་ནི་མཁས་པས་
ལོག་པའི་ང་ཀླུ་དུ་རྟོགས་སོ། །

བདུན་པ་ནི། བདག་གསོན་ཡང་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བདག་ཉིད་སྟོང་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དམན་པའི་ང་ཀླུ་ཞེས་བྲ་སྟེ་དེ་དག་མངོན་པའི་མདོ་བདུན་དུ་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གངས་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་རྟོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཚུལ་"^༣ཆོས་སོགས་ནི་ཚུལ་"^༤ཆོས་ནི་རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེའི་ཕྱིར་
དབང་པོ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་དག་གི་དོན་སྤར་ཀླས་པར་བཤད་ཟེན་རོ། །ཁ་
བསག་ནི་རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེའི་ཕྱིར་ཆོག་འཇམ་སྤར་ནི་སྤྲ་བའོ། །གཞོགས་སྟོངས་ནི་
རྫས་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྲ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྫས་ལ་བསྡུགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་

^༡ མ་བྱ། ༤༤ནྟ། ངང་སྟ། གྲླ་འོན་ལ། བདག་ཞོལ་༤༤བུ། ངང་ཟ། གྲླ་འོན་ལ། བདག་

^༢ མ་བྱ། ༤༤ནྟ། ཞོལ་༤༤ནྟ། -བ་སྟ། གྲླ་འོན་ལ། ཟ། གྲླ་འོན་ལ། +བ་

^༣ མ་བྱ། ༤༤ནྟ། ཆོས་སྟ། གྲླ་འོན་ལ། འཆོས་ཞོལ་༤༤ནྟ། ཆོས་ཟ། གྲླ་འོན་ལ། འཆོས་

^༤ མ་བྱ། ༤༤བུ། ཆོས་སྟ། གྲླ་འོན་ལ། འཆོས་ཞོལ་༤༤ནྟ། ཆོས་ཟ། གྲླ་འོན་ལ། འཆོས་

གྲིས་འང་ལ་བ་ནི། རྟེན་པའི་བྱིར་མངོན་སུམ་དུ་མེར་སྤྲ་ཆེ་བ་སོགས་གཞན་ལ་སྟོང་
བྱེད་པའོ། རྟེན་པས་རྟེན་པ་རྣམས་འདོད་པ་ནི་སྤར་ཐོབ་པ་ལ་བསྟགས་པར་བྱེད་
པའོ། ་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་རེ་རེ་འཛིན་པའོ། རྟེན་གཅིག་པ་ནི། སྟོན་སྟོན་པ་ནི། གཞན་
གྲིས་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ཉེས་པ་གང་དང་གང་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ནི་གང་སྟོན་
པའོ། རྟེན་གཉིས་པ་སྤྱད་ས་མེད་ནི་གཞན་ལ་མགྲུ་བར་མ་གྱུར་པ་ནད་ལས་གྱུར་
པའི་དབང་གིས་ཡིད་སྟོང་པའོ། རྟེན་གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་བདག་གི་
ཡོ་བྱད་དན་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ལས་བྱུང་ལ་དེ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ཡིན།
ཉེར་བཞི་པ་བདག་གཞན་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་འདུ་ཤེས་གང་ཆགས་སྤར་སུན་
གྲིས་་་་སྤྱིབས་^༡པའོ། །ཆགས་སྤར་སྟོང་ས་གསུམ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་ཉེའམ་དགེ་མི་དགེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། ཉེར་ལྷ་པ་སེམས་ལ་ལྟ་བ་མེད་པར་
བཤད་དོ། །ཆོས་མཐུན་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ལེ་ལོས་བཀྱར་སྟེ་ཉམས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེར་བྱག་པའོ། །ཁྲ་མར་བྱས་པ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚུལ་དང་ལྡན་
པས་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཉེར་བདུན་པ་སྟེ་བོ་དན་པ་ཡིན་པར་འདོད་
་་^༢ ཉེར་བརྒྱད་པ་ཞེན་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཡང་ཚུང་དུ་འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་པའོ། རྟེན་དགུ་པ་ཡོངས་ཞེན་ནི་གཟུགས་སྤྲ་སོགས་
ཡུལ་ལྷ་ལ་་་་སྟེད་^༣པ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཆེ་བ་རབ་དུ་གྱུར་
བ་པ་ཡིན་ནོ། །སུམ་ཅུ་པ་ཆགས་པ་ནི་རང་གི་རྩས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་བྱ་དང་ལྡན་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤བ། སྤྱིབས་སྟེ། ༢༡ན། བསྤྱིབས་ཞོལ། ༤༥ན། ཁྲ་ ༢༣བ། སྤྱིབས་

༢ མ་ཕྱི། ༤༤བ། ཞོལ། ༤༥བ། -དོ། ། སྟེ། ༢༡ན། ཁྲ་ ༢༣བ། +དོ། །

༣ མ་ཕྱི། ༤༤བ། སྟེད་སྟེ། ༢༡ན། སྟེད་ཞོལ། ༤༥བ། སྟེད་ཁྲ་ ༢༣བ། སྟེད་

སའི་ཡིད་དོ། །གཞན་གྱིས་རྩམ་ལ་ཞེན་པའི་བརྒྱུ་མེས་སའི་སོ་གཅིག་པ་མི་
 རིགས་སའི་ཆགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་ནས་ཆོག་
 གིས་བསྟོད་པའི་ཀླན་སྟོང་ནི་སོ་གཉིས་པ་ཆོས་མིན་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །སྤྲིག་པ་
 འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པ་ནི་སོ་
 གསུམ་པ་ཚུལ་འཆོས་པའོ། །སོ་བཞི་པ་འདོད་ཆེན་ནི་རྩམ་ལ་འིན་ཏུ་བརྟམ་པ་སྟེ་
 ཆོག་ཤེས་པའི་དབལ་ལས་འདས་པའོ། །སོ་ལྔ་པ་ཐོབ་འདོད་ནི་བདག་ཉིད་ཅི་ནས་
 གྲང་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་དང་ལྷན་ཞེས་པ་རོལ་པོས་གོ་བར་འདོད་པའོ། །སོ་དྲུག་
 པ་མི་བཟོད་པ་ནི་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་རང་ལ་སྤྲུག་བསྐྱུ་བྱུང་བ་དག་
 གྲང་མི་བཟོད་པའོ། །སོ་བདུན་པ་ཚུལ་མེད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་སྒྲ་མའི་བྱ་བ་
 རྣམས་ལ་མ་གྲུས་པའོ། །སོ་བརྒྱད་པ་བཀའ་སྟོབ་དེ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། གང་ལ་ཆོས་
 མ་ཐུན་པས་རིགས་པར་ཆོག་སྤྲུབ་ན་ང་དགོ་ཡང་རུང་སྤྲིག་གྲང་རུང་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་མ་གྲུས་པའོ། །སོ་དགུ་པ་ཉི་དུ་དང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཉི་དུ་ལ་བྱམས་པའི་
 ཆགས་པའོ། །བཞི་བརྒྱུ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་སྐྱེད་པ་ནི། དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡུལ་
 ངན་པ་ལ་ཡང་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྟུན་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞེ་གཅིག་པ་ནི་མི་འཆི་
 བའི་རྟོག་པ་ནི་གང་འཆི་བའི་འཛིགས་པས་མི་དོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། རྩམ་སྤྲུ་
 རྣམ་རིག་གི་རྟོག་པ་སོགས་ནི་ཞེ་གཉིས་པ་རྩམ་སྤྲུ་རྣམ་རིག་དང་ལྷན་པའི་རང་གི་
 ཡོན་ཏན་གཞན་གྱིས་རིག་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཅི་ནས་གྲང་གཞན་
 དག་གིས་ཡོན་ཏན་བདོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིས་རི་ལྟར་བྱས་ན་སྒྲ་མར་བྱེད་པར་འགྱུར་
 སྟམ་པའོ། །ཞེ་གསུམ་པ་གཞན་ལ་རྩམ་སྤྲུ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པ་

ནི་སྒྲིམ་པ་འཕམ་བུ་དཔེ་གཞན་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་བཞི་པ་གཞོན་སེམས་
རེག་པ་ནི་དེ་ཡིས་ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་སེམས་པ་ལོ། ཞེ་ལྔ་པ་མི་དགའ་བས་བརྟན་
པ་མེད་པའི་ཡིད་དོ། ཞེ་དྲུག་པ། འདོད་པས་བརྟོགས་པའི་ཡིད་ཡིན་ནོ། ཞེ་བདུན་
པ་སྒྲིམས་པ་ནི་དགོ་བ་ལ་བརྟོན་པ་མེད་པའི་ལུས་སྦྱིད་ལུག་པའི་དོན་གྱི་ལེ་ལོ་
ཡིན་ནོ། ཞེ་བརྒྱད་པ་འགྱུར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ནི་ལུས་དང་ཁ་ནི་
འགྱུར་བལོ། ཞེ་དགུ་པ། ཟས་མི་འདོད་པ་ནི་བཟའ་བྲགས་པས་ལུས་མི་བདེ་བ་ཡིན་
པར་བཤད་དོ། ཞེ་བརྒྱ་པ་སེམས་ནི་འིན་རུ་དམའ་བ་ཉིད་ནི་འདི་སེམས་ཁྲུམ་པ་
ཡིན་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟོན་ཏོ། ཁ་གཅིག་པ་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏྲ་
ལྔ་དག་ལ་འདོད་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་དོ། ཁ་གཉིས་པ་གཞོན་སེམས་ནི་
བདག་དང་། བདག་གི་ཐོགས་སོ་དང་། བདག་གི་དབྱའི་ཕྱོགས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་
བདག་དང་བདག་གི་གཉེན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟོན་དུ་
དོགས་པ་དང་བདག་གི་དབྱའ་ལ་ཕན་བཅགས་སོ་འདོགས་སོ་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་
སྟོན་དུ་གཞན་ལ་གཞོན་པར་སེམས་པ་རྒྱ་དགུ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ལུས་
སེམས་ལྷི་བའི་བྱིར་ལས་བྲལ་བ་ལས་བྱེད་མི་འདོད་གང་ཡིན་པ་ནི་ང་གསུམ་པ་
ཟུགས་པ་འཕམ་བུ་བལོ། ཁ་བཞི་པ་གཉིད་ནི་གཉིད་ཉིད་དེ། འཇུག་ཤེས་བྱ་ག་ལུ་
ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱད་བྱེད་དོ། ཁ་ལྔ་པ་ཞོད་པ་ནི། ཟས་ཀྱིས་
རྒྱགས་པས་ལུས་སེམས་རབ་རྒྱུ་མ་ཞི་བལོ། ཁ་དྲུག་པ་འགྱོད་པ་ནི་བྱ་བ་ངན་པར་
བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་བྱིས་གདུང་བ་ལས་བྱུང་བལོ། ཁ་བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་
གསུམ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་སྒྲོ་རྣམ་གཉིས་ནི་ང་བདུན་པ་ཐེ་ཆོར་མོ། ཞེ་བརྒྱ་

ཅ་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར་སྤང་བུའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་བྱུང་ངོས་
བཟུང་བ་སྤང་བ་ཡང་ཉེས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་བས་དེ་
ལ་བརྟགས་ཏེ་འབད་བས་སྤང་བར་བྱ་ལ། པལ་ཆེར་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་
གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། བཤད་བྱ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་བ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཁྲིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟོས་
བཙོན་ཅན་གྱིས་ལྷག་པར་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་ཡོན་ཏན་མྱེད་བ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་
གོ་།དང་པོ་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། སོ་སའི་འབྲས་བུ་དང་། ཐུན་མོང་གི་འབྲས་བུའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ལ་བདེ་མྱག་ཏུ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས། ཉེས་པ་སྤང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའས་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་
གང་ཞེན་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་
གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། སྟོང་མེ་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་“སྤང་བའི་”སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་སོ། །གཉིས་བ་ནི་སྤྱིན་པ་ནི། རང་གི་ཁོར་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་
སེམས་པ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་“སྤང་བའི་”ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༩༥ན། ཞོལ། ༤༥ན་ན། ཟ། ༥༥བཤན། སྤང་བའི་ ཟ། ༥༥བཤན། བསྤངས་པའི་

༢ མ་ཕྱི། ༤༩༥ན། ཞོལ། ༥༥ན་ན། ཟ། ༥༥བཤན། སྤང་བའི་ ཟ། ༥༥བཤན། བསྤངས་

གཞན་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤངས་
བའོ། །བཅོད་པ་ནི་ཁོ་བ་སྤངས་པ་སྟེ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་སོགས་སོ། །བཙོན་
འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྟོབ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་དགེ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་བྱིང་
ཆོད་རོ་ཐུང་གི་ཉོན་མོངས་མེད་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་དང་བཞི་ལ་
སོགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
ནས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་གཞན་དོན་ལ་རོ་གཅིག་པའི་སྟོབ་ཁྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིན་པས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འབྱེད་
བདེ་བ་དང་། བཅོད་པས་མདངས་ལྡན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དགེ་བས་གཟི་བརྗིད་
དང་། བསམ་གཏན་ཀྱིས་བྱིང་ཆོད་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་དང་། སྟོབ་ཡིས་
སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །སྒྲིང་བཅེ་བས་ནི་རང་གཞན་དོན་ཀྱན་སྐྱབ་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར་“ཅིག་ཅར་”སྟོབ་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་“གོམས་”པར་བྱས་ཤིང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་བསམ་
ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་“ཉོ། །དང་པོ་ནི། དབྱ་མ་
ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་
“སྒྲིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟེན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་

---

༡ མ་ཕྱི། ༤༥བཤན། སྒྲི། ༡་༣ནུན། ཞོལ། ༤་༡བཤན། ཅིག་ཅར་ གླ། ༡་༥བཤན། གཅིག་ཆར
༢ མ་ཕྱི། ༤༥བཤན། སྒྲི། ༡་༣ནུན། གོམས་ ཞོལ། ༤་༡བཤན། གོམས་ གླ། ༡་༤ནུན། གོམས་
༣ མ་ཕྱི། ༤༥བཤན། ཞོལ། ༤་༡བཤན། ཡེ་ཤེས་ སྒྲི། ༡་༣ནུན། གླ། ༡་༤ནུན། ཡེ་ཤེས་

ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོན་ཏན་གང་གིས་ཟིན་པ་དང་། སའི་མིང་ཐོབ་ཚུལ་དང་། མིང་དོན་དང་བཞི་བསྟན་རོ། །

དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི། ཟག་བཅས་དང་བསྐྱད་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འབགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། རྗེས་ཐོབ་དུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྟེ། །ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དབྱེ་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་དེ་ཟད་པས་དེས་བསྐྱད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱད་པ་ནི་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཇེ་ཆེན་སོ་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རུས་པས་ཟིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བསྟན་པའོ། །

བཞི་པ་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །རབ་དགའ་སོགས་ས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ནི། བཞིའི་སྐོ་ནས་འཛོག་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པ་ནི། ས་སོ་སོའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱི་མ་སྟོང་བའི་

སྒྲོབས་དང་ལམ་བཟོད་པའི་སྒྲོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
གོང་ནས་གོང་དུ་ཐོབ་བའོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་
ལྷག་པ་དང་། ས་གཉིས་པར་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་སོགས་པར་ཕྱིན་ལྷག་
པའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོར་འཛམ་བྱ་གླིང་ལ་དབང་བ་དང་
གཉིས་པར་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་ནམ་སྤྱིན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གོང་
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །ས་དེ་དག་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟད་པ་ཡིན་
ཀྱི། མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ས་དང་། ས་བརྒྱ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་། དོན་
བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་
དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། “སྤངས་¹པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་
དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བདུན་དང་།
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱའི་
གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ས་དང་པོ་ནི། ས་དེ་དག་ལས་ས་དང་པོར་
ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པ་མདོ་སྤེ་ས་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བདུན་
ཐོབ་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་“སྤངས་¹པའི་ས་དང་། བྲལ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

¹ མ་ཕྱི། ༤༤༡ན། སྤངས་ སྤྱི་འཛམ་བྱ། སྤང་ ཞོལ། ༤༤༡ན། སྤངས་ གླེ། འཛམ་བྱ། བསྐྱུ་བས་

² མ་ཕྱི། ༤༤༣ན། སྤངས་ སྤྱི་འཛམ་བྱ། སྤང་ ཞོལ། ༤༤༣ན། གླེ། འཛམ་བྱ། སྤངས་

དཔའ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐར་བ་ཐོབ་
པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཆོས་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་ཤིང་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་ཤིང་། དེ་བའི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་དང་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་པས་དེ་བའི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་སྦྱིན་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཆོག་སྟེ་
ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་དེར་སྦྱིན་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་སྦྱིན་པ་
ཆེས་ལྷག་པ་དེ་ཙམ་དུ་པར་བྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་མི་ལྟན་པས་སྦྱིན་པ་ལྷག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ཀྱི་བྱད་པར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་སྤང་
བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྤྲལ་བ་ཅུ་གཉིས་སོ། །འཛམ་གླིང་གི་དབང་སྤྲལ་
ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་རོ། །

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་
དུ་ཐར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟོམ་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་
བཅུ་ཆར་མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ རང་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་
དེ་དག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་དབང་
གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་མཆོག་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་སྟོང་སྤྲལ་བཅུ་
གཉིས་སོགས་ཀྱང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རྣམ་སྤྲིན་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་དཔལ་ལྡན་གླིང་
བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་དེན་ཆེན་སྟེ་བདུན་གྱི་བདག་པོ་འགྲོ་བ་ལ། སན་པའི་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མཉམ་པ་གཞག་^༡་ཏུ་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་བྱུང་ཤིང་སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་མཆན་མ་ཞི་བའི་འོད་དེ་འབྱུང་
བ་དེའི་སྒྲིབ་ས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཉི་མ་འཆར་
ཁའི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་འོད་དམར་མེར་ཟངས་ཀྱི་འོད་དང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་
དེར་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་།
མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་སྒྲིབ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་ཡོངས་
སུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པས་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ས་དེར་
བཟོད་པ་ཆེས་ལྷག་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་སྒྲིབ་
ལྟའི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་མཁས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། མཁས་པ་དེའི་དབང་གི་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་
འོད་ས་གསུམ་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ།
བན་པ་ཉིར་གཞག་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ཆན་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
མ་ཐུན་མ་ལུས་པ་སོ་བདུན་པོ་ཁྱད་པར་དུ་ནི་^༢་སྒྲོམས་^༣་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་
པས་ན་རབ་མཐའ་བུལ་བར་གནས་པའི་ལྟའི་རྒྱལ་པོར་འབྱུང་རོ། །འཛིགས་ཆོག་ལ་
ལྟ་བ་རབ་འབྱུང་བ་ལྟན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་བྲུབ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་འཛིན་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཀྱན་ནས་

^༡ མ་ཕྱི། ༥༠ན་ན། སྒྲི ༥༥ན་ན། ཞོལ། ༤༤ན་ན། གཞག གླ། ༥༥ན་ན། བཞག

^༢ མ་ཕྱི། ༥༠ན་ན། སྒྲོམས་ སྒྲི ༥༥ན་ན། སྒྲོམ་ ཞོལ། ༤༤ན་ན། གླ། ༥༥ན་ན། སྒྲོམས་

འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དགའ་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷ་འི་བྱའི་བདུད་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་པམ་པར་བྱེད་མི་རུས་ན། དེའི་བཀའ་ཉན་པའི་བྲན་ལ་སོགས་པས་ལྷ་ཅི་སྒྲོམ་པས་བདུད་ཀྱན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཐུབ་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ཤ་རགས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བ་ལས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཤ་མོའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་གྱི་ལྷ་འི་ཀླུ་ལ་པོར་འགྱུར་རོ། །སའི་འབྲས་བུ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་སྤྲུལ་གསུལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་ལྷ་བའི་གནས་ལྗོག་པར་བྱེད་པའོ། །

དུག་པ་ས་དུག་པ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྡེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་སོགས་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་ལས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་དེའི་སྒྲོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དེའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མདོན་སྐྱུ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་རུས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ན་རབ་འབྱུལ་དགའི་ལྷ་འི་དབང་པོར་འགྱུར་

རྟོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མི་སྟོགས་པ་དང་ལྷག་པའི་ད་རྒྱལ་ཅན་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །

བདུན་པ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ་དུས་བསྐལ་པ་གངས་མེད་གཉིས་དང་།
ས་ལོག་མ་རྣམས་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ནི་རིང་དུ་སོང་བ་དང་ལྷན་ཕྱིར་དང་ས་
བརྒྱད་པ་དང་ཆེས་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དྲུག་པ་མན་
ཆད་ལས་རིང་དུ་སོང་བ་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་
དེར་ནི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀུས་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་བེམ་གྱིས་གཞོན་ཀུས་
པའོ། །དེའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པས་ན་འདོད་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སའི་བདག་པོར་
འགྱུར་རོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་
འཕགས་པའི་ཐུ་བོ་ཁྱུ་མཆོག་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །

བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ཀུའི་ས་མི་གཡོ་བ་སྟེ་བདེན་
འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པ་བདེན་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཚན་འཛིན་གྱིས་མི་གཡོ་
བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་ནི་དག་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་
པ་ལྷན་ལ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པས་ན་སྟོང་གི་བདག་པོ་ཆངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཉན་
ཐོས་དག་བཙུག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལ་འཕྲོགས་པ་མེད་པའོ། །

དགུ་པ་ས་དགུ་པ་ནི་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་རྒྱལ་ཆབ་
ཏུ་དབང་བསྐྱར་ལ་ཁང་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ལ་ཁང་པའོ། །གང་
གི་ཕྱིར་ན་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་རྟོགས་པར་ཐོབ་པས་ས་འདི་ལ་སྟོ་གྲོས་

བཟང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆངས་པར་
འགྱུར་རོ། །གཏུལ་བྱའི་སེམས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེས་པ་ལ་འགལ་བ་དང་འབྲུལ་བ་སོགས་
ཀྱི་སྒྲོན་པ་དག་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོགས་པ་མེད་པའོ། །

བཙུ་བ་ས་བཙུ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཡིན་ཏེ། ཆར་སྤྲིན་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་
ལྟར་འདི་ག་རྟེན་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་
འབབས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱིས་སྤྲིན་ཞེས་བྱའོ། །ས་འདི་ཐོབ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱངས་མེད་པ་འབྱུལ་ཕྱག་བཙུ་ཟླེད་པའི་ཐ་མ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་
པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་གྱུར་མ་
ཐག་སྟོང་གསུམ་འབྱུལ་ཕྱག་བཙུའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པས་སྤྲས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་
པར་སྟོང་གསུམ་འབྱུལ་ཕྱག་བཙུར་ཆང་བའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེང་ཀྱི་སྒྲུའི་
འཁོར་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱང་དེ་དང་
འཆོམ་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་དུ་བབ་པར་གནས་སོ། །དེས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་
སྒྲུ་དེ་ལ་འདུག་པར་ཀུན་ཏུ་སྤང་རོ། །དེ་དེ་ལ། འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀུན་ནས་གདན་འདྲོམས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲུ་ནས་འོད་
ཟེར་དག་སྤྱང་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མཛད་དོ་ཞེས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པས་ན་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་བདག་པོར་འགྱུར་རོ། །བསམ་ཡས་ཡེ་

ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་
ཡུལ་གྱི་བདག་པོར་དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བཞི། དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་བཙུ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཙུར་མདོ་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་ཡང་ཆད་མེད་པར་བསྟན་
པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་མོས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོབས་བཙུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་
པའི་དཔེའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པ་བཙུ་ལས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་
ཀུན་ཏུ་གཞུང་ཡས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བཙུར་འདུས་པ་ལྟར་
སྟོབས་བཙུ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པར་སྦྱིར་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དེའི་སྟོབས་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཐུན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྟོབས་རེ་རེ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་བཞིན་དུ་
དཔག་ཏུ་མེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་
རྣམས་ཀུན་གྱི་ནམ་མཁའ་དང་ས་རྒྱ་མེ་རླང་ཆད་མེད་པ་རི་འབྲུག་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཏུ་
བརྗོད་པར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡི་
རྒྱ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་དང་། བན་བྱ་ཆད་མེད་པ་ལ་བན་
པར་སྟོན་པས་རྒྱ་ཆད་མེད་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བསོད་ནམས་ཆད་བཟུང་མི་རྣམས་པ་

དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་།
བསོད་ནམས་ཆད་མེད་གསོག་པའི་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པར་བསྐྱུས་ཏེ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་ཆད་བཟུང་
མི་རྒྱས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཆད་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་བཟུང་ནས་
ཆད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་
པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེའི་རྒྱ་ཆད་མེད་
ཅིང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤྱན་མངའ་འཇམ་ཡང་ན་ཆོག་གས་ཀྱི་
ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུའང་རུང་འོག་
ནས་འཆད་པའི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཕྱ་འདི་ཉིན་གཅིག་”ཡང་’དུས་གསུམ་དུ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་མཐའ་ཡས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་ལྷུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒོ་གསུམ་
རྣམ་པ་ཀུན་ནས་བརྟུང་དེ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ནས་མཆོད་འོས་རྣམས་ལ་བྱག་འཆའ་
འོ། །རང་གི་སྤྲིག་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་བཞི་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྲིག་པ་

ལས་ནི་ཐོག་པ་བགྱི་ཞིང་། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བགྱིའོ། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་
ནམས་དག་ཀུན་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་ཡོད་པ་ཨ་རེ་ལེགས་སྐྱམ་དུ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་
ངོ་། །བདག་ནི་སྤྱི་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྡེ་བཅུད་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་མངོན་
བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
མི་མཐོང་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་”བསྐྱད་”དང་མུ་རན་ལས་
འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་རི་སྤྱོད་འགྲོ་བ་གནས་པའི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་
”བསྐྱད་”དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་
དང་དེ་ལྟར་པན་ཆད་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་ད་ལྟ་པན་ཆད་མ་བགྱིས་ཤིང་མ་
འོངས་པ་ན་བགྱིད་པར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་ཤོག་
ཅིག་པའོ། །པན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་རི་སྐྱད་བཤད་པ་དེ་ཆད་མེད་ལ་རྒྱ་བསོད་ནམས་དེ་
ཆད་མེད་པས། དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱའོ། །འོག་མ་རྣམས་ལ་འད་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཅི་མེད་དབང་སྟེ་ཐག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་མི་ཁྲིམ་
བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་འདས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བར་སྤྱོད་པ་རང་དབང་ཡོད་

¹ མ་ཕྱི། འ་ཕྱི། བསྐྱད་ སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི།

² མ་ཕྱི། འ་ཕྱི། བསྐྱད་ སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི། སྤྱི་འ་ཕྱི།

བ་དང་། ལོག་འཛོ་སྤངས་པའི་འཛོ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པར་ཤོག །ལུས་ཅན་དག་
ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཐག་ལག་ན་རིན་ཆེན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང་ཡོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་མཐའ་ཡས་བ་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་མི་ཟད་པར་ཤོག །བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་
དུས་ཀྱན་དུ་སྐྱེས་པ་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་རྟོགས་པས་མཆོན་པའི་ལྷག་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རིག་བ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་པར་ལྡན་བ་ཉིད་དུ་ཤོག །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་བཟང་པོ་
དང་ལྡན་བ་དང་དབྱེ་བས་ལེགས་པའི་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། གཟི་བཟིང་ཆེ་བ་
དང་། ལྷན་སྦྱག་ཅིང་ནད་མེད་བ་དང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ཆེ་རིང་པོ་དང་། མདོར་ན་
མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པར་ཤོག །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྐྱེལ་
ཞི་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་སྦྱག་བསྐྱེལ་ཀྱན་ལས་ཐར་བ་དང་རྒྱུད་སྦྱབས་
འགོ་དང་འབྲས་བུའི་སྦྱབས་འགོ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞིལ་
བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁོར་སྟོབས་བཅུ་ཆེར་ལྡན་ཤོག །བྱམས་དང་སྦྱིང་
རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤང་གི་རིགས་སུ་གཅོད་པའི་ཉོན་མོངས་
མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་བ་དང་། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཅོན་
འབྲས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་ཆོགས་གཉིས་པོ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཏེ་ལམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གསལ་བ་དང་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ས་བཅུ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
བཟོད་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་གིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་སོགས་གཞན་དོན་
དུ་བསྡོམས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་

དོན་དུ་འགྱུར་བར་སློན་པ་ནི་བདག་ཀྱང་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་འདིར་
མ་བཤད་ཅིང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཀྱང་གྱིས་ཀྱང་བརྒྱན་པ་དང་
ཐུན་ཏེ། ཉེས་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་བ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱམས་པ་དང་
སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བགྱིད་ཅིང་སྟེ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག །རྟག་ཏུ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་སེལ་བར་
བགྱིད་པར་ཤོག །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ན་སྐྱེ་བོ་གང་སྟུ་དག་དགྲ་དང་གཞོན་དང་རན་འགོ་
ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པས་སྐྱེ་བ་དེ་བདག་གི་མིང་ཅམ་ཐོས་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
འཛིགས་པ་མེད་པར་ཤོག །བདག་ནི་མཐོང་དང་བླན་པ་དང་མིང་ཅམ་ཐོས་པས་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་རབ་ཏུ་དང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པས་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་རྣལ་མ་དང་། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པ་དང་། ཆེ་
རབས་ཀྱན་ཏུ་མི་ཉམས་པར་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་མདོན་ཤེས་ལྡན་པོ་ཐོབ་པར་
ཤོག །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རྣམ་ཀྱན་ཏུ་དུས་རྟག་ཏུ་པན་བདེ་བགྱིད་པར་ཤོག །འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་ན་སྐྱེ་བོ་གང་སྟེག་པ་བྱེད་པར་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
གཞོད་པ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཅིག་ཅར་ལྟོག་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
བྱེད་པར་སློན་པ་ནི། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩུབ་སྤྲོད་དང་འབྲོག་དགོན་པའི་ཤིང་
བཞིན་ཏུ་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་རང་དགར་
གཞན་གྱིས་དགག་ཏུ་མེད་པར་སྤྱད་བྱར་ཤོག །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདག་གིས་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱས་ནས་བདག་ལ་སྟོག་བཞིན་པངས་པ་དང་། བདག་ལ་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཆེས་པངས་པར་ཤོག །བདག་གཞན་བརྗེ་བར་སློན་པ་ནི། བདག་

ལ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྒྲིག་པ་སྒྲིན་ཞིང་བདག་གི་དགེ་བ་མ་ལུས་པ་སེམས་ཅན་
དེར་སྒྲིན་པར་ཤོག། །གཞན་དོན་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་བྱེད་པར་བསྟོ་བ་ནི། རི་སྲིད་དུ་
སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གང་དུ་མ་གྲོལ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་གཅིག་འཁོར་བར་
ལུས་ནའང་དེ་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ནི། ལྷ་ཁ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒོལ་ཀྱང་
སྲིད་པར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

གསུམ་པ་སྤར་བ་འདད་པའི་བསོད་ནམས་ཆད་བཟུང་མི་ཁུས་པ་ནི། སྤར་གོང་
དུ་བའདད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལས་སོགས་དེ་སྐད་བརྗོད་
པའི་བསོད་ནམས་དག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱུར་ཅིང་
གཟུགས་ཡོད་ན་གཟུང་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་ནི་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་འོང་བར་མི་
འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཆད་
མེད་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་
པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་བ་ཆད་མེད་པ་ལ་སྦྱབ་
བྱེད་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡོད་དེ་ཆད་མེད་པ་དེ་ནི་བྱིས་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁུས་
པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་ནི་འདི་
ལ་སྤར་སྟེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་བསོད་ནམས་
ཆད་མེད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་དེ་འདྲའོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་
ལ་པན་བཏགས་པས་བསོད་ནམས་མི་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་འབྱུང་ན་

སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་པན་བཏགས་པས་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་
རིགས་པས་བྱུང་པོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟ། ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱང་ཅིང་ཆོས་
བཞི་བསྟེན་པར་གདམས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྦྲག་པའི་ཉེས་
དམིགས། དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱོང་ཚུལ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་མཆོག་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་འདི་རྒྱལ་པོར་མ་ཟད་གཞན་
དང་ཡང་ཕུན་མོང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་ཉན་པར་བསྐུལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སློབ་སྦྱང་པ་དང་། ཆོས་བཞི་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱ་སྦྱབ་བདག་གིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ནི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་
ལས་སྒྲངས་པའི་སྒྲིང་པོ་མདོར་བསྡུས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་ཏག་ཏུ་སྦྱ་སྦྱག་པངས་པ་བཞིན་དུ་པངས་པར་མཛོད་ཅིག །གལ་
ཉི་ལུས་པངས་ཀྱང་ཆོས་དེ་ཅུ་དུ་པངས་ཅི་དགོས་སྟུང་ན། གང་ལ་ཆོས་དེ་པངས་
པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་དགོས་པའི་དོན་དུ་བདག་གི་ལུས་པངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཉི། ཆོས་མི་
པངས་ན་ལུས་པངས་པར་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱེ་
བ་བརྒྱད་མར་ལུས་པངས་པ་ལ་ལུས་ལ་པན་པའི་རྒྱ་བྱ་དགོས་ན་ལུས་ལ་པན་པ་དེ་
ནི་ཆོས་ཀྱིས་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ལུས་པངས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱང་པངས་པར་
རིགས་ཉི། ཁྱེད་རང་གི་སྦྱ་པངས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་པན་པའི་གཏན་དུ་བ་དང་རེ་ཤིག་
གི་བདེ་བ་བྱ་དགོས་ན། དེའི་རྒྱ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དང་། ཟབ་མོ་
ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ཆོས་པངས་པར་མཚུངས་པ་དེ་བས་ན་ཆོས་ནི་བདག་
བཞིན་དུ་གཅིས་སྤྲོས་སུ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྲོབ་པ་ལ་
རགས་ལས་པས་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྲོབ་པ་དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་སྤྲོབ་པ་ཤེས་
རབ་ལ་རག་ལས་པས་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྤྲོབ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་སྦྱེད་ཅིང་དེ་ལ་
གྲུས་པར་རིགས་པ་དང་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པ་
ཤེས་རབ་ལ་གྲུས་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་གྲུས་པར་བསྟེན་ལ་ཆོས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཤེས་གཉེན་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བཤེས་
གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་སོགས་ཆེད་དུ་མི་གཉེན་
བས་གཙང་ཞིང་ཡང་ན་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱིས་དབེན་པས་གཙང་བའོ་སྟོབ་མ་ལ་བྱམས་ལ་
སྟོ་ལྟན་མཁས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་པར་ལེགས་ཉེས་པན་
པར་སྤྲོབ་པ་ལ་སྟོབ་མ་གང་ཞིག་བསམ་པ་བརྟན་ན་བདག་ངན་པར་སོང་དུ་དོགས་
པར་བྱེད་པ་སྤྲག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེ་ལེགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་རང་
དོན་ཚུད་ཀྱང་གཞོན་པས་དགེ་བཤེས་གྲུས་པར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངེ་ལྟ་བུ་བསྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པ་མཁྱེན་
པར་མཛོད་ཅིག །ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཆོག་ཤེས་ཆེ་བ་རྟེན་བཀྲར་མི་འདོད་པ་དང་སྟོང་རྩེ་
ཆེ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པ་དང་སྟོབ་མའི་ཉོན་མོངས་སེལ་བའི་ཤེས་རབ་
ཅན་དེ་དག་གིས་ནི་ཁྱོད་ལ་གདམས་པ་དང་རྩེས་སུ་བསྟེན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་པར་

གྲིས་ལ་གྲུས་པར་མཛོད་ཅིག་བཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བྱ་མཆོག་འབྲུག་པ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་
བྱ་བར་གདམས་བཏོ། །

དང་པོ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་ནི་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་འདིས་གྲུབ་པ་ཡི་ནི་མཆོག་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
ལ་གསུམ། སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་བསྐྱུས་བཏོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་འཇམ་པར་སྤྲོ་ཞིང་བདེ་བའི་ངང་ཚུལ་ངེས་ཤིང་
བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཆོག་སྤྲོ་བ་དང་། རྟེན་དཀའ་བ་བརྩེད་ཅིང་ཟབ་
པར་བྱེད་པ་དང་ཚུལ་ལྡན་འཁོར་ལ་རིམ་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་དཔན་ཡང་
ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པ་དང་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་
འགྱུར་བར་རང་དབང་དང་། ཆོག་རྩབ་པོ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་སྤྲོ་བར་འདོད་དོ།
ཁོན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྩེད་བག་དང་ལྡན་ཞིང་
སེམས་ཞི་བ་དང་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འགྱུར་བག་མེད་པ་དང་། མཐའ་མི་རིང་བ་བྱ་བ་
ལ་ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་། གཞན་མི་སྤྲོ་བས་གཡོ་མེད་པ་དང་མཛུངས་ཤིང་ངེས་པར་
མཛོད་ཅིག་བཏོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་ངེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་
མི་འགྱུར་བཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་ཉ་བ་བཞིན་དུ་ལ་ཞིང་འཛུངས་ལ་ངེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་ཉི་མ་
བཞིན་བརྩེད་བག་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་མཆོ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་སློ་མི་འཕྲོགས་ཤིང་
ཐུགས་ཀྱི་གཏིང་ཟབ་པ་དང་། རི་རབ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་

བའི་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་དང་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱིས་བརྟན་པར་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་པན་
བདེ་མཐའ་དག་སྦྱབ་པའི་ཉེར་འཆོ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་
མཛོད་ཅིག་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། གཏམ་བྱ་བ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་འདིར་བཤད་པའི་ཆོས་འདི་རྒྱལ་པོ་
འབའ་ཞིག་ལ་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཅིང་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
འགའ་རེ་མ་གཏོགས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཅི་རིགས་
པར་པན་པར་འདོད་པས་བསྟན་པ་ལེགས་པས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་པར་མཐོ་བ་
དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་འགྲུས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་རྒྱན་དུ་བསམ་པར་རིགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲང་
བར་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་
རི་ལྟ་བུར་སྦྱབ་པའི་གཏམ་དུ་བགྱི་བ་འདི་གདུགས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་བསམ་པའི་
རིགས་སོ་དེ་ཡང་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འགྲུབ་པར་བགྱི་བའི་སྒྲུང་དུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཅུག་དུ་
བྱའོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །ལས་སུ་བྱ་

བ་གང་”བྱ་ན། སྒྲིང་བ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་དང་།
ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྒྲེ་བོ་སྒྲ་མ་མཆོག་བཀྱར་བ་དང་། བཅོད་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོག་ལ་ཐུག་དོག་མེད་པ་དང་མེད་སྒྲ་དང་བལ་བ་དང་།
དོགས་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ལན་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་གཞན་དོན་གྱི་
འོར་ཅན་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་ཐོངས་པར་གྱུར་བ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་།
གང་ཟག་མཆོག་སློབ་དཔོན་དང་སྒྲ་མ་མ་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། གང་
ཟག་མཆོག་མིན་དོར་བ་དང་། ཡང་ན་གྲོགས་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལས་སུ་རིག་པར་
བྱའོ། །མཆོན་དོན་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ་ལས། ཁྲིམ་བ་དང་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེའུ་ལྷ་པའི་འབྲེལ་བའོ། །

དཔེ་པལ་ཆེར་ལ་ལེའུ་ལྷ་པའི་མཆོན་གྲིས་པ་མི་སྤྱང་ན་ཡང་། དཔེ་མ་དག་པ་
ལས་བརྒྱད་པར་གསལ་ཏེ། གོང་མ་ཀུན་ལས་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་བས་
འདིར་ཡང་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
ལེའུ་ཆོན་པ་རེ་རེ་ལ་ཞོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱ་མཛད་ནས་ཞོ་ལོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱ་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་མཛད་ཅིང་ལེའུ་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཆོན་འབྱུང་ཞིང་ལྷ་པ་ལ་མི་འབྱུང་བ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆོག་དོན་རྣམས་གོ་སླ་ཞིང་གསལ་ལ་
རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ལ། མཛོན་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞེད་པའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་

༡ མ་ཕྱི། ༥༦བཟླ། སྤྱི། ༡༣ནཱ། ཞོ། ༥༦ནཱ། བྱ། ཟླ། ༡༣ནཱ། བྱས།

པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་མཛད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་དང་།
དབྱུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་
ཤེས་པར་བྱ་བས། གཞུང་འདིར་དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་མ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང་།
བསྟར་བྱེད་གང་གིས་བསྟར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྤྲུལ་གྱིས་བསྟུས་
པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་བར་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་
པའི་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་སྤྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་
གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱིས་མཁན་པོ་བརྟེན་བེད་ཀྱི་ར་བླ་མ་རིགས་ཀྱི་བྱེད་
འོད་ཟེར་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་བསྟར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་
འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་བའོ། །

དེད་དཔོན་བཟང་པོ་འཕགས་པའི་སྤྱེ་བོ་ཡིས་^༡ ། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་
ནས་ལེགས་སྤྲུབས་པ། །འགྲོ་ཀུན་དབུལ་བ་སེལ་བའི་རིན་ཆེན་མཆོག་ །ལེགས་
བཤད་གཏམ་འདིའི་རྣམ་བཤད་ཅུང་ཟད་བྱས། །མཐོ་རིས་ངེས་པར་ལེགས་པའི་དེ་
ཉིད་ལམ། །ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་པས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཚུལ་བཞིན་

༡ མ་ཕྱི། གྲྭ་པ་ལྟན་ཞེས། གྲྭ་པ་ལྟན། རིགས་ སྤྱི་འཕགས་ རྟེན་པོ་ སྤྱི་འཕགས་ རྟེན་པོ་

༢ མ་ཕྱི། གྲྭ་པ་ལྟན། སྤྱི་འཕགས་ སྤྱི་འཕགས་ ཡིས་ ཞེས། གྲྭ་པ་ལྟན། ཡི

སྐྱབ་ལ་ཁྱུང་ཟད་གཞོལ་གྱུར་པ། །ཞེ་མའོ་དེ་འདྲའི་ངལ་ཐོབ་བསྐྱལ་བ་བཟང་། །ཐུབ་
བསྟན་རྒྱས་པའི་བསམ་པ་མི་དམན་ཞིང་། །གཏོང་པོད་སྟོབས་དང་སྟོ་བའི་དཔལ་
གིས་མངེས། །སྟོན་གོམས་དད་དང་རྣམ་སྟོད་ལྡན་པ་ཡིས། །སྐྱེས་དང་བཅས་ཏེ་
སྐྱལ་བའི་གསུང་ལས་ཡིན། །འཁོར་བའི་རྩ་གཏོར་ནང་གནས་ཀྱན་ལ་བཅེར་ལྡན་
ཞིང་། །གོ་འཕང་མཆོག་དེར་འགྲོ་བའི་བསམ་པ་ལྷག་པར་རྒྱས། །ཡངས་པའི་མིག་
ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་དག་ལ་གཏད། །རྗེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་གཉིས་ལ་གྲུས་པར་བྱས།
འཆལ་ལོ། །རྣམ་སྟོད་བཙོན་པའི་སྟོབས་གིས་འདི་བྱས་མོད། །འཕགས་པའི་
དགོངས་པ་གཏིང་ཟབ་དཔག་པར་དགལ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཆོགས་
མཆིས་ན། །ཆོས་གི་སྐྱབ་ལྡན་རྣམས་གིས་བཟོད་པར་རིགས། །རྩལ་འདིར་འབད་
པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །ཐོགས་མེད་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པའི་མ་རྣམས་
ཀྱན། །དངོས་འཛིན་གདོན་གི་སྐྱབ་པ་ཀྱན་བསལ་ཏེ། །ཡང་དག་དོན་གི་སྤང་བ་
རྒྱས་པར་ཞོག །བདག་ཀྱང་ལུགས་འདིར་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ཡུལ་ལ་སླེད་
པའི་ཞགས་པ་ཀྱན་བཅད་དེ། །སླིད་པའི་ར་བ་མཆོངས་ནས་སྐྱུར་དུ་ནི། །འཛིགས་
མེད་གོང་ཁྱེར་མཆོག་དེར་འཇུག་པར་ཞོག །

མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གིས་མཇོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་
བའི་རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དམ་པའི་ཆོས་
འཛིན་པའི་སྟོན་ལས། །ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལྟ་
བཙུན་པ་བྱང་རྩལ་འོད་ལ་སོགས་པའི། །གདུང་རྒྱུད་བྱི་མ་མེད་པར་འབྱུངས་པ།
གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་སླེད་པའི་དད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་།

བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཁྲར་གྱིས་མི་ངལ་བ། སྦྱོར་པ་དང་། སྦྱོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཐོ་
རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མཛེས་བ། ཁྱིན་མ་ཁའི་དབང་པོ་ཕུན་ཚོགས་སྡེ་དཔལ་
བཟང་པོས། གནང་སྦྱིན་མེ་ཏོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤངས་བའདི་སྔ་
སོར་ཡང་དར་ཆ་ཆེར་མ་བྱུང་སྤངས་བས། གུ་གཤེ་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཅི་དར་བྱེད་ཅིང་།
དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཁྲར་འཛིན་པ་བྱེད་དགོས་པས། ཅིས་ཀྱང་ལྷོ་གླ་
ཞིག་གྱིས་གསུང་བའི་བཀའ་སྤྱུལ་དང་དུ་སྤངས་ཏེ། ཀླུ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་
པོ་ཏྲེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཚུ་ནང་གི་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་།
བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་མི་དམན་པ་རྗེ་
བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་པ་ཀྱ་མ་ར་མ་ཏི་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། སྦྱིགས་དུས་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གནད་མ་ཕུས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཟིགས་ཤིང་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་ལྷག་
པར་ཡང་གཅེས་སྤྱོད་སུ་མཛད་པ་ཐུགས་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱེའི་
བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་གཞན་ཀྱི་དོན་ལྟར་ལེན་བ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྡོ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་མཐོས་ཤིང་ཁྲད་
པར་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཟུ་འབྲུ་སྦྱི་པོས་ཡུན་
རིང་པོའི་བར་དུ་གྲུས་པར་བསྟེན་ནས། གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ལ་ཚུང་ཟད་འདིས་པར་
བྱས་བ། རིགས་པར་སྦྱོ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་པོ་དགེ་ལུན་རྣམས་པར་
ཀླུ་བའི་སྦྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ལ་མང་དུ་སོས་

པའི་སྒྲོམ་བཅོན་སྡེ་སྒྲོད་འཛིན་པ་གྲུ་གེ་”དཔོན་^༡པོ་སྟོགས་ལས་ནས་པར་རྒྱལ་བ་
ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་མདོ་སྟགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

ཨོ་སྤྲི། བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྷོན། །རབ་རྒྱས་
འགྲོ་ཀྱན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྒྲོད་བྱིར་བཀ་ཤིས་སྟུན་གྲུབ་ཆོས་གྲ་
ཆེ། །ཆོས་སྒྲིན་འཛིན་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། །

སའ་མདྲ་ལོ།།

^༡ མ་ཕྱི། ཨ་བཙན། སྒྲི་འཇམ་མག། ཞོལ། ཨ་བཙན། དཔོན། ལྷ། ཨ་བཙན། དཔོན།

པར་བྱང་སྒོན་ཆིག

རྣམ་ཤོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཟུང་།
 ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
 ཇི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
 དབར་དུ་བསྐྱལ་བའི་རྣམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས།
 ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲོང་ལྷག་བརྒྱ།
 གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
 དེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འཁྱོར་ཤོག།

ཅེས་འདེམ་གྱིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་པ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་གྱི་སེལ་འདོད་དེང་
ལུགས་སློ་ཀྱན་ནས་རྒྱ་ས་པ་སོགས་འཕྲུག་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བང་
བརྟན་གྲུབ་མཐའ་དེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བརྟུན་དང་བརྟུན་འཇུག་གང་ལའང་ལྷུང་
ཆོག་པའི་དགེ་བ་སྟེང་སྟོན་ཆོག་ཏུ་གྱུ་ཀྱའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲ་བ་དག་དཔར་སྟོ་བཟང་བརྟུན་འཛིན་
རྒྱ་མཆོས་སྤྲ་བའོ།

༡༡། རམ་མཁུ་བྱད་རྒྱུ་། ཡའི་བྱད་བྱད་རྒྱུ་ལྷོ་། ཡི་བྱད་ལྷོ་།

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ག་པ་འདི་དཔེ་ཆ་མེ་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་པོས་ཤུག་གི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱང་
བར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་བྱེད་པས་གསུངས་སོ། །